ÜCRETSİZ SAYI

mavikale

TÜRKİYE SATRANÇ FEDERASYONU YAYINIDIR

AĞUSTOS 2015 SAYI:23 ISSN 1309 - 1166

Türkiye Kupası Orkhan Eminov'un

Salih Muratoğlu Emektarlarda Avrupa Dördüncüsü

Arzum Türkiye Kadınlar Şampiyonu WGM Betül Cemre Yıldız

Türkiye Emektarlar Birincileri Hür Yasin ve Salih Muratoğlu

Gülkız Tulay
Başkan
gulkiztulay@tsf.org.tr

Türk Satrancı İçin Çalışmaya Devam...

Değerli Dostlarım,

Federasyonumuzun en önemli faaliyetlerini güzel ülkemizin dört bir yanında ve başarıyla gerçekleştiriyoruz. Antalya'da Türkiye Küçükler Şampiyonası, Türkiye Emektarlar Şampiyonası ve Türkiye Kupası'nı; Gaziantep'te Türkiye Kadınlar Şampiyonası'nı; Çorum'da Türkiye Çocuk ve Yıldızlar Ligi'ni; Balıkesir Burhaniye'de Okul Sporları Türkiye Birinciliği'ni; Konya'da ise Avrupa Okullar Şampiyonası, Türkiye Yıldızlar Şampiyonası, Türkiye Birinci Satranç Ligi ve Türkiye Kulüpler Şampiyonası'nı ülkemizin dört bir yanından sporcumuzun katılımıyla ve kusursuz bir organizasyonla tamamladık.

12 ülkeden 666 sporcunun katılımıyla, Konya'da gerçekleştirdiğimiz 2015 Avrupa Okullar Şampiyonasında; 7 altın, 11 gümüş, 7 bronz ve toplamda 1 takım birinciliği olmak üzere 26 madalya kazanarak ülke olarak üst üste iki yıl Avrupa Okullar Şampiyonu olmanın kıvancını yaşadık. Ülke çapında ses getiren böylesine önemli turnuvalarda derece elde eden tüm sporcularımızı gönülden kutluyor, bu turnuvaların sorunsuz gerçekleşmesi için emek sunan ve katkı koyan herkese teşekkür ediyorum.

Etkinlik takvimimizdeki önemli turnuvaları gerçekleştirirken diğer yandan da ailemizle bir araya gelmeye devam ediyoruz. Temsilcilikler Koordinasyon Kurulumuz ile birlikte organize ettiğimiz il temsilcileri toplantılarımızı İstanbul, Bingöl, Ankara, Afyon, Bolu, Bitlis ve Çanakkale illerimizde gerçekleştirdik. Kurul üyelerimizin ve il temsilcilerimizin katılımları ile gerçekleşen toplantılarımızda aile fertlerimizle aramızdaki iletişimi canlı tutma hedefiyle son derece verimli toplantılar gerçekleştirdik ve sürdürdüğümüz projeler konusunda görüş alışverişinde bulunduk.

Federasyon olarak ülke çapında yaptığımız değerli işbirlikleri ve projelerle satrancı çok geniş kitlelere tanıtmaya ve yaygınlaştırmaya devam ediyoruz. Kocaeli Büyükşehir Belediyesi ile 2013 yılında başladığımız ve halen sürdürdüğümüz "Doğru Hamlede Buluşalım" projesi ile 91 bin 555 çocuğumuz satrançla tanıştı. Yılın özel proje ödülünü alan projemizi bu yıl, imzaladığımız protokol çerçevesinde Ordulu ve Sökeli çocuklarımızla da buluşturuyoruz. Burdur'da hayata geçen "Eğitim Kenti Burdur'da Satranç Hamlesi" projesi ile de Burdurlu çocuklarımızı satrançla tanıştırdık. Proje çerçevesinde; Burdur il ve ilçelerinde hizmet veren anaokulu, ilkokul, ortaokul ve lise öğrencileri için; satranç takımı, kitap ve bir eğitim tahtasından oluşan birer satranç sınıfı oluşturulacak ve öğretmenlerine Federasyonumuz tarafından satranç antrenörlüğü eğitimi verilecek. Satrancı ülkemizin her sathına götürme çabamız, azmimiz ve çalışmalarımız hiç durmadan devam edecek.

Türk satrancı için birçok koldan faaliyetlerimizi yürütürken başarılarımızı daim kılacak kamp çalışmalarımızı da A Milli Takım, Genç Gruplar ve Türkiye Küçükler Şampiyonası sonrasında belirlenen alt yapı çalışma grupları olarak organize etmeye devam ediyoruz.

İzmir Uluslararası, Çeşme Açık, İstanbul Açık, Troya Açık, Keşan Açık, Malatya Altın Kayısı, Kahramanmaraş 5 Nisan ve Hatay Büyükşehir Belediyesi uluslararası turnuvalarımız yıllardır başarıyla uygulanırken, "Uluslararası Çubuk Belediyesi Açık Satranç Turnuvası" ve "Burdur Gölü Satranç Turnuvası"nı bu yıl ilk kez gerçekleştiriyoruz. Farklı ülkelerden ve ülkemizden çok sayıda sporcuyu buluşturarak, gerçekleştikleri illerde büyük ilgi gören ve Türk satrancını uluslararası vizyonla buluşturan turnuvalarımızın camiamıza hayırlı olmasını diliyorum.

Dr. M. Sabri Koçak
Yayın Kurulu Başkanı
kocaksabri@yahoo.com

Acı kaybımız İsmail Doğantuğ

21 Mayıs 2015 tarihinde topluluğumuzun değerli, renkli ve sevilen ismi İsmail Doğantuğ'u kaybettik. Derginin iç sayfalarında yer alan "İsmail Doğantuğ'un ardından" yazımda kendisi ile ilgili bildiklerimi, anılarımı ve onun seçme oyunlarını sizlerle paylaşacağım. Sevenlerine, yakınlarına sabır dilerim, satrançseverlerin başısağolsun.

İsmail Doğantuğ, küçük yaşta satranca başlamış, satrancı çok sevmiş ve ölene kadar da satrançtan kopmayan bir arkadaşımız, dostumuz, son dönemlerinde de emektar milli oyuncumuzdu. Ben onu tanıdığımdan beri o turnuva senin bu turnuva benim satranç oynardı. Hep aktif satranççıydı. 2012 yılında da 60 yaşını doldurmuş ve emektar kategorisinde oynama hakkı kazanmıştı. 2014 yılına kadar bu daldaki çeşitli yarışmalarda ülkemizi temsil etti. 2014 yılında FIDE emektar kategorisinin tanımını değiştirdi. Bu kategorinin 50+ ve 65+ yaşlardan oluşacağını ilan etti. Bu yüzden 2014 yılından başlayarak 60 yaşını dolduranlar bir bakıma oyun dışında kaldılar. 60-64 yaşlarındaki emektarlar kuşkusuz 50+ kümesinde oynayabilirler ama bu kategorinin onlara ağır gelmesi olasılığı büyüktür ve doğal olarak çekinmektedirler. Zaten bu yüzden de emektarlar kategorisi iki kümeye bölümlenmesine karşın beklenen ilgiyle karşılaşmamış, hatta katılımcı sayısı giderek düşmüştür.

Ancak ECU yani Avrupa Satranç Birliği FIDE'nin bu uygulamasını bire bir uygulamadı. 2014 Avrupa Emektarlar Takım yarışması ilginç bir bileşimle gerçekleştirildi. Son düzenlemeden sonra belki de takım yarışmasında en iyi yöntem de buydu. Yarışmada takımlar 50+ oyunculardan oluşturulacaktı ama her takım en az bir de asil 65+ oyuncu bulunduracaktı. Bu durumda takımlar üç 50+ ve bir 65+ oyuncudan oluşuyordu. İsmail Doğantuğ 2013'te Türkiye ikincisi olmuştu ve bu yeni uygulamada takımda yerini aldı. Doğantuğ, ülkesini başarıyla temsil etti. Hatta Ergin Mollaoğlu ile birlikte takımda en çok puan toplayan oyuncu oldu.

Bu yıl da ECU yine FIDE kararlarını uygulamadı ve bu sefer yarışmayı 60+ olarak düzenledi.

2015 Türkiye Emektarlar Şampiyonası FIDE yarışma yönegesi uyarınca 50+ ve 65+ kategorilerinde düzenlendi. Artık 63 yaşını bitirmiş olan İsmail Doğantuğ için uygun bir kategori yoktu. Ama satranç aşığı Doğantuğ, cesaretle 50+ kategorisinde Türkiye şampiyonasına katılmış ve yarışmadan altıncı sırada ayrılmıştı. Kendisinden önce gelen ilk beş oyuncu 60 yaşın altındaydılar. Böyle olunca ECU'nun 60+ olarak ilan ettiği Avrupa Emektarlar Takım yarışmasında oynamaya hak kazanmıştı.

20 Mayıs'ta yarışma için uçak biletlerinin alınması gerekiyordu. Daha önce de konuşmuştuk ama ben son bir onay almak için bir kez daha aradım. Tamam geliyorum dedi. Bir sorun yok dedi. Sağlığının da çok iyi olduğunu vurguladı. Üstelik nihayet diş implantlarını tamamlatmış ve en çok çektiği bu derdinden kurtulmuştu. Bu konuşmamızdan bir gün sonra da olüm haberini aldım. İnanamadım. "Hayata pamuk ipliği ile bağlıyız" bu demek herhalde...

Okurlarımıza bir not: Mavikale'nin 24. sayısını yayına hazırlamamız çoz zaman aldı. Bunun nedeni TSF içindeki görev değişiminden kaynaklanıyordu. Haber koordinatörü Fatma Koç milli takımlar sorumluluğuna atandı. Oysa büyük ölçüde sayfa tasarımını, yazıların toplanmasını ve basımevi ile ilişkileri o yürütüyordu. Bunların yanında ulusal haberleri de derleyip toparlıyordu. Şimdi Fatma Koç'un görevlerini Başak Göktaş üstlenecek. Onun bu görevin üstesinden geleceğinden kuşkum yok ama biraz zamana ihtaycı var. Dergi işleyişine uyum sağlaması gerekiyor. Bu aksamadan ötürü okurlarımızın hoşgörüsüne sığınıyoruz.

Yayının Adı: Mavikale
Yıl: 7
Sayı: 23
Ağustos 2015
ISSN 1309-1166

Sahibi Türkiye Satranç Federasyonu Adına
Gülkız Tulay

Yayın Kurulu Başkanı
Dr. M. Sabri Koçak

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
FA Fatma Yılmaz

Haber Koordinatörü
Başak Göktaş

Yayın Kurulu
Dr. M. Sabri Koçak
FA Fatma Yılmaz
Prof. Dr. Ergin Çiftçi
WIM Nilüfer Çınar Çorlulu
Yaşar Y. Güngör
Özgür Akman
Prof. Dr. Nurcan Törenli
Hür Yasin

Yönetim Yeri
Türkiye Satranç Federasyonu
Şehit Yaşar Akansel Sokak
Özgürler İş Merkezi No:3 Kat:6
Ulus-Ankara

Telefon: 0 312 309 75 94
Faks: 0 312 310 96 20
e-mail: mavikale@tsf.org.tr

Grafik Tasarım
Gülcan Mutlu

Baskı: Neyir Matbaacılık
Telefon: 0312 395 53 00

Dergimiz Basın Ahlak ilkelerine uyar. Üç ayda bir periyodik olarak yayımlanır. Yayın Kurulu dergide yer alan yazıları düzeltmeye, kısaltmaya ve değiştirmeye yetkilidir.

Baskı Türü: Yaygın Süreli

04 Türkiye Küçükler Satranç Şampiyonası

07 2015 Arzum Türkiye Kadınlar Şampiyonası

08 2015 Avrupa Emektarlar Şampiyonası

10 2015 Türkiye Emektarlar Şampiyonası

12 Davud Câlût'a Karşı!: Bir Amatörün Büyükustalarla İmtihanı

15 Kahramanmaraş'ın Kahramanı Şahriyar Rahmanov

16 Ayakta Kalan Şampiyon Orkhan Eminov

20 İsmail Doğantuğ'un Ardından 1962-2015

24 En Hızlısı Nakamura!

29 Turnuva Oyuncularına Müdahale Aracı: Tomashevsky!

34 Gelişme Üstünlüğü ve Hücum

36 Görme Engelliler Türkiye Şampiyonası

40 Savunma Ustası

48 Grenke Chess Classic 2015

51 Kazancı Bulun

52 Satranç ve Sanat Arcibel'in Oyunu

56 Söyleşe Söyleşe FM Feridun Öney

61 Ustaca

62 Söyleşi Ekaterina Atalık

64 Satranç Gücünüzü Ölçün

Başak Göktaş
Basın ve Haber Koordinatörü
basak.goktas@tsf.org.tr

Türkiye Küçükler Satranç Şampiyonası

65 il ve KKTC'den 1569 sporcunun katıldığı 2015 Türkiye Küçükler Satranç Şampiyonası sonunda 136 minik sporcu Ulusal Takım Havuzuna girmeyi başardı

2015 Türkiye Küçükler Satranç Şampiyonası, 24 - 30 Ocak 2015 tarihleri arasında Antalya - Manavgat Starlight Otel'de organize edildi.

Açılış töreninin ardından Türkiye Satranç Federasyonu Başkanı Gülkız Tulay, şampiyonanın açılış hamlelerini Antalya Milli Eğitim Müdür Yardımcısı Hami Dorul, Manavgat İlçe Milli Eğitim Müdürü Muammer Sarıdemir, Vakfıkebir Kaymakamı Yıldıray Malğaç, Manavgat Gençlik Hizmetleri ve Spor Müdürü Süleyman Gediz, Federasyon Başkan Vekili Prof. Dr. Yusuf Doğruer, As Başkan Halil Hilmi Darı, Yönetim Kurulu Üyeleri Kasım Yekeler, Prof. Dr Kıvanç Güngör, Nihal Temamoğulları, Ahmet Arda Kılıç, Mustafa İmamoğlu, Temsilcilikler ve Koordinasyon Kurulu Başkanı Mustafa Eroğlu, Merkez Hakem Kurulu Başkanı Olgun Kulaç ile birlikte gerçekleştirdi. Başkan Tulay yaptığı konuşmada, Türkiye Küçükler Şampiyonasına gösterilen yoğun ilgiden duyduğu mutluluğu dile getirerek, "Şampiyonamızın katılımcı sayısı giderek artıyor ve biz her yıl ailemizi genişletiyoruz."dedi.

65 il ve KKTC'den 1569 sporcunun katıldığı şampiyonada; veliler, antrenörler, sağlık ekibi, bülten ekibi, melek ablalar ve federasyon çalışanları ile birlikte yaklaşık 3500 kişilik satranç sever yer aldı.

Her yıl alanında isim yapmış sürpriz isimlerin katıldığı şampiyonaya bu yıl, araştırmacı-yazar Sunay Akın, sanatçı Çelik Erişçi, Prof. Dr. Turgay Biçer, Spor Kondisyoneri Murat Atıl, Psikolog Aytaç Ongun, Ali Özen ve Oktay Kurt konuk oldular. Verilen seminerler ve gerçekleştirilen söyleşilerle sporcu ve velilerin verimli ve eğlenceli vakit geçirmelerini sağlayan isimler, katılımcılar tarafından yoğun ilgi gördü.

Bir hafta boyunca şampiyonada mücadele eden sporcuların 136'sı Ulusal takım havuzuna girmeyi başardı.

Türkiye Küçükler Satranç Şampiyonası kapanış töreni Başkan Tulay'ın konuşmaları ile başladı. Tulay, milli takım havuzuna giren tüm sporculara Türkiye Satranç Federasyonu Hatıra Ormanında, onların isimlerini taşıyan birer fidan dikileceği müjdesini verdi.

Minik sporculara ödülleri, İl Milli Eğitim Müdür Yardımcısı Hami Dorul, Manavgat Kaymakamı Emir Osman Bulgurlu, Gençlik Hizmetleri Spor İlçe Müdürü Süleyman Gediz, Federasyon Başkanı Gülkız Tulay, Başkan Vekilleri Prof. Dr. Yusuf Doğruer, Aşkın Keleş, Asbaşkan Halil Hilmi Darı, Yönetim Kurulu Üyeleri Kasım Yekeler, Nihal Temamoğulları, İslam Yücel, Mustafa İmamoğlu, Starlight Otel'in sahibi Ünal Akpınar ve eşi Şahande Akpınar, Merkez Hakem Kurulu Başkanı Olgun Kulaç ve sanatçı Çelik Erişçi tarafından verildi.

Sanatçı Çelik miniklerle

Şampiyonanın açılış hamleleri protokol üyeleri tarafından yapıldı

7 Yaş Genel

Sıra	Adı - Soyadı	Puan
1	Mert Pehlivan	9
2	Ali Ünal Ünlükal	8
3	Kerem Erten	7½
4	Ali Görkem Polat	7
5	Mert Ayper	7
6	Cihan Akif Güngör	7
7	Alp Arslan	7
8	Hüseyin Şahin	7
9	Tezcan Topuz	7
10	Tarik Kabul	6½
11	Umut Yalanız	6½
12	Mehmet Emir İnceyol	6½
13	Deniz Aktarla	6½
14	Servet Gül	6½
15	Çınar Baykal	6½
16	Egemen Altay Güder	6½

7 Yaş Kızlar

1	Eflin Durmaz	8
2	Elif Zeren Yıldız	7
3	Nehir Ertürk	7
4	Derya Erdoğan	7
5	Dize Mutlu	7
6	Belinay Yılmaz	6
7	Rengin Bereketoğlu	6
8	Ayşe Beyza Ataman	6
9	Nurdan Çetin	6
10	Azra Kayar	6
11	Beray Karatiken	6

8 Yaş Genel

1	Ömer Melih Sarıdağ	8
2	Atahan Çolakoğlu	8
3	Giray Kaan Durukan	8
4	Efe Doruk Türkol	7½
5	Furkan Ming Liang Hou	7
6	Nazım Efe Özkeskin	7
7	Kaan Zencirkeser	7
8	Miraç Eray Dalgaç	7
9	Toprak Can Mutlukan	7
10	Batu Gün Ögeyik	7
11	Furkan Mutlu	7
12	Arda Akgün	7
13	Onur Bayhan	7
14	Şahin Ergin	7
15	Umut Can Hız	7

8 Yaş Kızlar

Sıra	Adı - Soyadı	Puan
1	Nilsu Enç	8
2	Gülcan Sena Kayış	7½
3	Beren Ünal	7½
4	Gülin Dönmez	7
5	Dila Baloğlu	6½
6	Nehir Uysal	6½
7	Elif Sarıca	6½
8	Dila Başpınar	6½
9	Çağla Dinçer	6
10	Elifnaz Akat	6
11	Ece Aylin Ekşi	6
12	Nehir Yazğan	6
13	Yağmur Özvardar	6
14	Şevval Dağ	6
15	Ece Vanlıoğlu	6

9 Yaş Genel

1	Yağız Çınar Akın	8
2	Ömer Beyazıt Malğaç	7½
3	Kürşat Buğra Gökçek	7½
4	Yiğit Sarp Çallıoğlu	7½
5	Muammer Boran Sakarya	7½
6	Efe Metehan Yavuz	7
7	Zeki Berke Çaputoğlu	7
8	Mustafa Yalın Gündoğdu	7
9	Efe Hakan Öztürk	7
10	Adil Tuna Karsan	7
11	Mert Akçiçek	7
12	Süleyman Arda Kabadayı	7
13	Mert Kargı	7

9 Yaş Kızlar

1	Elif Keskin	8½
2	Deniz Karasakal	7½
3	Ilgın Kaya	7
4	Defne Kebapçı	7
5	Gülden Postoğlu	7
6	Sermin Naz Aydemir	7
7	Suğra Tepeli	7
8	Gülenay Aydın	6½
9	Sıla Eylül Türkoğlu	6½
10	Sıla Kaya	6½

10 Yaş Genel		
Sıra	**Adı - Soyadı**	**Puan**
1	Işık Can	8
2	Ahmet Doruk Koçer	7½
3	Atakan Mert Biçer	7½
4	Arda Baran Günhan	7½
5	Arda Başara	7
6	Uğur Uysal	7
7	Özgür Deniz Dinçer	7
8	Ege Danacı	7
9	Arda Caberoğlu	7
10	Enes Buğra Arnas	7
11	Mehmet Emir Hayrat	7
12	Altuğ Bozyaka	7
13	Boran Ersin Fidan	7
14	İlker Özcan	7
15	Arda Altun	7
10 Yaş Kızlar		
1	Işıl Can	7½
2	Gülce Nehir Kara	7½
3	Ceren Yıldırım	7
4	Defne Elçi	7
5	Safiye Öykü İnce	7
6	Ecem Öztürk	6½
7	Bengi Hafızoğlu	6½
8	Elif Tuana Sedef	6½
9	Yağmur Eraslan	6½
10	Yağmur Şinik	6½
11	Merve Cankurtaran	6½
11 Yaş Genel		
1	Batu Angün	8
2	Ahmet Utku Üzümcü	7½
3	Göktürk Kağan Kılıç	7½
4	Can Haktan Unat	7
5	Can Baylav	7
6	Ekin Barış Özenir	7
7	Sezer Ceylan	7
11 Yaş Kızlar		
1	Esma Doğa Duran	8
2	Sıla Çağlar	7½
3	Doğa Su Arda	7½
4	Büşra Özbek	7
5	Ceren Süral	6½
6	İpek Duru	6½
7	Eylem Su Doğan	6½

12 Yaş Genel		
Sıra	**Adı - Soyadı**	**Puan**
1	Ege Karaahmetoğlu	8
2	Emir Gülbeyaz	7½
3	Kaan Küçüksarı	7
4	Hüseyin Eren Yerden	7
5	Yankı Kara	7
6	Kağan Aydınçelebi	7
7	Alpaslan Işık	7
12 Yaş Kızlar		
1	Eylül Çelik	7½
2	Defne Sade	7½
3	Doğa Karaçay	7½
4	İlayda Kaygısız	6
5	Ayşen Sağlamer	6
6	Aleyna Kömürcü	6
7	Sudenaz Dalgar	6
8	İrem Onbaşı	6
9	İrem Serdil Meylani	6

Minikler oyun analizinde

Prof. Dr. Turgay Biçer "Sporda Günde Olmak" konulu semineri ile miniklerle buluştu.

Şair-Yazar Sunay Akın, Küçükler Şampiyonasında Sporcu ve Velilerle keyifli bir sohbet gerçekleştirdi.

Başak Göktaş
Basın ve Haber Koordinatörü
basak.goktas@tsf.org.tr

2015 Arzum Türkiye Kadınlar Şampiyonu

WGM Betül Cemre Yıldız

Arzum Elektrikli Ev Aletleri Sanayi Ticaret A.Ş.'nin sponsorluğunda gerçekleştirilen 2015 Arzum Türkiye Kadınlar Şampiyonası 8-14 Mart 2015 tarihlerinde, Gaziantep Anatolian Otel'de tamamlandı. 18 il ve KKTC'den 43 sporcunun katıldığı Türkiye Kadınlar Şampiyonasında bir WGM, bir WIM, iki WFM ve iki WCM olmak üzere 6 unvanlı sporcu mücadele etti.

Tarsus'da öldürülen Özgecan Aslan anısına düzenlenen şampiyonanın açılış töreni 9 Mart 2015 tarihinde Türkiye Satranç Federasyonu Başkanı Gülkız Tulay, Yönetim Kurulu Üyeleri Prof. Dr. Kıvanç Güngör, Fatih Remzi Ekinci, Başkan Danışmanı Uğur Tülüce, Arzum Pazarlama Müdürü Yeliz Bilgin Ünal ve Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Kültür Müdürü Hülya Yıldız'ın katılımları ile gerçekleşti.

Dokuz tur üzerinden oynanan ve son derece çekişmeli karşılaşmalara sahne olan şampiyonanın kazananı son ana kadar belli olmadı. Dokuzuncu turda WGM Betül Cemre Yıldız - WFM Süral Emine Yanık ve Hayrunisa Şahin - WIM Khayala Isgandarova karşılaşmaları Betül ve Khayala'nın galibiyetleri ile noktalandı.

Böylece iki usta kadın satranççı eşitlik bozma maçlarına kaldılar. 10'+5" / hamle temposu ile oynanan eşitlik bozma maçlarının ilkini önceki yılın şampiyonu WGM Betül Cemre Yıldız kazanırken, ikinci partiyi WIM Khayala Isgandarova aldı. Daha sonra renk kurası çekilerek altın puan maçı oynandı. Oyun sonunda Isgandarova'nın imkansız hamle durumuna düşmesi sonucunda WGM Betül Cemre Yıldız 11. kez Türkiye Kadınlar Şampiyonluğunu ilan etti. WIM Khayala Isgandarova ikinci oluken, üçüncülüğü WFM Yulia Gökbulut elde etti.

Şampiyonanın kapanış törenine Gaziantep Şahinbey Belediye Başkanı Mehmet Tahmazoğlu, Türkiye Satranç Federasyonu Yönetim Kurulu Üyeleri Kasım Yekeler, Kıvanç Güngör, Fatih Remzi Ekinci ve çok sayıda davetli katıldı.

Törende konuşma yapan Türkiye Satranç Federasyonu Yönetim Kurulu Üyesi Kasım Yekeler, 2009 yılından beri şampiyonaya sundukları desteklerinden dolayı Arzum'a teşekkürlerini sundu ve Türkiye Satranç Federasyonu olarak kadın sporculara daima destek olacaklarını belirtti.

Arzum Elektrikli Ev Aletleri Sanayi Ticaret A.Ş. tarafından sporculara toplamda 22.500 TL ödül ve dereceye giren sporculara çeşitli hediyelerin verildiği şampiyonada oynanan tüm maçlar Türkiye Kadınlar Şampiyonası web sayfasından canlı olarak izlendi.

Final Sıralaması

Sıra	Unvan	Soyisim - İsim	UKD	ELO	Puanlar
1	WGM	YILDIZ Betül Cemre	2312	2310	8
2	WIM	ISGANDAROVA Khayala	2218	2226	8
3	WFM	GÖKBULUT Yulia	1813	1946	7
4		KAPLAN Ebru	1961	1894	6½
5		AYAZMALI Gizem	1837	1750	6
6		ALUÇ Bulut Evrim	1639	1566	6
7	WFM	YANIK Süral Emine	1916	1929	5½
8		YILMAZ Ezgi	1970	1865	5½
9		ŞAHİN Hayrun Nisa	1745	1608	5½
10		ÖZBEK Büşra	1603	1627	5½
11		UZUN Belemir	1766	1571	5½

Dr. M. Sabri Koçak
IV. Kademe Antrenör
kocaksabri@yahoo.com

2015 Avrupa Emektarlar Şampiyonası

Şampiyonlar Rooze ve Sturua

65+'da Salih Muratoğlu çok başarılı bir yarışma çıkardı ve Avrupa dördüncüsü oldu.

Avrupa Emektarlar Şampiyonası, Yunanistan'ın Eretria kasabasında, 29 Nisan - 7 Mayıs 2015 tarihleri arasında düzenlendi. 65+ ve 50+ olarak iki kategoride yapılan yarışmanın 50+ kategorisi beklenildiği gibi geçti. Derecelere aday gösterilenler yerlerini korudu. Geçen yılın Avrupa ve dünya şampiyonu Zurab Sturua bu yıl da şampiyonluğu kimseye kaptırmadı. İkinciliği John Nunn, üçüncülüğü de Keith Arkell elde etti.

65+ kategorisinde sürpriz isim Jan Rooze yarışmanın iddialı isimleri arasından sıyrılarak şampiyonluğu kaptı. Viktor Kupreichik şampiyonayı eş puanla ikinci sırada tamamladı. Evgeni Vasiukov ise 6,5 puanla yarışmayı üçüncü sırada tamamladı. Avrupa Emektarlar Şampiyonasının 65+ kategorisinde 42, 50+ kategorisinde ise 45 yarışmacı mücadele etti.

Tanımayanlar için 65+'da Rooze'un birinciliği her ne kadar sürpriz olsa da emektarlar kategorisi karşılaşmalarını izleyenler için değildi. Çünkü Rooze 60+ kategorisi bölümlenmeden önce de bütün turnuvalara çok iyi hazırlanarak geliyordu ve hırslı maçlarla kendine ilerisi için hedef belirlediğini belli ediyordu. Hatta 2014 yılında emektarlar kategorisi 50+ ve 65+ olarak ikiye ayrıldığında Porto'da düzenlenen Avrupa şampiyonasına 65 yaşını doldurmadığı için 50+ kategorisinde mücadele etmiş ve kendini daha da geliştirmişti. Yine 2014 yılında Sibenik'te düzenlenen ve takımlarda en az bir 65+ oyuncu istenen, diğerleri 50+ oyunculardan oluşan bir düzende yapılan Avrupa takımlar şampiyonasında dördüncü masada en iyi 65+ oyuncu olarak madalya kazanmıştı. Yani Jan Rooze artık şampiyonluğa hazırdı.

65+'da mücadele eden Türk oyuncu Salih Muratoğlu çok iyi bir yarışma çıkardı ve Avrupa dördüncüsü oldu. Muratoğlu, iddialı isimlere maç kaybetmedi. Son turda karşılaştığı ünlü oyuncu Evgeni Vasiukov ile berabere kalarak, şampiyonayı 6 puanla dördüncü sırada tamamladı. Salih Muratoğlu yarışmanın ikinci turunda Hollandalı Nico Schouten ile oynarken oyunu kazanç konumuna getirmişti. O an her satranççının tahtada göreceği ♖h7 hamlesi ile rakibi terk etmeye zorlayabilirdi. Zaten Schouten, kötü konumunun farkındaydı ve bu konuma gelirken de çıkış bulamadığını belli edercesine kafasını sağa sola sallıyordu. Ancak Muratoğlu rakibinin c2'deki gizlenmiş kalesini fark etmeyerek saldırıyı "g" dikeyine taşıdı ve rakibinin toparlanmasına izin verdi. Oyun sonunda da yorgunluk ve moralsizlik yüzünden üst üste büyük hatalar yaptı ve kaybetti. Bu şanssız oyun Muratoğlu'nun bu turnuvada aldığı tek yenilgi oldu. Şampiyon Rooze ve ünlü Gaprindashvili karşısında kaya gibi oynadı ve rakiplerine beraberlikten fazla şans vermedi. Son maçında yine büyük oyuncu Vasiukov karşısındaydı. Oyunun büyük bölümünde Vasiukov, 0.60 – 1.0 arasında bir üstünlükle maçı götürüyordu. Zorlu bir oyun ortasından sonra oyun sonuna geçişte Salih Muratoğlu, bir ara hamle ile Vasiukov'u zor duruma düşürdü. Vasiukov, Muratoğlu'nun yarım puan beklentisi içinde olduğunu bildiğinden 47. hamlede düşündü düşündü ve durumun zorluğunun farkına varıp, ne yapalım bir şey çıkmıyor gibisinden ellerini kaldırdı ve işaret diliyle beraberlik ilan etti. Vasiukov'a karşı büyük sevgi ve saygı besleyen Muratoğlu, kazancı zorlamayı düşünmedi ve rakibinin uzattığı eli sıkarak beraberliği kabul etti. Böylece Salih Muratoğlu Avrupa dördüncüsü oldu. Salih Muratoğlu'nun bu başarısı ile Türkiye ilk kez bu kategoride dördüncülük elde etmiş oldu. Muratoğlu, 33. sırada girdiği yaşırmadan 4. sırada çıkmış oldu ve 300 Euro da ödül kazandı. 50+ kategorisinde iki Türk sporcu yer alıyordu. Hür Yasin, topladığı 4,5 puanla 27. sıradan katıldığı yarışmayı 21. sırada tamaladı. Halil Nejat Özmen ise 4 puan toplayabildi ve 42. sıradan girdiği yarışmayı 30. sırada tamamladı.

Simolin - Sturua

Salih Muratoğlu yarışmanın birincisi Jan Rooze ile 8. turda karşılaştı. Oyun berabere bitti

Nikolai Pushkov - Jan Rooze

15. Avrupa 65+ Emektarlar Şampiyonası, Eretria Yunanistan, 2015

Rooze ikinci tur sonunda yerleştiği birinci masadan şampiyona tamamlanana kadar hiç kalkmadı. Yedinci tura gelindiğinde rakibi 2012 Avrupa şampiyonu tecrubeli isim Pushkov'du.

1.♘f3 c5 2.c4 ♘f6 3.♘c3 e6 4.g3 b6 5.♗g2 ♗b7 6.0–0 ♗e7 7.b3 0–0 8.♗b2 a6 9.d4 c×d4 10.♘×d4 ♗×g2 11.♔×g2 ♕c7 12.e3 ♘c6 13.f4?

Bu hamle e3 ve e4 karelerinde zayıflığa neden oluyor. Bunun yerine 13.♘×c6 ♕×c6+ 14.♕f3 b5 15.♕×c6 d×c6 16.♖fd1 yolunu deneyebilirdi.

13...b5 14.c×b5 ♘×d4 15.♕×d4 a×b5 16.b4 ♕b7+ 17.♔h3 ♖fc8∓

Siyahın kaleleri oyunda etkisini göstermeye başladı. Ayrıca uzun çaprazda siyah vezir çok iyi yer tutmuş. Siyah açık üstün.

18.a3 ♖c4 19.♕d3 ♖ac8 20.♖ac1 d5

Burada Siyaha ilginç bir saldırı yolu vardı. 20...♘g4! 21.♔×g4 (21.e4 h5∓) 21...♕g2 tehdit ...h5 ve ♕h3 mat

21.g4 h6 22.♘e2 ♘e4–+ 23.♔g2 ♗f6 24.♗d4 ♖8c7 25.h3 ♗×d4 26.e×d4 ♕c8 27.♖×c4 ♖×c4 28.f5 ♕c6 29.f×e6 f×e6 30.♕f3 ♖c2 31.♔g1 ♘g5 32.♕f8+ ♔h7 33.h4 ♕c4 34.h×g5 ♕×e2 0–1

Evgeni Vasiukov - Salih Muratoğlu

15. Avrupa 65+ Emektarlar Şampiyonası, Eretria Yunanistan, 2015

1.e4 c6 2.d4 d5 3.e5 ♗f5 4.h4

Bu maça hazırlanırken karışık konumlardan hoşlanan Vasiukov'un bu devamyolunu tercih edeceğini tahmin etmiştik. Ben, Muratoğlu'na 4...h5 devamyolunu tavsiye etmiştim. Ancak siyahın piyon alta düşme olasılığı Salih Muratoğlu'nun hoşuna gitmedi. Yine Caro-Kann açılışını sevip uygulayan Halil Nejat Özmen'in de etkisiyle Salih Bey 4...h6'ya karar verdi.

4...h6 5.g4 ♗e4 6.f3 ♗h7 7.h5 e6 8.♗d3 ♗×d3 9.♕×d3 ♕a5+ 10.♘d2 c5 11.c3 c×d4

14.♘×d4 ♗c5 15.♘ge2 hamlelerinden sonra, merkezde yerleşmiş ata bakılırsa konum Beyaz için daha umut verici gözüküyor ama Vasiukov bunu tercih etmedi.

12.♘b3 ♕a6 13.♕×a6 ♘×a6 14.c×d4 ♘b4 15.♖h2 ♖c8 16.♔d1 b6 17.♗e3 ♘e7 18.a3 ♘a6 19.♘e2 ♘c6 20.♖c1 ♔d7 21.f4 g6

Bu hamle şah kanadını daha da zayıflatıyor. Oysa 21. ... ♘e7 22.♖×c8 ♔×c8 23.♖f2 f5 hamlelerinden sonra konumunu daha iyi savunabilirdi.

22.h×g6 f×g6 23.f5 g×f5 24.g×f5 e×f5 25.♘g3 ♘e7 26.♖×c8 ♔×c8 27.♗g5 ♘g6

Bu hamle Beyazın, piyon kazancı ile birlikte konum kazanmasına da neden oluyor. Oysa Siyah şahını daha önce harekete geçirebilirdi: 27...♔d7 28.♗×e7 ♗×e7 29.♘×f5 ♗g5 30.♘d2 ♔e6 31.♘g3 ♖f8 Siyah yine piyon altta ama taşları daha etkili.

28.♗f6 ♖h7 29.♘×f5 ♔d7 30.♗g5 h5 31.♘e3

Beyaz, b3'teki atını merkez ve şah kanadına taşısa üstünlüğünü arttırabilirdi.

31...♔e6?

Bu seçenek a6'daki atın oyuna girmesini geciktiriyor. Bunun yerine 31. ... ♘c7 32.♔e2 ♘e6 33.♗f6 ♘gf4+ devamyolu ile Siyah oyunda eşitliği sağlayabilirdi.

32.♘d2 ♘c7 33.♘f3 ♗e7 34.♖g2 ♔d7 35.♗f6 ♘f4 36.♖f2 ♘ce6 37.♘g5 ♘×g5 38.♖×f4 ♘e6 39.♖h4 ♔c6 40.♗×e7 ♖×e7 41.♘f5 ♖h7 42.♔d2 ♔d7 43.♔e3 ♖h8 44.a4 ♖h7 45.b4 a6 46.♔d3 ♖f7 1/2–1/2

Salih Bey'in bu son hamlesi Vasiukov'u sıkıntıya soktu. Bu konumu seyrederken Tamar Khmiadashvili ile göz göze geldik. Tamar "bana başardınız, Vasiukov sıkıntıda" der gibi gülümsedi. Zaten aradan birkaç dakika daha geçtikten sonra Vasiukov, bir şey bulamıyorum gibisinden ellerine kaldırdı ve bu harekete sıcak bir gülümsemeyle karşılayan Salih Bey'e elini uzattı ve beraberlik ilan edildi.

Dr. M. Sabri Koçak
IV. Kademe Antrenör
kocaksabri@yahoo.com

2015 Türkiye Emektarlar Şampiyonası

Hür Yasin ve Salih Muratoğlu

Türkiye Emektarlar Satranç Şampiyonası, 25 – 30 Ocak 2015 tarihlerinde Antalya - Manavgat Starlight Convention Center Thalasso & SPA Hotel'de yapıldı.

Turnuvanın açılış töreninde, Türkiye Satranç Federasyonu Başkanı Gülkız Tulay, "Bizler, içinde 7'den 70'e satrançseveri barındıran geniş bir ailenin fertleriyiz. Hayatımıza kazandırdıklarını saymakla bitiremeyeceğimiz satranç sporuna gönül veren siz değerli emektarlarımız ise bu ailenin çok değerli çınarlarısınız. Sahip olduğunuz tecrübeleriniz ile satranca ve ailemize güç ve değer katıyorsunuz" dedi. Türkiye Emektarlar Satranç Şampiyonası, sembolik açılış hamlelerinin ardından 1. tur ile başladı.

Türkiye Emektarlar Şampiyonası FIDE yarışma yönergesine uyarınca 50+ ve 65+ olarak iki kategoride düzenlendi. 50+ kategorisinde 21, 65+ kategorisinde 16 yarışmacı mücadele etti. Yarışmanın başhakemliğini Adana bölgesinden Yaşar Güngör yürüttü. 50+ kategorisinde çekişme, IM Suat Soylu ve IM Hasan Kılıçarslan'ın da katılımı ile büyüdü. 2014 yılı 50+ şampiyonu Hür Yasin de unvanını koruma iddiasındaydı. 65+ kategorisinde Salih Muratoğlu ve geçen yılın şampiyonu Metin Kayaman ilk göze çarpan isimlerdi. Ancak bu turnuvaya ilk kez ilgi gösteren Abdullah Vatansever'in de performansı merak ediliyordu.

50+'da Hür Yasin, Suat Soylu ile berabere kaldı, Hasan Kılıçarslan'ı yendi. Suat Soylu ise her ki rakibi ile berabere kaldı. Hür Yasin ve Suat Soylu diğer maçlarında fazla bir sürpriz yaşamadılar. Ancak Hasan Kılıçarslan beraberlikler

Hür Yasin

Salih Muratoğlu

nedeniyle fazla puan kaybedince turnuvayı beşinci sırada bitirdi. Hür Yasin bu yıl da ipi ilk sırada göğüslerken, Suat Soylu ikincilikle yetindi, üçüncü de Yahya Kızıltaş oldu.

65+'da Salih Muratoğlu sürprizlere izin vermedi ve baştan sona önde götürdüğü turnuvayı birinci bitirdi. Bu kategorinin yeni ismi Abdullah Vatansever de eski gücünü koruduğunu gösterdi. O da rakiplerine geçit vermedi ve ikinci sırayı aldı. Geçen yılın şampiyonu Metin Kayaman ise başlangıçta biraz geride kaldı ve turnuvanın sonuna kadar gayretlerine rağmen ilk sıraya ulaşamadı ve üçüncülükle yetindi.

Yahya Kızıltaş – Hür Yasin

Türkiye Emektarlar Şampiyonası, Antalya 2015

1.d4 ♘f6 2.♘f3 e6 3.g3 b6 4.♗g2 ♗b7 5.♗g5 c5 6.c3 ♗e7 7.♘bd2 d6 8.♕c2 c×d4 9.c×d4 ♘bd7 10.0–0 ♖c8 11.♕d3 0–0 12.♖fc1

Tek açık dikeyi ele geçirme mücadelesi başladı.

12...h6 13.♗×f6 ♘×f6 14.e4 ♕d7 15.b3 d5

Siyah için daha iyi bir devam yolu şöyleydi: 15...♖×c1+ 16.♖×c1 ♖c8 17.♖×c8+ ♕×c8 18.e5 ♗a6 19.♕b1 d×e5 20.d×e5 ♘d7 Böylece siyah taşlar çok etkili ve c dikeyi de Siyahta kalıyor. Siyah açık üstün.

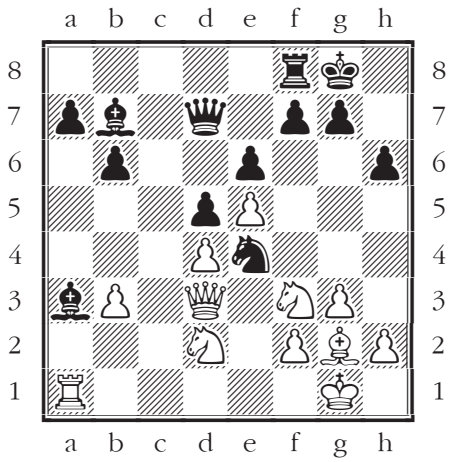
16.e5

16.♘e5 ♕d8 17.e×d5 ♘×d5 18.♖c4 devamyolu eşitliği koruyordu.

16...♘e4! 17.a3?

Piyon kaybı. 17.♘e1 ♘×d2 18.♕×d2 ♗a3 19.♖×c8 ♖×c8 20.♘c2 ♗b2 21.♖b1 ♗c3 22.♕d3 ♕c6 devamyolunda c Siyah c dikeyini ele geçiriyor ama oyun devam ediyor.

17...♖×c1+ 18.♖×c1 ♗×a3 19.♖a1

19...♕c8!

Taktik bir hamle ile Siyah, c dikeyini alıyor. 20.♖×a3? ♕c1+–+.

20.♗f1 ♗b4 21.♘×e4 d×e4 22.♕b5 a5 23.♘h4 ♕c3 24.♖d1 ♕×b3 25.♗e2 ♗d5 0–1

Beyazın oyunda yapacak bir şeyi kalmadı.

Yahya Kızıltaş – Suat Soylu

Türkiye 50+ Şampiyonası, Antalya 2015

1.d4 ♘f6 2.♘f3 c5 3.d5 g6 4.♘c3 ♗g7 5.e4 d6 6.♗b5+ ♘fd7 7.O–O O-O

Beyaz, rakibinin vezir kanadı piyonlarının rahatça ilerlemesini zorlaştırmak için 7..a4 ile devam etmeliydi.

8.♖e1 a6 9.♗f1 b5 10.♘e2 ♘b6 11.♘g3 e6 12.d×e6 ♗×e6 13.c3 ♘c6 14.♗g5

14.♘g5 daha iyi. Siyahın hafif taşları çok iyi yer tutmuş. Beyazın bu konforu bozması gerek.

14...f6 15.♗e3 ♕e7 16.♕c2 ♖ac8 17.b3 ♘d7 18.♖ad1 ♘de5 19.♗e2 ♖cd8 20.h3 d5?

Bu hamle Beyaza saldırı şansı veriyor. Bunun yerine 20. ... ♘f7 21.♖d2 ♗h6 ile hem piyonların siyahta ve ham de rakibin filinin daha aktif olması nedeniyle siyah filleri değişmek mantıklı gözüküyor.

21.a4?

Siyah fırsat kaçırıyor. Daha aktif oyun vardı: 21.♘×e5! ♘×e5 22.f4 ♘c6 23.e×d5

♗×d5 24.♗f2 ve açarak atak tehdidi Siyaha piyon kaybettiriyor.

21... ♘×f3+ 22.♗×f3 d4 23.♗c1 d×c3 24.a×b5 a×b5 25.♕×c3 ♘d4–+

Siyah artık oyuna tamamen hakim. Taşları çok iyi yerlerde ve etkili.

26.♗e2?

Beyaz sahayı tamamen terk ediyor. Hiç değilse 26... ♗e3 ile rakibinin merkezileşmiş atını değişmeye çalışsaydı.

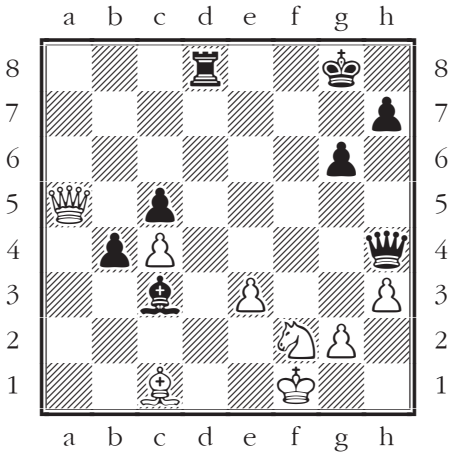
26... f5!–+ 27.♖×d4

Beyaz ata kale vermek zorunda kaldı ki, bu da oyunda tutunmayı sağlamıyor.

27... ♗×d4 28.♕a5 ♕h4!

Tehdit ♕×g3

29.♘h1 f×e4 30.♖f1 b4 31.♗c4 ♗×c4 32.b×c4 e3! 33.f×e3 ♖×f1+ 34.♔×f1 ♗c3 35.♘f2

35...♖d1+! 36.♔e2

36.♘×d1 ♕e1# 36... ♖e1+ 37.♔f3 ♕f6+ 38.♔e4 ♕f5# 0–1

Metin Kayaman - Salih Muratoğlu

Türkiye Kıdemli Emektarlar Şampiyonası, Antalya 2015

1.d4 ♘f6 2.♘f3 b6 3.g3 ♗b7 4.♗g2 e6 5.c4 ♗e7 6.0–0 0–0 7.♘c3 ♘a6 8.b3 ♘e4 9.♘×e4 ♗×e4 10.♗b2 ♗f6 11.♕d2 c6 12.♖fd1 ♕e7 13.♖ac1 ♖ac8 14.♗c3 h6 15.♗b2 ♖fd8 16.♗c3 d5 17.c×d5 ♗×d5 18.♕b2 b5?!

18...c5 19.d×c5 ♗×c3 20.♕×c3 ♖×c5 devamyolu Siyahın sorunlarını çözüyor ve eşit konuma ulaştırıyor.

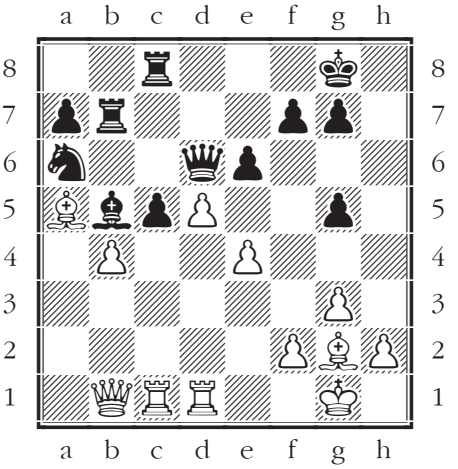
19.♗a5 ♖d7 20.b4

Siyahın c6 piyonu geri kaldı ve c8'deki kalesinin, a6'daki atının işe yararlılığı kalmadı.

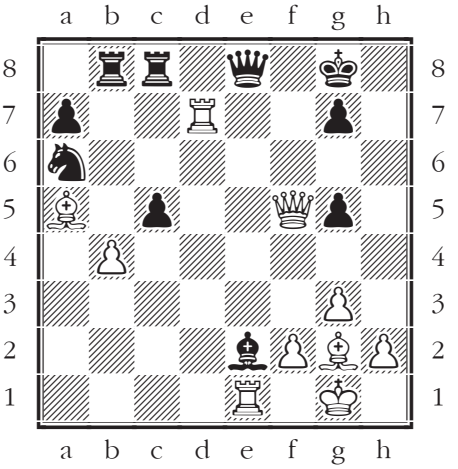
20...♕d6 21.♕b1 ♗g5 22.♘×g5 h×g5 23.e4!

Beyaz merkez piyonları ve etkili diğer taşları ile açık üstün konumda.

23...♗c4 24.a4 ♖b7 25.a×b5 ♗×b5 26.d5 c5

27.e5! ♕×e5 28.d×e6 ♖bb8 29.e×f7+ ♔×f7 30.♖d5 ♕e7 31.♖e1 ♗e2 32.♕f5+ ♔g8 33.♖d7 ♕e8

34.♖×e2! 1–0

34...♕×e2 35.♕f7+ ♔h8 36.♕×g7#

Özgür Akman
Sporcu
ozgur.akman@gmail.com

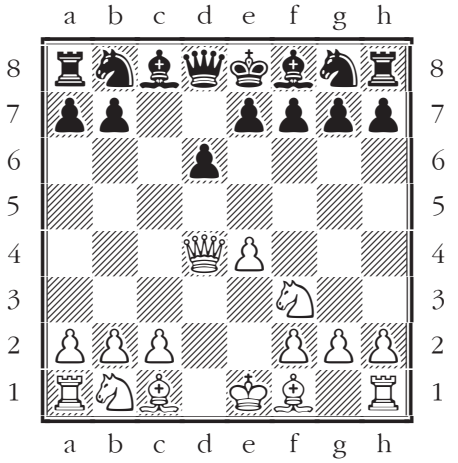
Davud Câlût'a Karşı!:

Bir Amatörün Büyükustalarla İmtihanı

Satrançta kötü açılış yoktur! İyi araştırdığınız, detaylarına hakim olduğunuz, tamamen kayıp konuma fikir ve planlarını bildiğiniz her açılış turnuva satrancında her seviyede oynanabilir. Pek çok usta oyuncunun "kendi açılışları" ve "kendi teorisi" vardır. Bunu örnekleyebilmek için sizinle kişisel hikayemi paylaşacağım. On yıl arayla oynanmış iki parti, birisi olağan bir satranç başarısızlığı ötekiyse hayatımın en iyi oyunu. İkisinde de Davud, Câlut veya diğer adıyla Golyat'a karşı, tıpkı GM Natalia Pogonina'nın blogunda aralarında reyting farkı çok olan oyuncuların arasında yaşanan sürpriz sonuçlara yer verdiği blog'undaki köşesindeki gibi.

Doğru satranç ve hazırlık her koşulda ve her rakibe karşı gerekli; her zaman, hiç ummadığınız durumlarda bile işe yarayabilir, rakip kim olursa olsun sonuç getirebilir.

Hangi açılış ve varyanttan bahsediyorum? 1998-1999 yıllarında ben satranca başladıktan kısa bir yıl sonra Ankara'ya gelen GM Evgeni Vasiukov, bize satrançta tempo ve inisiyatifin önemini o yıllarda ümitsizce öğretmeye çalışıyordu. Hoca uzman olduğu halde hiç birlikte incelemediğimiz bu açılış varyantı, yollarımız ayrıldıktan yıllar onun bir oyunu sayesinde sonra ilgimi çekti, Sicilya Savunması'na bazı kaynaklarda Chekhover veya Zaitsev Sistem diye geçen bir devamyolu: 1.e4 c5 2. ♘f3 d6 3.d4 cd4 4.♕d4

Bazı kaynaklarda Szily veya Macar Devamyolu olarak da geçen ve ♕×d4 hamlesiyle şekillenen bu varyantın ilk dikkat çekici oyunu, Chekhover-Lisitsin, Leningrad 1938 partisidir. Malum, Sicilya Savunması deyince, özellikle de d4 sürdükten sonra açılış teorisinin önemli bir kısmını çok daha mantıklı gözüken ♘d4 hamlesi oluşturur. Her şeyden önce, ♕d4 hamlesi açılış prensiplerine aykırı. Açılışta once hafif aletlerimizi oyuna sokmamız gerektiği muhtemelen hepimize taşların hareketlerine öğrendikten sonra öğretilen ilk prensiplerden birisidir. Basit bir mantıkla, ağır taşların, özellikle açılışlarda vezirin oyuna erken katılması, kendisinden daha değersiz hafif taşların ve piyonların saldırısına uğrayarak tempo kaybetmesine neden olur. Lakin, ♕d4'ün de kendine özgü faydaları var, mesela beyazın vezirkanadındaki gelişimi daha hızlı tamamlanabiliyor. Bazı varyantlarda ise beyaz merkezde biraz daha fazla alanla oynayabiliyor.

Varyantın pek çok amatör gibi benim de dikkatimi çektiği an, 2003 yılının Şubat ayında ♕d4'lü Sicilya'da o zaman "Hoca'nın" Hollandalı Loek Van Wely'i son derece parlak bir şekilde yendiği partiden beri bu satırların yazarı heyecanlı amatör ♕d4 oynuyor. Hoca, uzaktan eğitimle bir ipucu vermişti. Aslında sonuçlarım da çok iyi sayılmaz, ama amacım iki büyükustayla oyunları analiz etmek. Her koşulda, bir konum hakkında fikir sahibi olmak, planları bilmek, konumda taşların nerede durması gerektiği, hangi taşların değişilmesi/değişilmemesi gerektiği hakkında bilgi sahibi olmak, hiçbir bilmemekten daha iyidir!

Varyantla ilgili ilk büyükusta testim, 2004 Avrupa Kulüpler Kupası'nda oldu. TED Kolejliler'in ilk tur rakibi İsrail'den Beerşeba Satranç Kulübü'ydü. Takımın tamamı geleneksel olarak İsrailli büyükustalardan oluşur ve Avrupa Kulüpler Kupası'na neredeyse her yıl katılırlar. 42 yaşında bir satranç kulübü ve ülkenin en eskisi. Benim rakibim ise takımın altıncı ve son masası GM Vitali Golod. Ukrayna, Harkov'lu büyükusta. Çeşme'deki turnuvaya gelmeden kısa bir süre once, İsrail Şampiyonası'nda Sergey Erenburg'la birinciliği paylaşmış. Reytingi 2554, benimkiyse 1999. Analizlerini inceleyerek maçlara hazırlandığım

Vasiukov

ünlü bir teorisyen. Hazırlanırken turnuvadaki oda arkadaşım da o dönem halen aktif turnuva satranççısı olan FM Alper Olcayöz, hayatımda ilk kez bir büyükustayla oynadığım için heyecanlandığımı da anlayarak şöyle bir baktı ne oynadığına ve şunu söyledi: "Oğlum, 1.e4'e her şeyi oynuyor, baksana A00-E99, boşuna hazırlanma! Ne biliyorsan oyna, yenersin ya!" dedi. Rakibimin turnuvadan kısa bir süre once İsrail Şampiyonası'nda birinciliği paylaştığını ve aynı turnuvada 5.5/6 yaptığını da belirteyim. Lakin, satranç kimseye iltimas geçmez!

Olcayöz'den aldığım motivasyonla masaya geldim ve oynamaya başladık:

Özgür Akman(1999) - GM Vitali Golod (2554)

20.Avrupa Kulüpler Kupası

(TED Ankara Kolejliler SK-Beerşeba Satranç Kulübü) Çeşme 2004 (1.Tur)

1.e4 c5

Alper Olcayöz'ün tahmin ettiği gibi beni fazla vakit kaybetmeden yenmek istediği için Sicilya'yı tercih etti.

2. ♘f3 d6 3.d4 cd4 4.♕×d4

Tabii ki bu hamleden sonra üstad biraz durdu.

4...a6

Bu konumda ♘c6 ile a6 en çok oynanan iki hamledir. Amacım varyantı öğretmek olmadığı için detaylara girmeyeceğim. Yalnız burada yaptığım derin hazırlıkları da açıklamak isterim: Ankara'nın en kuvvetli amatörlerinden Ferzan Azizoğlu ile oynadığımız yıldırım partilerinde aynı varyantı oynamıştık!

4...♘c6 5.♗b5 ♗d7 6.♗×c6 ♗×c6 diğer önemli devam yolu ve a6'nın farkı ♗b5'e engel olarak ♘c6 temposunu kazanmayı kesinleştirip beyaz veziri erkenden merkezde boy gösterdiği için cezalandırmak.

5. ♗g5

Burada sonraki oyunda göreceğimiz gibi 5.c4 oynayarak bir tür Maroczy Düğümü ile oynamak mümkün ki şu an daha popüler. 5.♗g5 hamlesi Gata Kamsky ve Eduardas Rozentalis gibi iki anti-Sicilya uzmanının tercihi.

5...♘c6

Golod, bu kolay görünen hamleyi yapmak için de yaklaşık 15 dakika düşündü. Maçtan sonra konuşurken, hemen h6 oynayıp oynamamak: 5... h6 6. ♗h4 ♘c6 7.♕d2 g5. 8. ♗g3. Fil g7'den gelişiyor ve açıkçası benim bilmediğim bir şema olduğu için muhtemelen rahatça kazanacaktı. Lakin, hala benim muhteşem(!) hazırlığımı takip ediyoruz.

6. ♕d2 h6 7. ♗h4 g5 8. ♗g3 ♘f6 9. ♘c3

Bu konumda 9. ♗d3 ♗g7 10.c3 de oynanmış. vezirkanadındaki at oyuna a3'ten katılacak ama ♘c3'ü o zaman için oynayan tek büyükusta, benim veritabanıma göre ♕d4'lü varyantına repertuvarında yer veren Ramil Hasangatin. Beyaz fil c4–b3 manevrasını yaptıktan sonra beyaz f4 oynamaya çalışacak. Beyazın uzun rok, Siyahın kısa rok yaptığı ve dolayısıyla siyahın vezirkanadı, Beyazınsa şahkanadından saldırdığı standart Açık Sicilya konumlarına göre önemli fark siyahın h6–g5 oynayıp şahkanadını kendi rızasıyla zayıflatmış olması. Najdorf'ta benzer bir varyanta göre farkı Beyazın daha şahkanadındaki konumu açabilmesi, lakin buna karşılık b3'teki fil tehlike yaşayabilir, g7'deki siyah fili adeta Dragon fili. Bana sorarsanız Beyazı tercih ederim.

9...♘h5

Golod'un amacı siyah fili yok ederek, g7'den gelişecek Dragonvari kenar (fianchetto) filini konumun belirleyicisi haline getirmek. Benim izleyebileceğim yol ise gelişime devam etmek.

10. 0–0–0 ♗g7 11. ♗c4 ♗d7

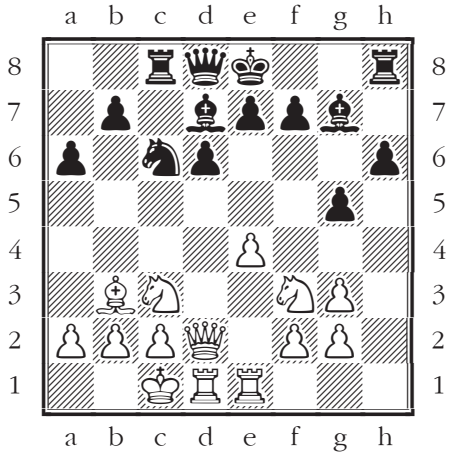
Burada bu partiden 7 yıl sonra 11.♗g4 oynanmış. 12. ♕e3 ♘g3 13.h×g3 e6 Wall,G(2329)-Daly,C(2305) Dublin 2011. Bu kez Beyazın şahkanadını ve merkezi açması daha zorlaştığı için oyunda oynanandan daha iyi olmalı. Siyah, ♖c8'den sonra g7'deki filinin etkisini hissettirebilir. Belirsiz diyeceğim, ama açıkçası Siyahı tercih ederim.

12. ♖he1

Burada yaklaşık 20 dakika zaman farkı vardı aramızda. ♖he1 ile ♗b3 arasında tereddüt ettikten sonra ♗b3'ün acelesi olmadığı kanaatine va-

rarak ♗b3'ü geciktirmek fikriyle gelişimi tamamlamayı tercih ettim.

12...♘×g3 13.h×g3 ♖c8 14. ♗b3 b5?!

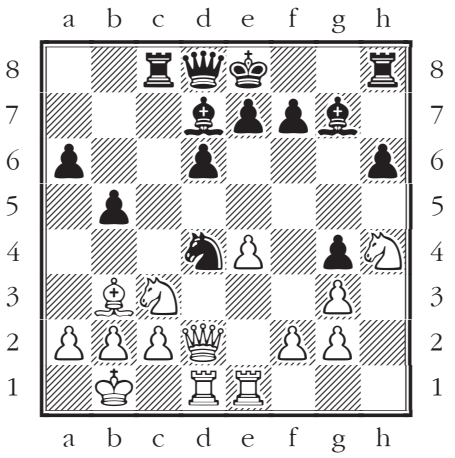

Doğal ama o ölçüde yüzeysel bir hamle. Bilgisayar hamlesi olan ♗g4 bence en iyisi, ama ♕a5 oynanmış eski bir parti var. 14...♕a5 15. e5 (Merkezi açma vakti, siyah halen gelişimini tamamlamadı!) 15...g4 16. ♕f4 0–0 17.e6 (b3 'teki fil ve zayıflamış şahkanadı bu hamleye imkan veriyor, devamı az çok zorunlu) Bxe6 (Çok cesur bir gününde değilse bir insanın burada 16...g×f3 oynaması zor zira 17. e×d7 ♖cd8 18.gf3 ♖d7 19. ♖h1'den sonra şahının büyük tehlikede olduğunu düşünecektir.) 18. ♗×e6 f×e6 19. ♕g4 ♕f5 20. ♕×f5 ef5 21. ♕d5 e5 22. c3 hamleleriyle devam eden J.(2340)-Vilela de Acuna, J.(2410) Polanica Zdroj 1980 partisi berabere bittiyse de Beyaz biraz üstün olmalı.

16. ♘h4

Bu hamleyi yaptıktan sonra üstün olduğuma emindim. Beyaz gelişimini tamamladı. Siyah halen vakit kaybediyor. Beyaz artık hem ♘f5 oynayabilir hem de f3 veya f4 ile şahkanadında oyunu bitirecek bir piyon hücumunu başlatabilir.

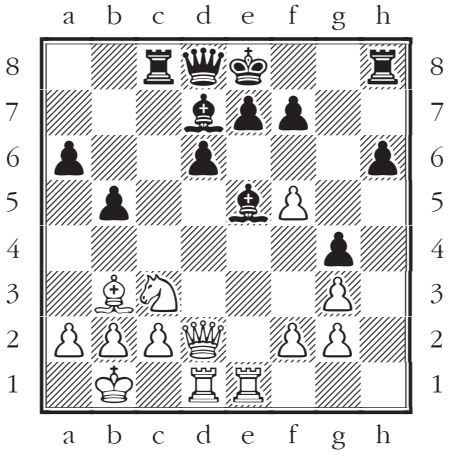
16...♘d4?

17. ♘f5!

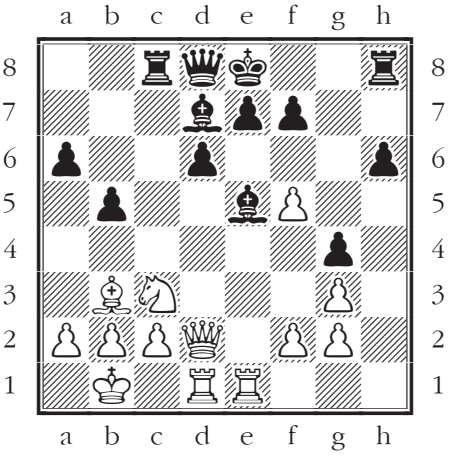
Büyükustanın dikkate almadığı olanak budur. Şimdi Beyaz adeta rok atmamış şaha saldırıyor, konumda pek çok zayıflık var ve kalelerden birinin bulunduğu e dikeyi e5 bile sürmeye gerek kalmadan açılıyor. Eğer bu konumu hangimizin beyaz olduğu bilinmese, sanırım pek çok insan büyükustanın beyaz olduğunu söylerdi. Burada ikimizin de 50 dakikası vardı ve büyükusta yarım saat düşündü.

17...♘×f5 18. e×f5 ♗e5

Burada ben de yarım saat düşünerek kaybeden tek devamyolunu buldum(!) Bu konumu iyi bir oyuncu normal şartlarda rahatça kazanmalı. Golod, burada bana f4 önermişti, ama basitçe Siyahın konumunu parçalayan 19. f6! var 19... e×f6'ya ♕d6 var. İlker Nadi Bozkurt sonradan burada siyahın en iyi savunmasını buldu: 19...♖×c3 20. b×c3 ♕c7 (Golod bu hamleden dolayı f4 önermiş olmalı) 21. c4! kazanıyor, çünkü 21... b×c4 22.♗×c4 ♕×c4'e 23. ♖e5 ♗e6 24.♔c1! var. Bu varyant bilgisayarın önerisi olsa da oluşan konumda Siyah şahın rok atmamış ve Siyahın kalesinin oyuna girmemiş olması nedeniyle hesaplanabileceğini düşünüyorum.

19. ♖×e5!

Bu hamle de kötü değildir.

19...d×e5 20.♗×f7+??

Beyaz bu konumu kaybetmenin yolunu bulmayı başarıyor. 20. ♕d5 ♖f8 21. ♕e5 ♕c7 22.♕e4'ten sonra oluşan konumda beyaz kalite geri olmasına rağmen Siyahın adeta siyah şahın tahtanın ortasında birbirine düğümlenmiş taşları yüzünden beyaz açık üstün. Varyantı görüp sonucunu yanlış değerlendirerek reddettim ve iki kaleden birisini feda ettiğimi unutarak bu berbat hamleyi oynadım.

20...♔×f7 21. ♕×d7 ♕d7 22.♖d7 ♖hd8 ve partiyi 28. hamlede kaybettim. Büyük bir hayal kırıklığı! Partide konuma hakim olmaktan fersah fersah uzakta olmakla birlikte oynadığım birkaç yıldırım partisi ve çok sınırlı bir hazırlık bile objektif olarak taşları mantıklı yerlere koymamı sağladı. Kaçan balık büyük olur derler, gelecek sayıda bu kez değerlendirdiğim bir fırsatı paylaşacağım.

Mustafa Kavgacı
Antrenör&Hakem
mkavgaci@hotmail.com

Kahramanmaraş'ın Kahramanı

Şahriyar Rahmanov

5 Nisan Madalya Günü Satranç Turnuvası'nda Azeri satranççı Şahriyar Rahmanov birinci olurken Davit Bendize ikinci, Eldar Gasanov üçüncü oldular.

Maraş, Kurtuluş Savaşı'nda şehir halkının topyekün direnişi ve çevre vilayetlerin yardımıyla büyük takdir toplar. Milli Mücadelenin bitiminde, Maraş'a gönderilen bir yazı ile direnişe katılanların listesi rica edilir. Şehrin ileri gelen yöneticileri toplanır, istişare eder ve Ankara'ya şu yanıtı yollar: "Maraş'ta Milli Mücadele'ye katılmayan tek bir fert bile yoktur!". Bunun üzerine 5 Nisan 1925 tarihinde toplanan Türkiye Büyük Millet Meclisi, İstiklal Madalyası'nın fertlere değil, bütün şehir halkına verilmesi kararını alır.

5 Nisan Madalya Günü Satranç Turnuvası da Kahramanmaraş'ın bu şanlı tarihi şerefine, istiklal madalyasının verildiği günün yıldönümünde Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi tarafından, Türkiye Satranç Federasyonu ve Gençlik ve Spor Hizmetleri Müdürlüğü katkılarıyla düzenlenmektedir. Bu yıl altıncı kez düzenlenen turnuva 24 ilden ve Azerbaycan, Gürcistan, İran ve Ukrayna'dan satranççıların katılımıyla toplamda 573 sporcuyla gerçekleşti. Turnuvanın amacı ise açılış töreninde Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreteri İbrahim Ulaş'ın belirttiği gibi 5 Nisan ruhunu her daim canlı tutmaktı ve Maraş'ın kahramanlıklarla dolu Milli Mücadele tarihi satrançla birleşince ortaya bu gelenekselleşen turnuva ortaya çıktı.

A Kategorisinde Azeri satranççı Şahriyar Rahmanov, önemli bir başarıya imza atarak turnuvayı iki büyükustanın, Gürcü David Bendize ve Ukraynalı Eldar Gasanov'un önünde kazanmayı başardı. B Kategorisinde ise Ali Özdemir birinci; Ömer Polat ikinci; Furkan Odunkıran ise üçüncü oldular. C Kategorisinde birinci İrem Ezra Öz olurken, ikinci Enes Atma; üçüncüyse Perihan Ela Gözsüz oldular. Turnuvada en iyi kadın oyuncu ve teşvik ödülleri de verilirken toplam nakdi ödül miktarı 10.000 TL'yi buluyordu.

Kapanış törenine Kahramanmaraş Büyükşehir Belediye Başkanvekili Muharrem Erantepli ve Türkiye Satranç Federasyonu Gülkız Tulay ve Belediye ile Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürü Ali Kabaçı'nın yanı sıra yerel bürokratların katıldılar. Başkavekili Erantepli de federasyon başkanı Gülkız Tulay ise organizasyonda alın teri olan kimseyi ihmal etmeyerek teşekkür ettiler.

Kahramanmaraş'ın istiklal madalyasına layık görüldüğü günün yıl dönümün şerefine düzenlenen 5 Nisan Madalya Günü Satranç Turnuvası'nın kapanış töreninden bir görüntü

Özgür Akman
Sporcu
ozgur.akman@gmail.com

Ayakta Kalan Şampiyon

Orkhan Eminov

409 satrançcının hamle yaptığı zorlu Türkiye Kupası'nda eş puanla GM Kıvanç Haznedaroğlu'nu geride bırakan Orkhan Eminov önemli bir zafere imza attı.

Kapanış töreninden bir görüntü

Türkiye Şampiyonası için seçme turnuvası niteliği taşıyan zorlu Türkiye Kupası, Türkiye'nin en önemli açık turnuvalarından birisi. Turnuvaya katılan 409 sporcun arasında 1 GM , 2 IM, 9 FM, 4 CM, 1 WFM ve 1 WCM bulunuyordu. Önceki yıllara göre kupaya daha az büyükustanın katılmış olması turnuvadaki çekişmeden hiçbir şey eksiltmedi. İlk turdan itibaren başlayan sürpriz sonuçlar çocuk-genç satrançcıların aldıkları satranç eğitimindeki farkı gösterdi. Çift turlu günler, satrancın yanında fizik ve mental kondisyonu da önemli hale getirdi ve günde tek tur olarak oynana son iki tura kadar olan günleri zorlu bir maraton hatta savaş haline getirdi. Anlaşmalı beraberliklerin, hiçbir kısıtlama olmamasına rağmen çok az olması, herkesin mücadeleyi ne kadar istediğini gösteriyordu. Özellikle çift tur olan günlerde oyunlarda kalite bariz bir şekilde düştüğünden (masa ve seviye fark etmeksizin) mücadele ve direnç çok daha önemli hale geldi.

Turnuvada ilk 9'a girerek Türkiye Şampiyonası'na katılmaya hak kazanan isimlere baktığımızda tecrübeli isimler kadar gençler de göze çarpıyor. Turnuvanın tecrübeli favorileri GM Kıvanç Haznedaroğlu, IM Mert Erdoğdu ve IM Umut Atakişi gibi isimler ilk 10'a girdiler. Bu zor formatta neden 10 yıl milli takımda kaldıklarını gösterdiler.

Diğer taraftan, Türkiye Gençler Şampiyonu FM Ufuk Sezen Arat, Bahadır Özen ve CM Şiar Yaran da genç kuşağın içinden zorlu Türkiye Şampiyonası'na katılma hakkını kazanan isimler oldular. Üçünün de parlak bir satranç geleceği olduğu herkesin malumu. Ufuk Sezen Arat, kendi standartlarının biraz altında kalsa da ilk dokuza girdi ve burada kaybettiği reytingleri telafi etmesi onun için zor olmayacaktır.

Ankara'nın kuvvetli satrançcılarından Mustafa Yelken, Onur Kınsız gibi deneyimli bir ismi yendikten sonra eline geçen fırsatı çok iyi değerlendirdi ve dördüncülük gibi prestijli bir sonuç elde etti. Türkiye Şampiyonası, onun

Türkiye Şampiyonası için seçme turnuvası niteliği taşıyan zorlu Türkiye Kupası, Türkiye'nin en önemli açık turnuvalarından birisi.

İbrahim Şencan,törensel açılış hamlesini yaparken

yıllardır oynamayı arzuladığı zorlu test olacak. İki isim var ki birinin ilk 9'a girip ötekinin katılamaması dramatikti. Doğan Küçük de Murat Yelligedik de oyun seviyelerine göre düşük reytinglerine aldırmaksızın üst masalarda ayakta kaldılar. Yelligedik'in Kıvanç Haznedaroğlu'na eline geçen büyük fırsatı kaçırmasaydı belki de averajı biraz daha iyi olacaktı. Özellikle Kahraman Sobay ile oynadığı oyun pek çok satranççının her akşam başını yastığa koyduktan sonra oynamayı düşlediği cinstendi.

Gelelim şampiyona. Orkhan Eminov, son yıllarda istikrarlı bir şekilde aynı seviyede oynuyor. Bu turnuvada ise çok önemli bir zafer kazandı ve 2265 ELO'sunu 41 puan arttıracak bir performans gösterdi. Biz de kendisiyle konuştuk ve satranç kariyerini, Türkiye Kupası'ndaki başarısını ve gelecek hedeflerini sorduk.

25 yaşındaki Eminov, 7 yıldır Türkiye'de, üç yıl önce Türkiye bayrağıyla oynamaya başladı. Süleyman Demirel Üniversitesi'nde Tıp Fakültesi'nde okuyor. Konuştuğumuzda Türkiye'de yaşamak istediğini de söylüyor. Masada olduğu gibi sakin ve ağırbaşlı, ama aynı zamanda kendine özgüvenli ve satrançta seviye atlamak istediği çok belli olluyor.

Turnuvaya iyi hazırlandınız mı? Birinci olmak aklınızdan geçiyor muydu?

Ciddi herhangi bir hazırlığım olmadığından birincilik uzak geliyordu açıkçası. Ancak turnuva ilerledikçe, özellikle 6. Turdan sonra birinci olabileceğime çok inanmaya başladım.

Satranca nasıl başladınız? Satranç kariyerini biraz anlatır mısınız?

5 yaşında babamın vesilesiyle başladım. 13-14 yaşına kadar 4-5 yıl boyunca Azerbaycan milli takımında oynadım. 11-12 yaşlarımda IM Anar Allahverdiev'le çalışmaya başladım. Şunu da belirteliyim Anar Hoca benim satranca bakışımı değiştirdi. 2004'ten

Soldan sağa: 3. IM Mert Erdoğdu; 2. GM Kıvanç Haznedaroğlu 1. Orkhan Eminov

Türkiye Kupası'nın sekizinci turunda turnuvada ilk iki dereceyi alan Orkhan Eminov-Kıvanç Haznedaroğlu

sonra ise 8 yıl ara verdim, hatta bıraktığım söylenebilir.

Verdiğiniz arayı soracağım ama Azerbaycan dünyanın en güçlü satranç ülkelerinden birisi. Orada altyapı sistemi nasıl işliyor, Türkiye'yle karşılaştırabilir misiniz?

Açıkçası bizim zamanımızda Türkiyedeki kadar kamplar düzenlenmiyordu. Gerçeği söylemek gerekirse bir kere bile kampa katılmadım. Bunun sebebi bireysel değil tabii ki, kamp düzenlenmediği için katılmadım. Bu yüzden bizim kuşaktaki pek çok yetenek kaybolup gitti zaten.

Türkiye Satranç Federasyonu bu konuda özverili çalışıyor. Azerbaycan'ın satranç konusunda başarılı olmasının sebebi bence daha çok oyuncunun profosyenelce düşünmesi ve hayatını satrançа göre düzenlemesi. Tabii ki burda iki ülke arasında eğitim sistemi en önemli etken. Türkiye'de eğitim sistemi çok ağır. Hem akademik kariyer yapmak hem de profosyenel sporcu olmak bu sistemde neredeyse mümkün değil, istisnalar hariç ki bunu da zaman gösterecek. Yeni gelen kuşaklar içerisinde çok yetenekli çocuklar var.

Neden böyle uzun bir ara verdiniz?

Ailem, özellikle de babam istemedi devam etmemi.her halde derslerimi etkileyecek diye düşündü.ama bana kalsa kesinlikle devam ederdim.o zamanlar çok istekli ve hevesliydim.

Geri dönmenizden belli zaten.

2011-12 civarında tekrar oynamaya başladım. İşin aslı neredeyse hiç satranç çalışamıyorum, sadece zaman zaman ChessBase'den teori bakıyorum veya PlayChess'te oynuyorum.

O zaman böyle zor bir turnuvayı nasıl kazandınız?

En büyük etken bence çok iyi konsantre olmamdı. Bir hafta boyunca satrançtan başka hiçbir şey düşünmedim. Özgüven de şüphesiz çok önemli. Masaya oturduğunuz zaman kimsenin sizden iyi olduğunu düşüncesine kapılmamalı. Bobby Fischer'in de dediği gibi satranç masasına oturduğunuz zaman birisinin sizden iyi olduğunu düşünüyorsanız zaten kaybetmişsinizdir.

Dragan Şolak'ın 2013 Türkiye Şampiyonası'nda sizin için reytinginize (2250) rağmen çok ciddi bir oyuncu olduğunuzu açılışları pek bilmesenizde satrancı çok iyi anladığınızı söylemişti. Neler söylemek istersiniz?

Dragan Şolak gibi önemli bir oyuncunun benim için böyle şeyler söylemesi benim için gurur verici tabii ki. Çok teşekkür ediyorum kendisine. Bu turnuvadan sonra yeni hedeflerim var. Bu hedeflere ulaşmak için her şeyi yapacağım ve bir bakıma Dragan'ın hak-

İlk 9, Türkiye Şampiyonası'na katılmaya hak kazanmıştır.

2015 TÜRKİYE KUPASI SIRALAMASI

Sıra	Unvan	İsim - Soyisim	İl	UKD	ELO	Puanlar	BH.	BH.
1		Orkhan Eminov	Ankara	2323	2265	9½	79½	73½
2	GM	Kıvanç Haznedaroğlu	İstanbul	2443	2437	9½	79	73
3	IM	Aziz Mert Erdoğdu	İstanbul	2450	2419	9	77	71
4		Mustafa Yelken	Ankara	2129	2077	9	70½	64½
5	CM	Bahadır Özen	İstanbul	2138	2010	9	69½	64
6	FM	Ufuk Sezen Arat	Antalya	2325	2374	8½	77	71
7	IM	Umut Atakişi	İstanbul	2343	2312	8½	77	70½
8	CM	Şiar Yaran	Kahramanmaraş	2179	2071	8½	75	69
9		Doğan Küçük	Isparta	2077	1952	8½	74½	69

lı olduğunu göstermeye çalışacağım. Dragan veya diğer milli takım oyuncuları gibi çok üst düzey kamplarda bulunmam şimdiye kadar mümkün olmadı, ama biraz daha başarılı olursam fırsat bulabilirim.

Bundan sonraki hedefleriniz neler? Türkiye Şampiyonası? Nasıl hazırlanacaksınız bu turnuvaya?

Yeni hedeflerim ilk önce Türkiye şampiyonası. Elimden gelenin en iyisini yapmaya çalışacağım. Belki de bir norm olur neden olmasın? Bu turnuvadaki performansıma göre yeniden değerlendireceğim hedeflerimi.

Hiçbir turnuvaya girerken kesin bu sırada olmam gerekiyor düşüncesiyle oynamıyorum. Sadece oynadığım oyundan zevk almaya çalışıyorum. Formda olursam her oyuncuya karşı kazanca oynarım, ama tabii ki Türkiye Şampiyonası'nda çok kuvvetli oyuncular olacak, kolay değil.

Hazırlığa gelince, her turnuvada olduğu gibi muhtemelen arkadaşım IM Abdoulov (Orkhan)'dan yardım isteyeceğim. Tabii GM Eltaj Seferli'nin de arada verdiği tüyoları unutmamalıyım. Mükemmel bir teorik bir bilgisi var. Hatta bu vesileyle bugüne kadarki yardımları için de kendilerine teşekkür etmiş olayım.

Orkhan Eminov'un satranç tahtasındaki sakin ve kendinden emin görüntüsü e-posta yoluyla yaptığımız bu söyleşide de kendisini belli ediyor. Kendisinin de dikkat çektiği gibi Kupa'nın kendisin dışındaki kahramanları genç satranççılardı. Belki ben taraflıyımdır bizim kuşaktan oldukları için ama şu notu eklemeden edemeyeceğim,

GM Kıvanç Haznedaroğlu, IM Mert Erdoğdu ve IM Umut Atakişi satranç kuvvetinin yaşla azalmadığını bir kez daha gösterdiler ve 30'larındaki satranççılara yaşlı demenin abesle iştigal etmek olacağını ispatladılar.

Seçme Oyunlar

Orkhan Eminov– Şiar Yaran

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♘c3 ♘f6 4.♗b5 ♘d4 5.♗a4 ♘×f3+ 6.♕×f3 c6 7.0–0 d6 8.d3 ♗e7 9.♘d5 ♕a5 10.♘×e7 ♗g4 11.♕g3 ♔×e7 12.♗b3 ♖ag8 13.f4 ♗e6 14.f×e5 d×e5 15.♗e3 ♘d7 16.♗×e6 f×e6 17.b4 ♕a4 18.♕g5+ ♔e8 19.♕g4 ♔d8 20.♕×e6 ♖e8 21.♕c4 ♖hf8 22.♗g5+ ♘f6 23.h3 ♕b5 24.♕×b5 c×b5 25.a4 b×a4 26.♖×a4 a6 27.b5 a×b5 28.♖b4 ♖e6 29.♖×b5 ♖f7 30.d4 h6 31.♗h4 ♔e8 32.♗×f6 g×f6 33.d×e5 b6 34.e×f6 ♖f×f6 35.♖×f6 ♖×f6 36.e5 ♖c6 37.♔h2 ♔e7 38.♖d5 ♖×c2 39.♖d6 b5 40.♖×h6 ♖c5 41.♔g3 ♖×e5 42.♔f4 ♖c5 43.g4 ♔f7 44.♖b6 ♔g7 45.g5 ♖c4+ 46.♔f5 ♖h4 47.♖b7+ ♔f8 48.♔f6 ♔e8 49.♖b8+ ♔d7 50.g6 ♖×h3 51.g7 ♖f3+ 52.♔e5 1–0

Orkhan Eminov - Nejdet Esen

1.e4 c5 2.♘f3 e6 3.c4 ♘c6 4.♘c3 a6 5.d4 c×d4 6.♘×d4 ♕c7 7.♗e3 ♘f6 8.♗e2 ♗d6 9.♕d2 ♘×d4 10.♗×d4 ♗e5 11.♗×e5 ♕×e5 12.f4 ♕a5 13.e5 ♘g8 14.♘e4 ♕×d2+ 15.♔×d2 ♘h6 16.♘d6+ ♔e7 17.c5 ♖b8 18.♖ac1 b6 19.c×b6 ♗b7 20.a4 a5 21.b4 a×b4 22.♖c7 ♗c6 23.a5 ♘f5 24.♘×f5+ e×f5 25.♖b1 f6 26.♖×b4 f×e5 27.f×e5 ♔d8 28.e6 ♖b7 29.♖×b7 ♗×b7 30.♖d4 d5 31.a6 ♗c6 32.♗b5 ♗×b5 33.♖×d5+ ♔c8 34.♖×b5 ♖e8 35.b7+ ♔b8 36.a7+ 1–0

Murat Yelligedik - Kahraman Sobay

1.e4 ♘f6 2.♘c3 e5 3.♘f3 d6 4.d4 ♘bd7 5.g4 e×d4 6.♘×d4 h6 7.♗e3 a6 8.♖g1 c5 9.♘f5 ♘e5 10.f4 ♘e×g4 11.♖×g4 ♘×g4 12.♕×g4 g6 13.0–0–0 g×f5 14.e×f5 ♗e7 15.♗c4 ♔f8 16.♕h5 ♖h7 17.f6 ♗×f6 18.♖×d6 ♕e7 19.♗×c5 ♔g8 20.♕g6+ ♖g7 21.♕×f6 ♕×f6 22.♖×f6 ♗d7 23.♖×h6 ♖c8 24.♘e4 ♖g2 25.♗d4 ♔f8 26.♖h8+ ♔e7 27.♗f6# 1–0

Kıvanç Haznedaroğlu – Onur Kınsız

1.d4 ♘f6 2.♘f3 e6 3.g3 b6 4.♗g2 ♗b7 5.0–0 c5 6.c4 c×d4 7.♕×d4 ♗e7 8.♘c3 0–0 9.♖d1 ♕c8 10.♗f4 ♘c6 11.♕d2 ♘a5 12.b3 ♗b4 13.♕b2 ♗×c3 14.♕×c3 d5 15.♖ac1 d×c4 16.b4 ♘c6 17.♕×c4 ♖d8 18.♘e5 ♖×d1+ 19.♖×d1 ♘d5 20.♘×f7 ♔×f7 21.♖×d5 ♘e7 22.♕×c8 ♖×c8 23.♖d7 ♗×g2 24.♔×g2 ♔f6 25.♗g5+ ♔×g5 26.♖×e7 ♔f6 27.♖×a7 ♖c2 28.♔f3 ♖b2 29.a3 ♖b3+ 30.e3 ♖b2 31.♖a6 ♖b3 32.g4 h6 33.h4 g6 34.♔e4 g5 35.h5 ♖c3 36.♖×b6 ♖×a3 37.♖b7 ♖b3 38.♔d4 ♖b2 39.f3 ♖b3 40.b5 ♖b1 41.b6 ♖d1+ 42.♔c5 ♔e5 43.♖h7 ♖c1+ 44.♔b5 ♔d6 45.♖×h6 ♖b1+ 46.♔a6 ♖a1+ 47.♔b7 ♖a3 48.f4 1–0

Melih Okuş – Ufuk Sezen Arat

1.e4 g6 2.d4 ♗g7 3.♘c3 d6 4.h3 ♘f6 5.♗e3 0–0 6.♘f3 c6 7.♗d3 ♘bd7 8.0–0 e5 9.d×e5 d×e5 10.♕d2 ♕c7 11.♗h6 ♘c5 12.♗×g7 ♔×g7 13.♕g5 ♖e8 14.♖ad1 h6 15.♕e3 ♘e6 16.♘e2 b5 17.g4 a6 18.c3 c5 19.♘h4 ♘f4 20.♔h2 c4 21.♗c2 ♗×g4 22.f3 ♗×h3 23.♖g1 ♖ad8 24.♘×f4 e×f4 25.♕f2 ♖×d1 26.♖×d1 ♗c8 27.♕d4 ♕e5 28.♕×e5 ♖×e5 29.♖d8 ♖e8 30.♖d6 g5 31.♘g2 ♘d7 32.a4 ♘e5 33.♘e1 ♖e7 34.♖d5 ♗d7 35.a×b5 a×b5 36.♔g2 ♗c6 37.♖d4 ♖a7 0–1

Umut Atakişi – Gani Eren Ererdem

1.e4 d6 2.d4 g6 3.♘c3 a6 4.a4 ♗g7 5.♗c4 ♘f6 6.♘f3 0–0 7.0–0 ♘×e4 8.♘×e4 d5 9.♗d3 d×e4 10.♗×e4 ♘d7 11.c3 c5 12.♗g5 c×d4 13.♘×d4 ♘c5 14.♗c2 ♕c7 15.♖e1 e5 16.♘b3 ♘e6 17.♗e3 ♖d8 18.♕f3 f5 19.a5 e4 20.♕h3 ♕e7 21.♗b6 ♖e8 22.♕e3 ♗e5 23.♘d4 ♘f4 24.♗b3+ ♔g7 25.♘f3 e×f3 26.♕×f3 ♕f6 27.♖×e5 ♖×e5 28.♕×f4 ♖e4 29.♕×e4 f×e4 30.♗d4 ♗d7 31.♗d5 ♕×d4 32.c×d4 ♗c6 33.♗×c6 b×c6 34.♖c1 ♖d8 35.♖×c6 ♖×d4 36.h4 ♖b4 37.♖b6 1–0

Dr. M. Sabri Koçak
IV. Kademe Antrenör
kocaksabri@yahoo.com

İsmail Doğantuğ'un ardından 1962 - 2015

İsmail Doğantuğ duyarlı, nazik ve medeni bir insandı. Herkesten de öyle olmasını beklerdi. Beklentilerine yanıt alamayınca da içine atmaz bunu dile getirirdi hatta zaman zaman isyan ederdi. Çoğu kişi için önemli olmayan küçük ayrıntılar İsmail'in dünyasında büyük yer kaplardı. Duyarlı ve nazik insanlarla bir arada bulunmak bir şanstır. Onu tanıyanlar bu şansı yakalayabiliyorlardı ama o çoğunlukla hayal kırıklığı yaşıyordu. Dertlerini saklayan bir insan olmadığından da Türkiye'deki satranç topluluğu onu "her şeyden şikayet eden adam" olarak tanırdı.

İsmail Doğantuğ'un, ilk bakışta sakin ve kendi halinde bir insan gibi görünmesine karşın şaşırtıcı biçimde konuşkan ve girişken bir yapısı vardı. Sorunlarını, düşüncelerini, konuşmak istediği her şeyi çevresindekilerle paylaşır anlatırdı. Herkesle konuşabilirdi.

İsmail Doğantuğ 1952 yılında İzmir'de doğdu. Yaşamının önemli bir bölümünü de Ankara'da geçirdi. Küçük yaşlarında öğrendiği satrancı ölene kadar yaşamanın temel parçası yaptı. Ankara'da TED Kolejinden mezun olduktan sonra Rusların satrançta çok iyi olmaları ve bu konuda pek çok Rusça kaynak bulunması bakımından Ankara Üniversitesi Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Rus Dili ve Edebiyatı bölümüne kaydoldu. Doğantuğ ile o bu bölümde okurken tanıştım.

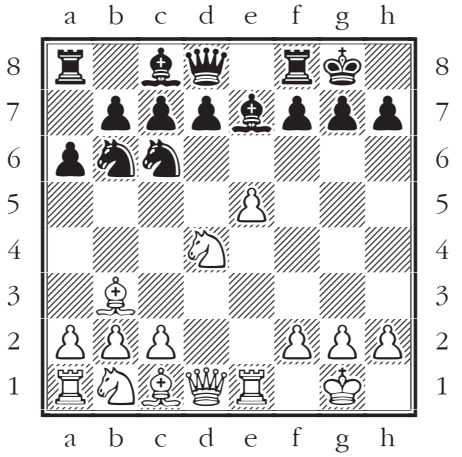
Ben lise son sınıfta satranç öğrenmiştim ama satranca üniversite yıllarımda eğilebilmiştim. Şimdiki İletişim Fakültesi o dönemdeki adıyla Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Basın ve Yayın Yüksekokulunda öğrenciyken, aynı dönemde Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Maliye Bölümünde okuyan Tayfun Gür'le raslantısal olarak bir kahvede karşılaşmış ve satranç oynamıştık. O Ankara satrancını biliyor ve isimleri tanıyordu. Bana, Ankara'nın en iyi oyuncusunun İsmail Doğantuğ olduğunu söylemiş ve bizi tanıştırmıştı.

İsmail'e karşı edindiğim ilk izlenimim çok olumluydu. Yardımsever bir kişiliğe sahipti. Benim satrancı ilerletme isteğimi görünce evine davet etti. Birlikte satranç çalıştık. Çok iyi kaynaklara sahipti. Satranç öğrenmeye oyun sonundan başlamak gerektiğini savunurdu ve bana oyun sonu çalışmamı öğütlemişti. Bir başka öğüdü de İspanyol açılışı ile ilgiliydi. Bu açılışın bir devamyolunda siyahın, atı ile rakibinin beyaz filinin peşinde koşmasının pek yararlı olmadığını söylemişti. Kadere bakın ki, 1977 Ankara birinciliğinde onunla karşı karşıya geldik ve onun bu öğüdünü ona karşı kullandım.

1977 yılı Ankara Satranç Birinciliği öncesinde seçme turnuvası yapılmıştı. Ben de ilk kez bu turnuvaya başvurdum. Turnuvanın hakemi yine Ankara'nın o dönem en güçlü oyuncularından Reşat Vekilli idi. Zaten satranç devlete bağlanana kadar satranç turnuvalarını da satranççılar yönetirdi. Reşat Vekilli beni acemi olarak görmüş ve başlangıç sıralamasında alt sıralara yazmıştı. O zamanlar Elo, UKD yaygın olmadığından hakemler de oyuncular hakkındaki bilgilerine dayanarak tahmini sıralama yapabiliyorlardı. Beni tanıyan satranççılardan Ulvi Acuner'in itirazı üzerine sonradan üçüncü sıraya yazıldım. Seçme turnuvasını 6,5/7 ile yalnızca yarım puan kayıpla birinci bitirmiştim. Artık Ankara Birinciliği için tanınan bir oyuncu olmuştum. 1977 Ankara Birinciliği'nin ilerleyen turlarında ikinci masaya yükseldim ve bu masada İsmail Doğantuğ ile eşleştim. Hemen yanımdaki birinci masada da Hür Yasin - Metin Kayaman maçı vardı. Ben de siyah taşlarla oynuyordum, Metin Kayaman da. Sağımda oturan Metin Kayaman o dönem Ankara'nın en iyi ve en deneyimli oyuncularından biriydi, bense çok yeniydim. Hem İsmail hem de Hür oyuna 1.e4 hamlesi ile başladılar. Her iki masada da İspanyol Açılışı uygulandı. Ben hep Metin Bey'in hamlesinden sonra hamle yapıyordum ve hep de aynı hamleleri yapıyorduk. O benden önce oynuyordu. Bu yüzden de

ister istemez onun hamlesini görüyordum. Durum öyle bir hal almıştı ki, sanki ben Metin Kayaman'ın ne oynadığına bakıp ondan kopya çekiyormuşum gibi oluyordu. Ben o aralar İspanyol Açılışında Marshall Gambitini uyguluyordum. Meğer Metin Bey de öyleymiş ve her ikimizin de rakibi Marshall'a girmemek için erken d4 devamyolunu seçmişlerdi. Bu durum maçın onuncu hamlesine kadar böyle sürdü ve seyredenlerin yüzünde hınzırca gülümsemeler görüyordum. Oyun böyle onuncu hamleye kadar oynandı ve aşağıdaki hamleler sonucunda her iki oyunda da aynı konum oluştu.

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♗b5 a6 4.♗a 4 ♘f6 5.O–O ♗e7 6.d4 e×d4 7.♖e1 O –O 8.e5 ♘d5 9.♘×d4 ♘b6 10.♗b3

Konumda sıra bizdeydi. Yani yan yana oynayan ikinci masada ben ve birinci masada Metin Kayaman. Bu devamyoluna hazırlanmamıştım. Bildiğim bir açılış değildi. Başladım düşünmeye ben düşünürken Metin Kayaman 10...♘a5 oynadı. Benim zaten böyle bir hamleye niyetim yoktu ama hamleyi görünce İsmail Doğantuğ'un bana öğütlediği söz aklıma geldi: "İspanyolda beyaz filin peşinden koşmak iyi değildir." Yandaki masada oyun devam ederken ben oyunda nasıl rahatlarım, açılıştan nasıl kazasız belasız çıkarım diye düşünüyordum. Rakibimin beyaz fili iyi yer tutmuştu, Metin Bey de bu yüzden ondan rahatsız olup ortadan kaldırmaya karar vermişti. Bense hem İsmail'in öğüdünü tutmaya hem de kendi taşlarımla meşgul olmaya karar verdim ve 10...d5 oynadım. İşte bu anda birinci masadan oyunlarımız ayrılmıştı ve rahatlamıştım. Çünkü kopya çekiyor durumundan kurtulmuştum!

Maçların sonunda ne mi oldu? Metin Kayaman kaybetti ben kazandım. Kazandım ama oyunun son bölümleri de bu anlattığım öyküden daha ilginç oldu.

Ben açılıştan yara almadan çıkınca oyun ortasını iyi oynadım ve oyun sonuna bir piyon fazla girdim. Yalnız bu arada bütün taşlar değişilmiş iş piyonların yanında şahlar ve birer file kalmıştı. Benim açımdan ne yazık ki, filler de ters renkli idi. Ters renkli fil/piyon finalinde oyunun genel karakteri beraberliktir. Konum da beraberlik gibi gözüküyordu. Ama benim kazanç için uzun olmakla birlikte bir planım vardı. İsmail, doğal olarak beraberlik önerdi, bense biraz daha devam etmek istediğimi söyledim. Oldukça uzun bir oyun oldu. Bir süre sonra İsmail bir daha beraberlik önerdi. Bense kazanacağımı görüyordum. Bu arada bizim oyun çok uzadığından salonda bizden başka kimse kalmamıştı. Hakem bile gitmişti! İsmail biraz daha oynadıktan sonra "ya nasıl kazanacaksın bu oyunu" dedi. Ben de o an rakibim ama aynı zamanda arkadaşım olduğu için baktım üzülüyor ve benim gereksiz yere oyunu zorladığımı düşünüyor, tuttum ona nasıl kazanacağımı tabii ki taşlara dokunmadan anlattım. Beni dinledikten sonra kafası karışmıştı ve artık konumun ölü beraberlik olmadığını anlamıştı, "tamam o zaman" der gibi kafasını sallayıp eliyle de devam edelim işareti yaptı. Tanıyanlar bilir İsmail Doğantuğ zaten konuşurken kafa sallama hareketini çok kullanırdı. Böylece oyuna devam ettik. Ona anlattıklarımda bir sürpriz olmadı. Plan berraktı ve dediğim gibi kazanmıştım. Uzun maçta İsmail çok yorgun düşmüştü. Uzun boyuna rağmen narin bir yapıya sahipti. Oyuna zaten 19.00 sularında başlamıştık. Maç bittiğinde gece yarısını epeyce de geçiyordu. Bana oyundan sonra beni "nakavtla yendin" demişti. Yani yorgun ve bitkin düştüğünü anlatıyordu. Bu esprisini de zaman zaman tekrarlamıştı.

Oyundan sonra gecenin bir yarısı eve geldim. Eve gelmem de zor olmadı çünkü o sıralar Ankara'nın merkezi Kızılay semtine bitişik Demirtepe'de

oturduğum için şanslıydım. Ama gece olmasına rağmen hemen kitaplara yumuldum. O zamanlar yardım alabileceğimiz, hamle sorabileceğimiz bilgisayarlar yoktu. Bende ECO ciltleri vardı ve hemen C cildini açıp açılışı doğru oynamışmıyım diye baktım. Evet onuncu hamlede ben doğru oynamıştım ansiklopedi hamleme !? veriyordu. Metin Kayaman'ın hamlesi ise değerlendirmede yoktu. Bu hamleyi de İsmail'in öğüdü sayesinde bulmuştum. İşte İsmail Doğantuğ böyle biriydi rakipleriyle dahi bildiklerini paylaşırdı.

Şimdiki kuşak satranç topluluğuna salonda bizden başka kimse kalmamıştı deyince tuhaf gelmiştir. Bunu bırakın o dönemde bazen ajurne maçlar evlerde oynanıp sonuç hakeme bildiriliyordu. Yani herkes gerçekten satranç oynuyordu! Sonuç oyunun ardından geliyordu!

İsmail ile turnuva dışında Ankara'da kahvede de bir araya gelerek de zaman zaman satranç oynardık. Doğrusu bundan ben pek hoşlanmazdım. Çünkü İsmail eğlence için satranç oynamayı bilmezdi. Kahvenin o şamatacı ortamında bile turnuva disiplinini kaybetmeden oynardı ve uzun uzun düşünürdü. Tabii bu durum biraz oyun oynayıp eğlenmeye gelen bizler gibiler için sıkıcı oluyordu.

İsmail Doğantuğ kısa bir süre sonra 1982'de Ankara'dan ayrılıp İzmir'e yerleşti. Uzun süre görüşmedik ben de satranç devlete bağlandıktan sonra pek fazla oyuncu olarak satrancın içinde olmadım. Bu yüzden yıllar içinde nadiren görüşebildik. Yıllar yıları kovaladı ve 2012 yılında İsmail Doğanuğ 60 yaşını doldurdu ve emektar oyuncu olarak bu kategorideki turnuvalara katıldı. Bense Kahraman Olgaç ile başlattığımız bu etkinliklerin sorumlusu ve emektar kategorisi antrenörü olmuştum. Yollarımız burada yeniden kesişti. İsmail Doğantuğ, 2012'de Slovenya'da düzenlenen Avrupa Emektarlar Takım

Turnuvasında, yine aynı yıl Yunanistan Kammena Vourla'da düzenlenen dünya emektarlar şampiyonasında, 2013 yılında Hırvatistan'da düzenlenen Dünya Emektarlar Şampiyonasında ve 2014 yılında Hırvatistan Sibenik'te düzenlenen Avrupa Emektarlar Takım Şampiyonasında emektar milli olarak Türkiye'yi temsil etti. Bunların içinde en başarılı olduğu turnuva Sibenik oldu. Topladığı 5,5 puanla takımın en çok puan alan oyuncusu oldu. Kendi masasında da turnuvayı yedinci sırada bitirdi.

Bu uluslararası temaslarda da İsmail Doğantuğ ile beraberdik. İsmail iyi derecede İngilizce biliyordu. Rusça da anlayabiliyordu. Marketlerdeki ürünlerin bilgisini slav dillerine hakimiyetinden dolayı çözebiliyordu. Bu avantajlarını yabancılarla kolay kaynaşmakta da kullanıyordu. Maç aralarında çoğu zamanını sonuç, eşlendirme ve puan tablosunun asıldığı panonun yanında geçiriyordu. Buraya listeleri incelemeye gelen yabancılarla bol bol sohbet ediyordu. İsmail için oda değiştirmediğimiz seyahatimiz olmamıştı. Şanssızdı odasında mutlaka bir şeyler ters giderdi. Bir keresinde bir baktım organizasyonla hararetli hararetli konuşuyor. Yaklaştım ne oldu diye merak etmiştim. Meğer turnuva salonunda neden saat yok diye sitem ediyormuş. Böyle de ayrıntılara önem verir ve yakalardı. İsmail Doğantuğ çayı çok severdi. Gittiğimiz her yerde ucuz çay nerede içebilirim diye araştırma yapardı. Bilindiği gibi yurt dışında içecekler çok pahalı. Bu konuda Ateş Ülker ile çok iyi anlaşıyorlardı. Akşam yemeğinden sonra birlikte mutlaka çay molası verip uzun uzun sohbet ediyorlardı. Hey gidi İsmail.

İsmail Doğantuğ ile son görüşmemiz ölümünden bir gün önce oldu. Telefonda konuştuk. 2015 Avrupa Takım Şampiyonasında oynayacaktı. Biraz dalgın ve dağınık olduğunu bildiğimden daha önce onayını almış olmama karşın bir kez daha aramıştım. Çok iyi olduğunu, diş implantlarını tamamladığını ve çok rahatladığını söylemişti. Sonraki gün ise şaşkınlık içinde öldüğünü öğrendim.

Ey İsmail, Ali İpek gibi sende acele ettin bizi üzdün. Gittiğin yerde huzur bul, seni unutmayacağız...

İsmail Doğantuğ'un satranç bilgisi ileri düzeydeydi. Ancak turnuvalarda bu tam olarak sonuca yansımıyordu. Çünkü yine sakin görünüşüne göre olduk-

ça da maceracı bir oyuncuydu. Karışık taktik konumlara girmekten de kaçınmazdı. Onu bu stilini yansıtan seçme oyunlarıyla sonsuzluğa uğurlayalım.

2014 yılında düzenlenen Avrupa Emektarlar takım turnuvasında İsmail Doğantuğ üçüncü masada oynadı. Kendisinden yüksek Elo'lu rakiplerine kök söktürdü.

Doğantuğ (2149) - Hellwege (2006)

European Senior Team Championship Sibenik 2014

1.e4 c5 2.c3 d5 3.e×d5 ♕×d5 4.d4 ♘c6 5.♘f3 ♗f5 6.♘a3 c×d4 7.♗c4 ♕e4+ 8.♗e3

Doğal olarak insanın aklına ilk ♔f1 geliyor ama İsmail Doğantuğ yaratıcı bir oyuncuydu. Şimdi Siyah dxe3 yapamaz, 8...d×e3 9.♗×f7+! ♔×f7 10.♘g5+ ♔e8 11.♘×e4+–

8...e6 9.c×d4 ♗×a3 10.b×a3 ♘f6 11.O–O ♕c2 12.♕×c2 ♗×c2 13.♖fc1 ♗e4 14.♘d2 ♗d5 15.♖ab1 ♘a5 16.♗b5+ ♘c6 17.♗c4 ♘a5 18.♗b5+ ♘c6 19.♗f1 O–O 20.♖×b7 ♘×d4 21.♖b2 ♘f5 22.♗c5 ♖fc8 23.♖bc2 g6 24.♗a6 ♖c7 25.f3 h5 26.♗d3 ♗b7 27.♗×f5 e×f5 28.♗d4 ♖×c2 29.♖×c2 ♘d5 30.♘b3 ♗c8 31.♖c5 ♗e6 32.♖a5 a6 33.♘c5 ♘c7 34.♗e5 ♖c8 35.♘×a6 ♘×a6 36.♖×a6 ♗×a2 37.♔f2 ♔f8 38.♖a7 ♔e8 39.♗c7 ♔d7 40.♗e5+ ♔c6 41.a4 ♔c5 42.a5 ♗d5 43.♔e3 ♖a8 44.♖c7+ ♔b4 45.♗c3+ ♔b5 46.♔d4 ♗e6 47.♖c5+ ♔a6 48.♖c6+ ♔b7 49.♖b6+ ♔c7 50.♔c5 ♗c8 51.♗e5+ ♔d8 52.♗f6+ ♔e8 53.♖d6 ♗b7 54.♔b6 ♗a6 55.♖d2 ♔f8 56.g3 ♔g8 57.f4 ♔h7 58.♖d8 ♖×d8 59.♗×d8 ♗e2 60.a6 ♗×a6 61.♔×a6 ♔g7 62.♔b6 1–0

Bolzoni (2207) - Doğantuğ (2149)

European Senior Team Championship Sibenik 2014

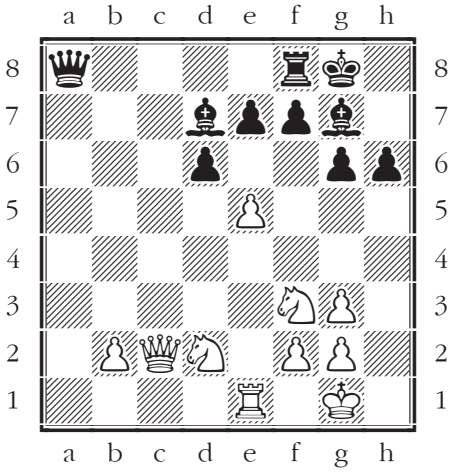
1.e4 c5 2.♘f3 a6 3.c3 g6 4.d4 c×d4 5.♕×d4 ♘f6 6.♗d3 ♘c6 7.♕a4 d6 8.♗g5 ♗g7 9.0–0 0–0 10.♘bd2 h6 11.♗h4 ♗d7 12.♕b3 b5 13.♕d1 ♘h5!

Doğantuğ, açılıştan sorunsuz çıkmayı başarınca oyun ortası yeteneğini konuşturmaya başlıyor. At için iyi bir keşfetti ve bu fikirle konum üstünlüğünü arttırıyor.

14.a3 ♘f4 15.♗c2 a5!

Uzun çapraza yerleşmiş siyah filin etki alanına doğru vezir kanadından hücuma geçiyor. Amaç rakip piyonları zayıflatıp alınabilir hale getirmek.

16.♗g3 ♘h5 17.♖e1 ♘×g3 18.h×g3 b4 19.a×b4 a×b4 20.♖×a8 ♕×a8 21.c×b4 ♘×b4 22.e5 ♘×c2 23.♕×c2

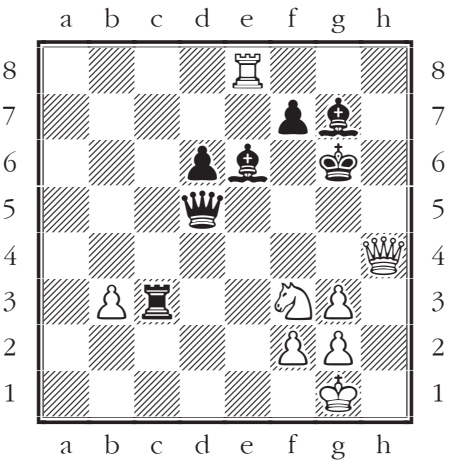
23...♖c8∓

Siyah çift fille kaldı. Kalesi aktif ve vezir kanadında rakibinin b piyonunu zayıf bırattı. İyi konum.

24.♕d3 ♗f5 25.♕e3 ♕d5 26.e×d6 e×d6 27.b3 ♖c3 28.♕f4 g5 29.♖e8+ ♔h7 30.♘×g5+ h×g5 31.♕×g5

Kötü konumun etkisinde bir şeyler yapmak zorunluluğu hisseden Beyaz umutsuz feda ile şans arıyor. Ama Doğantuğ'un savunması hazır.

31...♗e6 32.♕h4+ ♔g6 33.♘f3

33...♖c1+ 34.♔h2 ♕h5

Basitçe vezir değişimi Beyazın umutlarını suya düşürüyor.

35.♖d8 d5 36.b4 ♖b1 37.g4 ♕×h4+ 38.♘×h4+ ♔g5 39.♖g8 ♔h6 40.g5+ ♔h7 41.♖d8 ♖×b4 42.g3 ♗d4 43.f4 ♖b2+ 44.♔h1 ♖b1+ 45.♔g2 ♖b2+ 46.♔h1 ♗b6 47.♖d6 ♗c8 48.♖f6 ♔g7 49.♘f5+ ♗×f5 50.♖×f5 ♖d2 51.♖e5 ♗f2 52.♖e7 ♗×g3 53.f5 ♗h4 54.♖d7 ♗×g5 55.♖d6 ♖h2+ 56.♔g1 ♗e3+ 57.♔f1 ♖f2+ 58.♔g1 d4 0–1

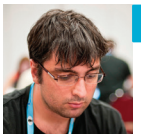
Doğantuğ (2149) - Fabrizio (2409)

European Senior Team Championship Sibenik 2014

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♗b5 a6 4.♗a4 ♘ge7 5.c3 g6 6.d4 e×d4 7.c×d4 b5 8.♗b3 ♗g7 9.♘c3 0–0 10.0–0 ♘a5 11.♗c2 d6 12.h3 ♗b7 13.♖e1 ♖c8 14.♗g5 h6 15.♗×e7 ♕×e7– 16.a4 b4 17.♘d5! ♕d8

17...♗×d5 18.e×d5 ♕f6 19.♗d3! c6 20.♗×a6 ♖a8 21.♕d3 c×d5 22.♖ac1±

18.♘×b4 c5 19.d×c5 ♗×b2 20.♖b1 ♗c3 21.c6 ♘×c6 22.♘×c6 ♗×c6 23.♖e3 ♕a5 24.♗b3 ♗g7!? 25.♕×d6± ♔h7 26.♖c1 ♕b6 27.e5 ♖fd8 28.♕e7 ♖d7 29.♕h4 ♖f8 30.e6 f×e6 31.♘g5+ ♔h8 32.♘×e6 ♖f6 33.♕c4 ♗b7 34.♘×g7 ♖×g7 35.♖ce1 ♔h7 36.♖1e2 ♖c6 37.♕f4 ♖c1+ 38.♔h2 ♕c7 39.♖e5 ♖c3 40.♗e6 ♖c5 41.♕d4 ♖×e5 42.♖×e5 ♖e7 43.f4 ♖e8 44.♖c5 ♕e7 45.♕e5! ♕g7 46.♖c7 ♖e7 47.♖×e7 ♕×e7 48.♗g8+ 1–0

FM Tarık Selbes
Sporcu
tarikselbes@gmail.com

2015 Zürih Chess Challenge'in En hızlısı Nakamura!

Değişik zaman kontrollerinin ağırlıklı olarak puanlandığı turnuvayı klasik zaman kontrolünde Anand önde tamamlarken hızlı satrançtaki performansıyla genelde kazanan ise Nakamura oldu.

Bulgar altyapısının ürünü Naim Süleymanoğlu'nun Türkiye adına yarışmaya ve ülkemize katıldığı her turnuvada altın getirmesinden bu yana ülkece ilgilenmeye başladığımız halterde, hepimizin bildiği gibi olimpiyat madalyası koparma ve silkme kategorilerinde kaldırılan ağırlıkların toplandığı genel toplamda birinci sırayı alan sporcuya verilir. Zürih Chess Challenge organizatörleri de bundan esinlenmiş mi bilinmez ancak tıpkı koparma ve silkme gibi iki ayrı teknik olan hızlı satranç ve klasik satrancı bir araya getiren bir turnuva formatında karar kılmışlar. Satrancın zirvesindeki altı sporcunun (Anand, Nakamura, Aronian, Caruana, Karjakin ve Kramnik) hem klasik zaman kontrolünde hem hızlı satrançta partilerini görmek elbette turnuvaya çeşitlilik ve farklı bir tat katıyor. Üstelik açılıştan hemen sonra klasik zaman kontrolünde oynanacak beş turda kimin daha fazla beyaza sahip olacağını belirleyen yıldırım turnuvasını da hesaba katarsak Zürih'in üst düzey satranç turnuvaları arasında en ilginçlerinden biri olduğunu pekâlâ söyleyebiliriz. En azından 13-19 Şubat arasında bir satrançsever için turnuvayı takip etmekten daha iyi yapacak bir şey yoktu, tabii eğer sevgiliniz yoksa.

Macar büyükusta Andras Adorjan siyahların " iyi" olduğunu söylese de satrançta beyaz taşlara sahip olmanın ufak da olsa bir avantaj olduğu pek tartışma götüren bir konu değil. Bu yüzden 13 Şubat günü yapılan açılış töreninin ardından düzenlenen yıldırım turnuvasına

Turnuvayı birinci noktalayan Anand ile Nakamura'nın dördüncü turdaki mücadelesinde gülen taraf Hintli satranççı oldu.

satranççıların önem vereceği muhakkaktı. Takip etmesi heyecanlı ve güzel partilerin ardından birinci Aronian olurken ikinci ve üçüncü sıraları Caruana ve Anand elde etti. Böylece bu üç isim beş partiden üçünde beyaz taşlara sahip olma hakkını elde ederek turnuvaya ufak bir avantajla başlamış oldular.

İlk turda kazanan tek isim Nakamura oldu. Caruana beyaz taşlarla piyon öne geçse de Nakamura aktif taşlarıyla oyun içinde kalmayı başardı ve daha sonra rakibinin yaptığı hatayı değerlendirerek partiyi kazandı. Anand-Kramnik eşleşmesi iki eski dostun birbirini üzmediği sakin bir oyuna sahne olurken günün en şaşırtıcı partisi Aronian-Karjakin oldu. Tematik bir Fxh6 fedasının ardından siyah şahı açığa çıkaran Aronian, kesin kazancın olmadığı fakat büyük bir üstünlükle çıkacağı bir varyantı gözden kaçırınca sürekli şahla berabere yapmayı tercih etti. Son zamanlarda pek formda olmayan Ermeni yıldızdan tuhaf bir seçim!

İkinci turda Kramnik-Nakamura partisi Amerikalının kale ve file karşılık vezirini verdiği bir oyunsonunda rahatça berabere elde etmesiyle sonuçlandı. Turun yenişemeyen diğer oyuncuları ise Karjakin ve Caruana'ydı. Şah kanadında hızlı bir hücum başlatan Caruana karşısında Karjakin merkezi açıp kırışmaları zorladı ve parti berabere bir oyunsonuyla noktalandı. Gelelim turun ve belki de turnuvanın en güzel partisine. Siyah taşlarla Grünfeld Savunması'nın seçen Aronian karşısında Anand 12. hamlede

Ödül Töreni

Carlsen ile oynadığı partiden saptı ve Dünya Şampiyonluğu Maçı için yaptığı derin hazırlığı gösteren harika bir taş fedalı varyantı oynayarak rakibin şaşırttı. Derin bir düşünmeye dalan Aronian başta doğru hamleleri bulsa da oluşan son derece keskin konumda yolunu şaşırdı ve partiyi 28. hamlede terk etmek zorunda kaldı. Ev hazırlığı olduğunu göz ardı edersek Anand'ın Tal tarzında oynadığını söyleyebiliriz. Aronian'ın ise Hintli satranççının ev hazırlığını ciddiye almasının vakti geldi zira genelde büyük bir üstünlük kurduğu Anand'a karşı son zamanlarda açılış hazırlığına düşerek oyunu kaybetmek Ermeni satranççı için bir alışkanlık haline geldi.

Üçüncü tura Nakamura ve Anand 1.5 puanla liderliği paylaşarak girmişti ancak tur bitiminde liderlik koltuğunda yalnız kalan isim Amerikalı Nakamura'ydı. Rakibi Karjakin'in çok karışık bir varyantta berabereyi hatırlamaması –yani ev hazırlığını iyi yapmaması- sonucu daha açılıştan kazanç konumla çıkan Hikaru Nakamura, böylece rahat bir şekilde galibiyete uzandı. Caruana-Anand oyunu Hintli satranççının kalite fedasına karşılık elde ettiği kompansasyon neticesinde beraberlikle noktalanırken, Aronian büyük bir üstünlük elde ettiği oyunu Kramnik'in aktif savunması neticesinde kazanamadı ve turnuvanın iki şanssız ismi puanları paylaştı.

Turnuvanın kırılma anı ise bir sonraki turdu. 2014 FIDE Dünya Şampiyonluğu maçının üçüncü partisinde Anand'a galibiyeti getiren varyanta girmeden daha güvenli bir tercih olan 7…♘h5'i seçen Nakamura yine de Carlsen'in kaderinden kurtulamadı ve partiyi kaybetti. Ancak bunun açılıştan ziyade Amerikalı satranççının daha sonra oynadığı birkaç dikkatsiz hamleden kaynaklandığını söylemek lazım. Öte yandan Anand'ın oyunu ise pozisyonel satranç adına gayet öğreticiydi, yazının sonunda da bulabileceğiniz bu partiye mutlaka göz atın. Diğer partilerde ise Aronian, Caruana'ya Karjakin ise siyah taşlarla Kramnik'e karşı elde ettikleri üstünlükleri değerlendirememeyince oyuncular hanelerine yarım puan yazdırdılar.

Turnuvanın klasik kontrolde oynanan son turu ise diğer turların aksine pek ilgi çekici bir tur olmadı ve her üç parti de eşitliğin fazla bozulmadığı beraberliklerle noktalandı. Böylece klasik zaman kontrolünü Anand 3.5 puan, Nakamura ise 3 puanla bitirmiş oldu. Klasik zaman kontrolündeki partilerin ağırlık katsayısının 2 olduğu göz önüne alınırsa hızlı satranç partileri oynanmadan önce turnuva tablosunda Anand'ın 7, Nakamura'nın ise 6 puanı vardı ve böylece eski şampiyon beş turluk bir turnuva öncesi önemli bir avantajı elinde bulunduruyordu.

Son zamanların formsuz ismi Levon Aronian

Ancak işler Anand için pek iyi gitmedi. Hızlı satranç kategorisini 3.5 puanla birinci tamamlamayı başaran Kramnik'e ve Karjakin'e berabere yapan Anand sadece Caruana'ya karşı kazanabildi ve Aronian ile takipçisi Nakamura'ya kaybederek hızlı satrançta Amerikalı'nın bir puan gerisinde yer aldı. Böylece genel toplamda Anand ve Nakamura turnuvayı 9 puanla eş puanda bitirmiş oldu. Kısa bir belirsizlikten sonra organizatörler her iki satranççıyı da turnuva öncesinde duyurulmayan bir eşitlik bozma sistemiyle"armageddon" partisi oynamaya ikna etti. Beyazların beş dakikasına karşı siyahların dört dakikasının bulunduğu ve beraberliğin siyahlar için kazanç sayıldığı bu ilginç sistemde beyaz taşlarla oynayan Hintli satranççı doğrusu çok kötü bir oyun ortaya koydu ve partiyi çok kolay kaybederek birinciliği Nakamura'ya altın bir tepside sundu. Kuşkusuz Anand'ın bu kötü oyununda organizatörlerin son dakikada yaptığı bu değişikliğe karşı duyduğu kızgınlığın da etkisi vardı.

Yine de klasik zaman kontrolünde rakiplerini alt etmeyi başaran Anand için sonu çok iyi bitmese de bu turnuvanın harika geçtiğini söyleyebiliriz. Tabii aynı şeyi birinci Nakamura için de söylemek mümkün. Hızlı satranç ve yıldırımın işin içinde olduğu her turnuvada Amerikalı birinciliğin en önemli adaylarından olmaya devam edecek gibi görünüyor. Henüz ağır parti kadar saygınlığa sahip olmasa da hayatın giderek hızlandığı bir çağda satrancın da hızlanacağını ve satrancın da geleceğinin de daha hızlı tüketilen bir zaman kontrolünde olduğunu görmek zor değil. Bu elbette satrancı bir kültür ürünü olarak görenler için üzücü bir gelişme olsa da fast-food ve eğlence kültürünün içinden gelen, tüketim çılgınlığında büyüyen yeni nesil için son derece doğal bir süreç. En azından Nakamura gibi bir hızlı satranç gurusunun buna bir itirazı olmadığı muhakkak.

Viswanathan Anand - Levon Aronian

4. Zürih Chess Challenge (3)

Analiz:[Alejandro Ramirez]

1.d4 ♘f6 2.c4 g6 3.♘c3 d5 4.♘f3 ♗g7 5.♕b3 d×c4 6.♕×c4 0–0 7.e4 ♘a6 [7...a6 ana varyant olarak kalmasına ve 7...Ac6 hamlesinin son zamanlarda büyük popülarite kazanmasına karşın, oyundaki hamle üst düzeyde en çok rastlanan hamlelerden biri. Siyah hızlı bir şekilde c5'i hazırlıyor.]

8.♗e2 c5 9.d5 [Bu sürüş üstünlük için mücadele etmenin tek yolu; eğer beyaz c5'i alırsa siyah piyonu kolayca ve konumsal anlamda faiziyle geri alır.]

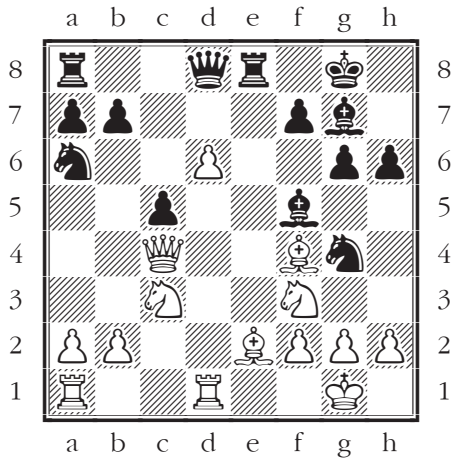
[9.d×c5 ♗e6 10.♕b5 ♖c8! karşıoyun]

9...e6 10.0–0 e×d5 11.e×d5 ♖e8

12.♖d1 [12.Bg5 Anand'ın geçtiğimiz Kasım Carlsen'e karşı oynadığı Dünya Şampiyonluğu Maçı'nda tercihiydi.]

12...♗f5 13.d6 h6 14.♗e3 [14.♗f4 kadar sık rastlanmıyor.]

14...♘g4 15.♗f4

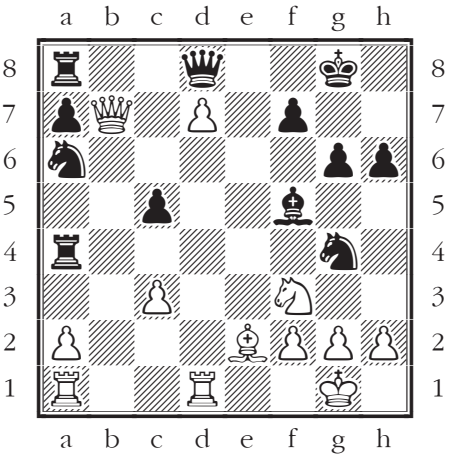
[Beyazın d hattındaki geçeri ciddi tehditler oluştursa siyah son derece aktif: filleri ve e8'deki aktif kalesi bu konumda kendisine bazı taktik olanaklar tanıyor.]

15...♗×c3 16.b×c3 [16.♕×c3 ♖×e2 elbette mümkün değildi.]

16...♖e4 17.♕b5 ♖×f4 [Siyah taş kazandı ama hikâye henüz bitmedi.]

18.♕×b7 [a6'daki siyah at kendini çok rahatsız hissediyor.]

18...♖a4! 19.d7

[Anand bu varyantı açıkça önceden hazırlamış. Oluşan karışıklıklarda siyahın yolunu kaybetmesi son derece kolay. Beyazın, geçer d-piyonu ve siyah taşların koordinasyonsuzluğu sayesinde çok büyük bir baskısı var]

[19.♗×a6 ♖b8 20.♕c6 (20.♕×a7 ♖a8–+) 20...♗d7 ve vezir a6 filini artık savunamaz.]

19...♗e4 [19...♘c7! 20.h3! ♘f6 21.♘e5∞ Bu pozisyon daha fazla pratik teste ihtiyaç duyuyor.]

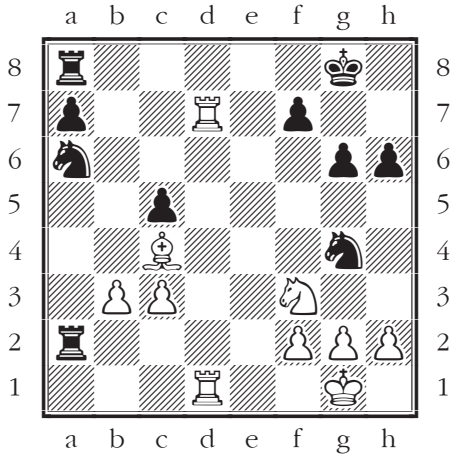
20.♕b3 ♗c6? [Ciddi bir hata. Levon ♗e4 ve ♗c6 için yirmişer dakika sarfetti, tam olarak neyi gözden kaçırdığı bir sır.]

[20...♖a5 21.♘d2! ♗f5!? 22.♘c4 ♘×f2! 23.♘×a5 (23.♔×f2 ♖b8 ve beyaz ♕h4+'a izin vermeden vezirini oynayamaz.) 23...♘×d1∞]

21.♖d6! [Basit ve ilk bakışta göze çarpan bir hamle. Siyah şimdiden kayıp konumda; ♔×g6+ ve ♔c6 tehditleriyle karşı karşıya.]

21...♗×d7 [21...♖b8 22.♕d1 ♗×f3 (22...♖b6 23.♖×c6 ♖×c6 24.♕×a4+–) 23.♗×f3+– g4 ve a4 çatalı ölümcül.]

22.♖ad1 ♕b8 23.♖×d7 ♕×b3 24.a×b3 ♖a2 25.♗c4

[Siyah henüz materyal geri değil ama konumunun kayıp olduğu açıkça ortada. f7 boşta, a7 zayıf, taşlar alakasız yerlerde, a6 atı kıstırılmış durumda...]

25...♖f8 26.♖7d6 [Siyah taş kaybediyor. ♔×g6+ ve ♔×a6 çifte tehdidi var.]

26...♔g7 27.♖×a6 ♖×f2 28.♖e1

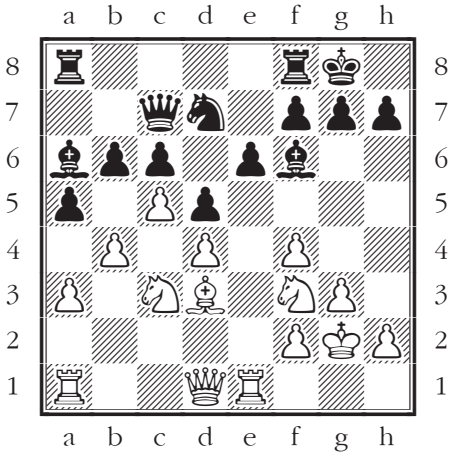
Viswanathan Anand - Hikaru Nakumura

4. Zürih Chess Challenge (4)

Analiz:[Alejandro Ramirez]

1.d4 d5 2.c4 e6 3.♘c3 ♗e7 4.♘f3 ♘f6 5.♗f4 0–0 6.e3 ♘bd7 7.c5 ♘h5 [7...c6 geçen sene oynanan dünya şampiyonluğu maçında Carlsen'in seçimi olmuştu.]

8.♗d3 ♘×f4 9.e×f4 b6 10.b4 a5 11.a3 c6 12.0–0 ♕c7 13.g3 ♗a6 14.♖e1 ♗f6 15.♔g2 [Bu hamle yeni olsa da muhtemelen konumu pek değiştirmiyor. ♘e5 daha önce oynanan hamleydi.]

15...♗×d3 [15...b×c5?! 16.b×c5 ♘×c5 Bu gibi taktikler konumda her daim mevcut, ancak bu her zaman iyi oldukları anlamına gelmiyor. 17.d×c5 ♗×c3 18.♗×h7+ ♔h8 (18...♔×h7 19.♕c2+ ♔g8 20.♕×c3 siyah için kötü. Beyazın e5 veya d4'teki atı c6'ya baskı uygulayıp konuma hükmedecek, siyahın fili ise tamamen yararsız. Ayrıca siyah şah da zayıf.) 19.♗c2 Şimdi siyah iki kaleden istediğini alabilir ve hatta bunu sonraki hamleye bile bırakabilir, ancak zayıf şah kanadı ve bir işe yaramayan fili kendisi için alarm sebebi. Bu konumda sadece beyaz üstünlük için oynayabilir ki zaten birçok durumda siyah basitçe mat oluyor.]

16.♕×d3 ♖fb8 17.h4 ♕a7 18.♘e2 g6 19.♖ab1 a×b4 20.a×b4 [Siyahın a hattını kontrol etmesi bu varyantta tipik bir durum. Beyaz b ve c hatlarını açmaya çalışıp geçer piyon elde etmek isterken a hattıyla uğraşmaya zamanı yok. Ancak siyah konumu b5 ile kapatırsa işler değişebilir.]

20...♕a2 [20...b5 21.h5 siyah için rahatsız bir konum. Siyah şah kanadında beyazın giderek yaklaşan inisiyatifine karşı vezir kanadında karşı atak seçeneklerini elinde bulundurmak zorunda.]

21.♖ec1 [21.b5 ♖c8!=]

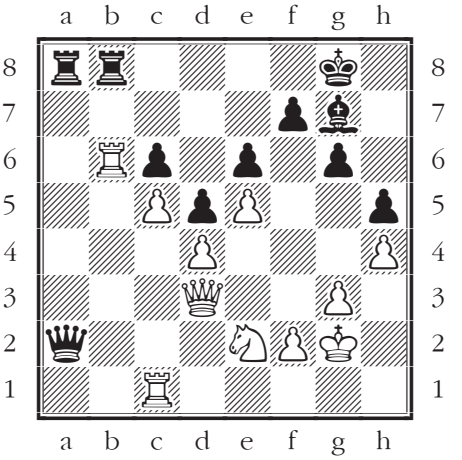
21...b×c5 [Buralarda bir yerde Nakamura yanlış oynamaya başlıyor ancak bunun yerine ne yapması gerektiğini söylemek de kolay değil. Beyazın baskısı henüz kayda değer görünmüyor, ancak bir şekilde çok çabuk büyüyor.]

22.b×c5 h5 [22...♖a3!? belki daha iyiydi, gerçi burada da 23.♕d1! sonrası beyaz ♘e5 gibi fikirler yüzünden biraz daha iyi görünüyor.]

23.♘e5 ♘×e5 24.f×e5 ♗g7? [Bu hamle ciddi bir hata. Nakamura beyazın b6 karesini işgalini gerektiğince önemsemiyor .]

[24...♗a8±]

25.♖b6!

25...♖c8 [25...♖×b6 26.c×b6 oynanamazdı, zira b-piyonu hiçbir varyantta düşmüyor ve siyah için büyük problemlere yol açıyor.]

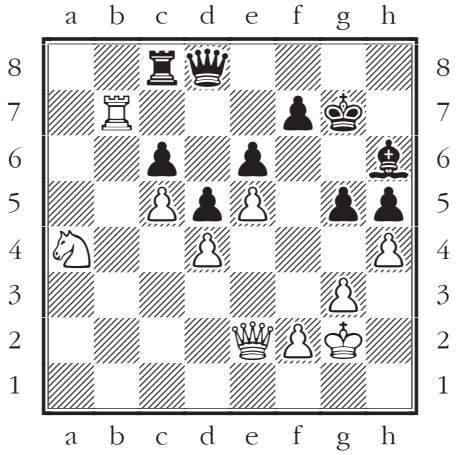
26.♘c3 ♕a7 27.♖cb1 [Beyazın konumsal avantajını ilerlettiği çok açık. Şimdi beyaz c6 piyonunu tehdit ediyor ve atı da yakında oyuna katılacak.]

27...♕d7 28.♖1b4 ♗h6 29.♘a4 ♕d8 30.♖a6 ♔g7 31.♖b7 ♖×a6 32.♕×a6 g5 [Nakamura için aktif bir şeyler denemekten başka çare yok, ama

artık çok geç.]

33.♕e2! [Bence harika bir pratik karar. Siyah şah kanadı tamamen çökeceği için h5 piyonunu veremeyeceğinden, Anand siyahı şah kanadını kapatmaya zorluyor.]

[33.h×g5? ♕×g5! (33...♗×g5 34.f4+–) 34.♖×f7+ ♔×f7 35.♕×c8 ♕f5 varyantı da muhtemelen kazanç ancak bu kadar karşı oyuna niye izin vermeli?; 33.♕a7!?]

33...g4 34.♕a6 ♕g8 [34...♖c7 daha dirençliydi, ama bu sadece işkence.]

35.♘b6 ♖f8 36.♘d7 ♕h7 37.♘×f8 ♕e4+ 38.♔h2 ♔×f8 39.♖b8+ ♔g7 40.♕c8 ♔g6 41.♕h8 [Anand'dan hala herkes için çok tehlikeli bir rakip olduğunu gösteren çok iyi bir performans.]

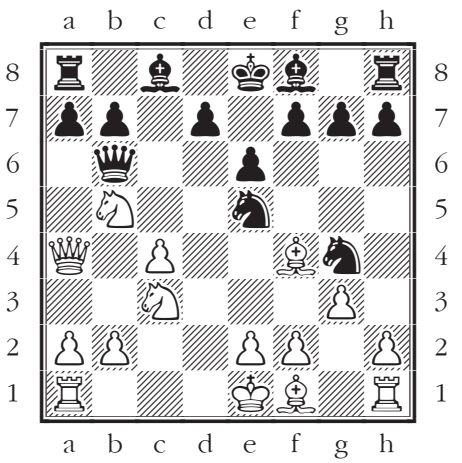
1–0

Hikaru Nakumura - Sergey Karjakin

4. Zürih Chess Challenge (3)

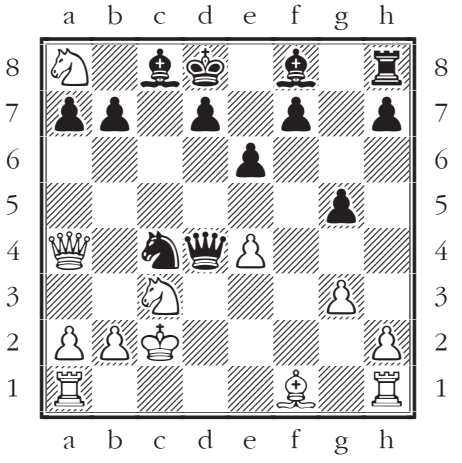
Analiz:[Alejandro Ramirez]

1.♘f3 ♘f6 2.c4 c5 3.♘c3 ♘c6 4.d4 c×d4 5.♘×d4 e6 6.g3 ♕b6 7.♘db5 ♘e5 8.♗f4 ♘fg4 9.♕a4 [Modern teori için iyi bir örnek. f2'yi almak tehlikeli olduğu için kimse öyle oynamıyor.]

9...g5 [9...♕×f2+ 10.♔d2 ♕b6 11.h3 g5 12.♗×g5 ♘f2 13.♖h2 ve siyahın taşları koordinasyonsuz: bütün taşları boşta ve ♗ e3 tehdidi var.]

10.♗×e5 ♕×f2+ 11.♔d1 ♘×e5 12.♘c7+ ♔d8 13.♘×a8 ♕d4+ 14.♔c2 ♘×c4 15.e4 [15.♔b3 ♘d2+ 16.♔c2 ♘c4= birkaç defa böyle berabere oldu, örneğin Carlsen-Dominguez, 2009.]

15...♘e3+? [Oyundaki ilk yeni hamle ve bir hata. Belki Karjakin bu varyantı daha dikkatli analiz etmeliydi. Bu pozisyonda önceden bilmeden varyantlar labirentinde yolunu bulmak imkânsız. Karjakin derin açılış hazırlığıyla bilinir, bu yüzden en azından benim için bu açılışı bilmemesi bir sürpriz oldu.]

[15...♕d2+ 16.♔b3 ♕×b2+ 17.♔×c4 ♗g7! 18.♕a5+! diğer hamleler beyaz için problemli; zira şahı çok zayıf. 18...b6 19.♕×g5+ f6 20.♕b5 tamamen zorunlu değilse beyaz mat oluyor (20.♕×g7 ♗a6+ 21.♔d4 ♕f2#) 20...♗a6! Bir başka zorunlu hamle. 21.♕×a6 f5! Ve şimdi beyaz c3 atını kaybedip sürekli şaha izin vermek zorunda. İsterseniz varyantlara siz de göz atın, ama bu konum silikon canavarın yalan söyleyeceği bir konum değil.]

16.♔b3 ♕d2 17.a3 ♕c2+ 18.♔a2 [Beyazın şahı güvende ve iki piyona karşılık kalesi var. Siyahın vezirleri kırışıp a8 atını kazanmak için vakti varsa da, oyunu kurtarmak için yeterli değil.]

18...♕×a4 19.♘×a4 ♘×f1 20.♖h×f1 b5 [20...b6 21.♖ac1 ♗b7 22.♘c7+–]

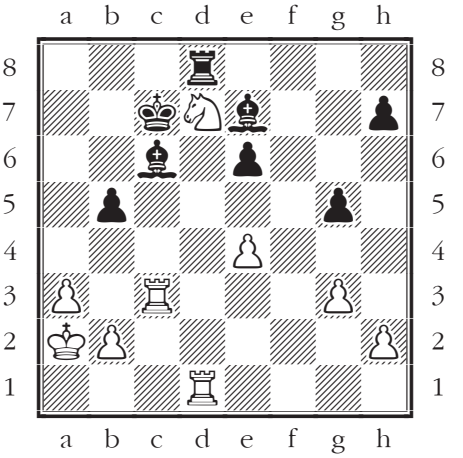
21.♘4b6 a×b6 22.♘×b6 ♗b7 23.♖×f7 [Siyah net kalite geri.]

23...♗c6 24.♖d1 ♗e7?! [24...♔e8 daha dirençli ama yine de umutsuz olurdu. 25.♖d×d7!+–]

25.♖f3 ♔c7?! [25...Re8 26.Rfd3 h5! Teknik olarak kazanç, ama beyazın avantajını galibiyete dönüştürmesi için daha önünde uzun bir yol var.]

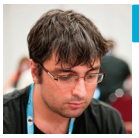
26.♘×d7 ♖d8 [26...♗×d7 27.♖c3+ ♔d8 28.♖cd3]

27.♖c3

[27.♖c3 ♖×d7 28.♖dc1 ♖d6 29.e5+–]

1–0

FM Tarık Selbes
Sporcu
tarikselbes@gmail.com

2014-2015 FIDE Grand Prix Tiflis

Turnuva Oyuncularına Müdahale Aracı: TOMAshevsky!

Rus satranççı, hayatının turnuvasına imza atarak 2014-2015 FIDE Grand Prix'nin Tiflis ayağını 8/11 gibi harika bir skorla kazandı.

Turnuvanın sürpriz galibi Evgeni Tomashevsky

Dört ayak sonunda puan tablosunda ilk iki sırayı alan satranççıların 2016 Adaylar Turnuvası'nda oynama hakkı elde edeceği 2014-2015 FIDE Grand Prix'de işler iyice kızışmaya başladı. Üçüncü ayak olan Tiflis, Mayıs'ta Hantı-Mansiysk'te oynanacak son turnuva öncesi turnuva tablosunun şekillenmesi anlamında büyük önem taşıyordu. İpi göğüsleyen Yevgeni Tomashevsky, Bakü'de paylaştığı üçüncülüğün de katkısıyla böylece son turnuvaya Grand Prix tablosunda lider olarak giden isim olarak büyük bir avantaj elde etti. Üstelik bunu da 2916 performans ile 30 ELO kazanarak yapması herhalde Tomashevsky için hayallerinin de ötesinde bir sonuç oldu. Elbette satranç şansı da kimi anlarda Rus satranççının yanındaydı ancak Capablanca'nın özlü sözünü hatırlarsak: "İyi oyuncu her zaman şanslıdır." Bakalım stresin ve gerilimin en üst noktaya çıkacağı son ayak Hantı-Mansiysk'te de Tomashevsky Grand Prix turnuvalarındaki iyi performansını devam ettirmeyi başarabilecek mi?

Turnuvaya satranç dünyasının en ilgi çekici ve sıra dışı isimlerinden Jobava ile eşleşerek başlaması belki Tomashevsky için bir şanstı zira ev sahibi kontenjanından dahil olan Baadur Jobava'nın eksantrik açılış seçimleri en üst düzeyde genelde rakiplerine kazanç şansları veren bir unsur. Nitekim yine orijinal bir konumun erişildiği partide Jobava'nın fedasını boşa çıkarmayı başaran Rus satranççı galibiyete uzanarak birinciliğe oturdu. Rakiplerinin hatalarını değerlendiren Giri, Grischuk ve Vachier-Lagrave'ı siyah taşlarla Najdorf'ta çok güzel bir şekilde yenen Mamedyarov eşlik eden isimlerdi Tomashevsky'ye birinci tur sonunda. Ancak sonraki iki turdan Grischuk'a yazının sonunda analizli olarak bulabileceğiniz kazancı sayesinde 1.5 puan çıkaran Tomashevsky üçüncü tur sonunda yarım puan farkla liderlik koltuğunda yalnız kaldı. Dördüncü turda Mamedyarov'un zaman kontrolü sonrası yaptığı fahiş hatayı değerlendiren Rus satranççı böylece farkı daha da açtı ve bir daha tutulamadı. Beraberlikler sonrası 8. ve 9. turlarda Vachier-Lagrave ve Kasimdzhanov'u üst üste yenince de zaten iki tur kalmışken en yakın takipçisi 5.5 puanlı Jakovenko ile puan farkını 1.5'a çıkarmıştı bile! Dokuzuncu tur sonunda üçüncü sırada olan isimse 5 puanla Azeri Radjabov'du. Son iki tur turnuva tablosunda yükselmek ve Grand Prix sıralaması için toplanacak puanları artırmak adına önemli bir fırsattı satranççılar için ancak ilginç bir şekilde 10 ve 11. turlarda kazanan bir

Satrançseverlerin favori oyuncularından Gürcü büyükusta Jobava yine heyecanlı oyunlar çıkardıysa da bu turnuvada aradığını bulamadı.

isim olmadı ve bütün partiler berabere sonuçlanınca dokuzuncu turun sıralaması aynı zamanda final sıralaması da oldu.

Bu sonuçla Tomashevsky ELO listesinde 2745 puana ulaşarak 17. sıraya kadar çıktı. Satranca ciddi yaklaşımı, genel kültürü ve disipliniyle genç satranççılara örnek olarak gösterilebilecek bir kişilik olan Yevgeni Tomashevsky 2009 Avrupa Şampiyonluğu'ndan bu yana elde ettiği en önemli başarı için bütün takdirleri hak ediyor. Fakat önemli olan Grand Prix sonunda final sıralamasında ilk iki sırada kalabilmek ve kuşkusuz Caruana, Nakamura gibi isimler de son ayakta ileriye sıçramak isteyecektir. Sonuç ne olursa olsun kesin olan bir şey varsa o da Mayıs'taki son ayağın büyük bir mücadeleye sahne olacak olması. Tıpkı Tiflis'teki gibi hataların belirleyeceği partilere sıklıkla rastlayabileceğimizi söylemek şimdiden mümkün. Yazıyı da o hatalarla dolu fakat ilginç ve son derece öğretici oyunlardan dördüyle bitirelim. Mayıs'ta Hanti-Mansiysk'te görüşmek üzere!

Alexander Grischuk – Baadur Jobava

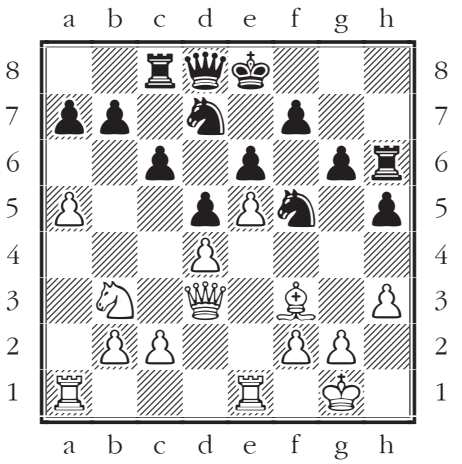
Tiflis FIDE GP 2015 (4)

Analiz: [Alejandro Ramirez]

1.e4 c6 2.d4 d5 3.e5 ♗f5 4.♘f3 e6 5.♗e2 ♘d7 6.0–0 ♗g6 7.♘bd2 ♘h6 8.♘b3 ♘f5 9.a4 ♖c8 10.a5 [Yeni bir hamle, gerçi tekrarlanıp tekrarlanmayacağı şüphe götürür.]

10...♗h5 [10...h5 Caruana-Tomashevsky 2013 Paris Grand Prix'de oynanmış ve İtalyan oyuncu harika bir oyunla kazanmıştı.]

11.h3 ♗×f3 12.♗×f3 g6 13.♖e1 h5 14.♕d3 ♗h6 15.♗×h6 ♖×h6

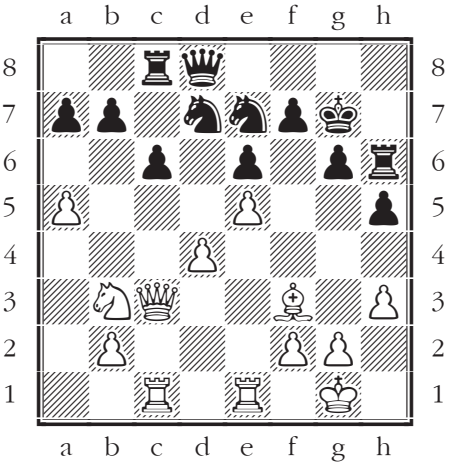

[Siyahın h6'daki kalesinin tuhaf konumu yapay rok atmak zorunda olduğu anlamına geliyor. Grischuk bu zamanı vezir kanadı ve merkezde tehditler yaratmakta kullanacak.]

16.c4 d×c4 [16...♔f8 17.c×d5 c×d5 18.♖ac1 Jobava'nın hoşuna gitmemiş olmalı; c hattını rakibe veriyor ve Vb5 tehlikeli görünüyor.]

17.♕×c4 ♔f8 18.♖ac1 ♘e7 [18...♔g7 güzel bir yarmaya izin verirdi. 19.d5 e×d5 20.♗×d5! Fil c-hattındaki açmaz nedeniyle alınamaz. Beyazın ♗×f7 ve e6 tehditlerine siyahın verecek bir cevabı yok.]

19.♕c3 ♔g7

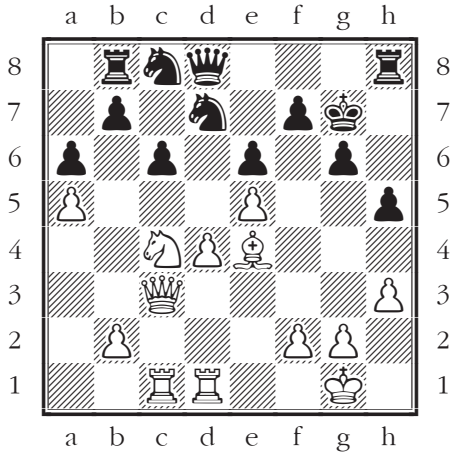
20.♘d2! [Artık Jobava'nın d5'te piyonu olmadığı için, Grischuk bu durumdan atını vasat b3 karesinden kuvvetli d6 karesine taşıyarak faydalanabiliyor. Siyah bunda dikkat etmeli, gerçi savunma şansları hızla azalıyor. h6'daki kalesi savunmaya hiç yardım etmiyor, ki etse bile konumu yine de sıkıntılı.]

Saşa Grischuk

20...♖h8 21.♘c4 ♖b8 [21...♘f5 22.♗e4 de daha iyi değil. Beyaz f5'i aldığında siyahın, şahının önü açılacağından ne g piyonuyla, ne de e6 ve d5'e izin vereceğinden e piyonuyla geri alışı iyi.]

22.♗e4 a6 23.♖ed1 ♘c8

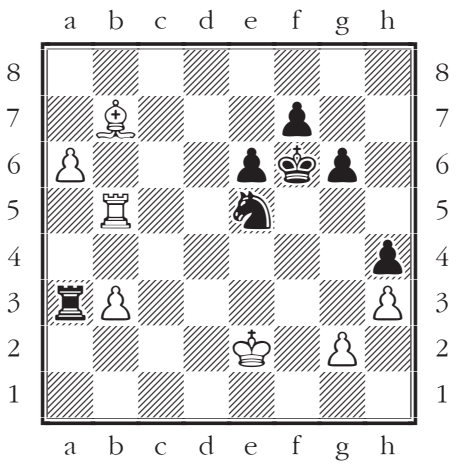
24.d5! [Doğru zaman. Bu yarma eğer oluyorsa, siyahın pozisyonunun artık tutulamayacağı açıkça belli.]

24...c×d5 25.♗×d5 b5 [25...e×d5 26.♖×d5 Siyah çaresiz. Tehdit hemen ♔×d7, zira geri alış hem veziri isteyen hem de c3'teki vezirle açarak şah çeken e6+ hamlesine izin veriyor. Eğer şah açmazdan kaçarsa beyazın taşı geri almak için tek yapması gereken kaleleri d-hattında çiftlemek.]

26.♗c6 b×c4 27.♖×d7 ♕g5 28.♗b7 ♘e7 29.♕e3 [Beyazın konumsal hâkimiyeti o kadar fazla ki oyunsonuna da taşınıyor. a6 karesinin zayıflığı siyahın konumunu umutsuz kılıyor, her ne kadar tek kazanç fikri oyundaki olmasa da.]

29...♕×e3 30.f×e3 ♘f5 31.♖×c4 ♘×e3 32.♖c6 [32.♖cc7!]

32...♖hd8 33.♖×d8 ♖×d8 34.♖×a6 ♖d1+ 35.♔f2 ♘c4 36.b3! ♘×e5 37.♖b6 ♖a1 38.a6 ♔f6 39.♖b5 ♖a3 40.♔e2 h4

[Zaman kontrolüne erişildikten sonra konumun beyaz için kazanç olduğu apaçık. Bir çok kazanç fikri mevcut, örneğin şahı vezir kanadına getirip kaleyi a hattından kovmak veya basitçe 41.♔b4 oynamak.]

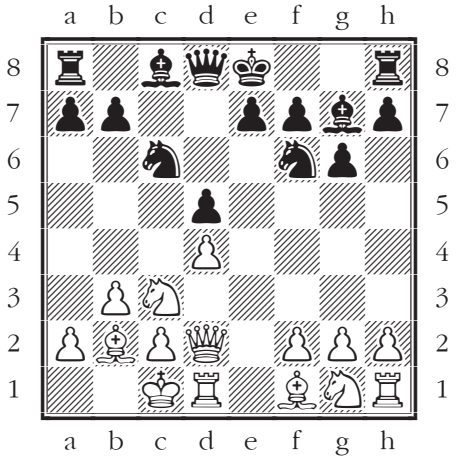
1–0

Baadur Jobava - Shakhriyar Mamedyarov

Tiflis FIDE GP 2015 (5)

Analiz: [Alejandro Ramirez]

1.b3 ♘f6 2.♗b2 g6 3.♘c3 ♗g7 4.d4 c5 5.e3 c×d4 6.e×d4 d5 7.♕d2 ♘c6 8.0–0–0

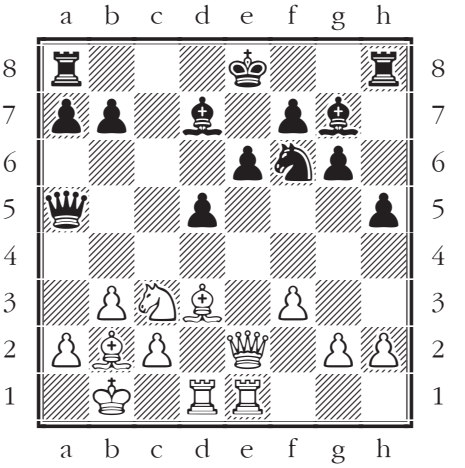
[Bir Jobava konumuyla sonuçlanan tipik bir Jobava açılışı. Ne kadar tuhaf bir durum! Beyaz uzun rok atmış ve filini fianchetto olarak geliştirmiş, ancak şah kanadındaki taşlarına hiç dokunmamış durumda.]

8...♕a5 9.f3 h5 [9...0–0 bu konumu oynamanın başka bir yoluydu, h4–h5'ten korkmadan.]

10.♔b1 ♗f5 11.♗d3!? [İlginç bir piyon fedası. Fikir beyaza gelişim için tempo sağlamak ve siyah şahı merkezde tutmak.]

11...♘×d4 12.♘ge2 ♘×e2 13.♕×e2 ♗d7 14.♖he1 [14.♗b5!? ♗×b5 15.♕×b5+ ♕×b5 16.♘×b5 beyaza d5 piyonunu hafif bir üstünlükle ♘ geri alma imkânını verirdi, fakat konum eşitliğe yakın ve Jobava gibi bir oyuncu için fazla normal olurdu.]

14...e6

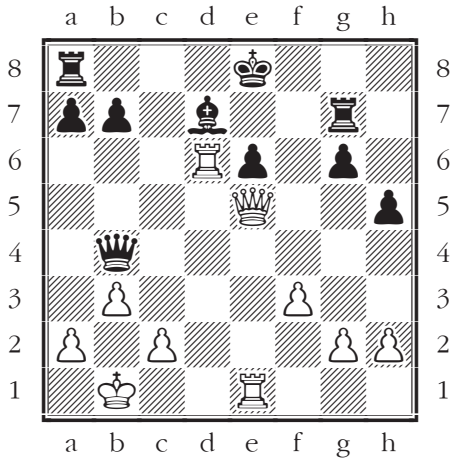
15.♗×g6!? [Bu hamle oluyor mu? Kimin umurunda! Pratik olarak konuştuğumuzda beyazın kompansasyonu var, ama objektif olarak bu kompansasyon yeterli olmamalı.]

15...f×g6 16.♘×d5 ♘×d5 [Zorunlu.]

[16...0–0 17.♘×f6+ ♗×f6 18.♗×f6 ♖×f6 19.♖×d7+–]

17.♗×g7 ♖g8 18.♕e5 ♖×g7?! [18...♕c7! çoğu tehdidi savuşturan harika bir olanaktı. 19.♕d4 (19.♕×d5 ♖×g7; 19.♖×d5 ♕×e5 20.♖d×e5 ♖×g7–+) 19...0–0–0∓]

19.♖×d5 ♕b4 20.♖d6

[Şimdi beyazın rok atmamış şaha karşı büyük bir atağı var.]

20...♔f8+– [Kale transferi ölümcül.]

[20...0–0–0 21.♖e4+–]

21.♖ed1 ♗c6 22.♖1d4? [Hayati bir tempo kaybediyor.]

[22.♖d8+ ♖×d8 23.♖×d8+ ♗e8 (23...♔f7 24.a3! f4'ün korumasını ortadan kaldırarak. Vezirin kontrol edecek karesi yok. (24.♕c7+?? ♔f6–+) 24...♕h4 (24...♕e7 25.♕f4+ ♕f6 26.♖f8+) 25.♕c7+ ♔f6 26.♖f8++–) 24.♕f6+ ♖f7 25.♕h8+]

22...♕b5 23.♖d8+ ♖×d8 24.♖×d8+ ♔e7 25.♕d6+ ♔f6 26.♕d4+ ♔f7?? [Beyazın hediyesini geri çeviriyor!]

[26...♔e7=]

27.♕f4+ [Siyah şimdi tamamen kayıp. ♕e7'ye ♔f8 mat var, ♔f5'e ise ♔c7+ ve sonrasında ♔f8.]

27...♔e7

1–0

Shakhriyar Mamedyarov - Rustam Kasimdzhanov

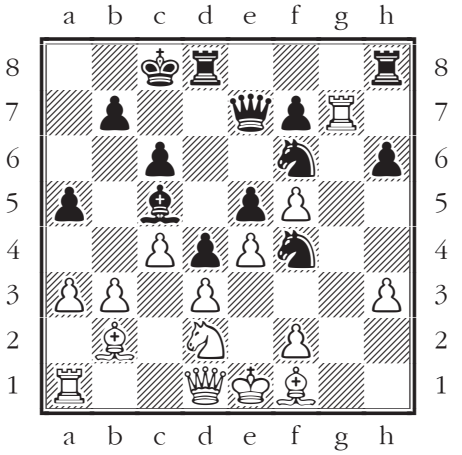
Tiflis FIDE GP 2015 (2)

Analiz: [Alejandro Ramirez]

1.c4 c6 2.b3 d5 3.♗b2 ♗f5 4.♘f3 ♘f6 5.d3 h6 6.♘bd2 e6 7.h3 [Jobava'ya daha çok yakışan bir plan; şah kanadındaki bu hızlı ilerleyiş fikri beyaz şahı roksuz bırakacak.]

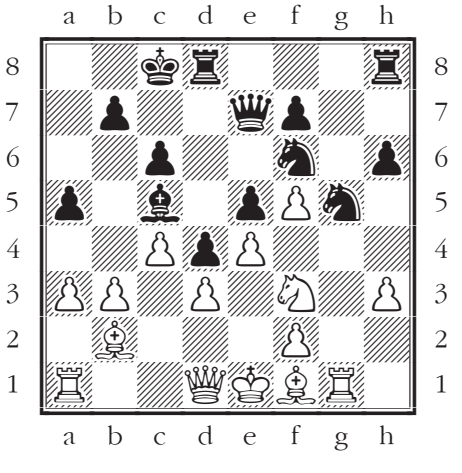
7...♘bd7 8.g4 ♗g6 9.♖g1 ♗c5 10.♕c2 ♕e7 11.a3 a5 12.e3 e5 13.♘h4 ♗h7 14.♘f5 ♗×f5 15.g×f5 d4 16.e4 ♘h5 [Beyaz açık g hattını elde etti ve çift fili var her ne kadar şu anda pek işe yaramıyorlarsa da. Pozisyon hala yaklaşık olarak dengededir. Siyahın f4'te güçlü bir atı olacak ama onu desteklemek çok kolay olmayacak.]

17.♕d1 ♘df6 18.♗e2 ♘f4 19.♖×g7 0–0–0 20.♗f1 [Beyazın piyon fazlası, siyahın siyah karelerdeki hakimiyetiyle kompanse ediliyor. Kasimdzhanov taşlarını oyuna sokan harika bir plan buluyor.]

20...♘h7! 21.♖g3 [21.b4!? Vezir kanadında karşı atak yapmak akla yatkın - Beyaz kaleleri ve veziri için hat açmak üzere piyon veriyor. Bu piyon fedasının mantıklı olmasının sebebi ise beyazın piyon fazlasıyla hiçbir şey yapamaması! 21...a×b4 22.♕b3!∞]

21...♘g5 22.♘f3 ♘h5 23.♖g4 ♘f6 24.♖g1

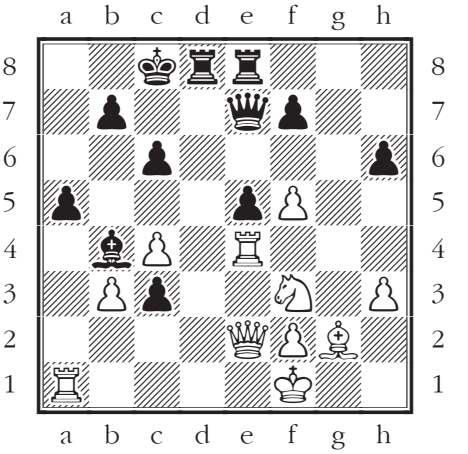
24...♘g×e4!? [Harika bir hamle! Feda edilen taş için kompansasyon siyahın merkez piyonlarını ileri sürebilmesi ve e1'deki rok atmamış şahı açığa çıkarmasından kaynaklanıyor. Belki bu hücuma karşı bir savunma mevcut, ama tahta başında bunu bulmak zor ve siyahın somut tehditleri var.]

[24...♘×f3+ 25.♕×f3 siyaha kompansasyon verirdi, ama bu durumda son birkaç hamleyle konumunu iyileştirdiği söylenemezdi.]

25.d×e4 ♘×e4 26.♕e2 [26.♘d2 ♘×f2!? 27.f6!! (27.♔×f2 d3+ 28.♔g2 ♖hg8+) 27...♕e6! (27...♕×f6 28.♕f3 ♕×f3 29.♘×f3± burada fazla taş piyonlardan daha değerli.) 28.♕f3∞ bu konumun ne kadar karışık olduğuna dair size bir fikir verebilir.]

26...♘c3 27.♗×c3 d×c3 [Piyonlar artık bağlı değil, ancak a3 boşta ve beyazın gelişim açısından sorunları var.]

28.♖g4 ♗×a3 29.♗g2 ♗b4 30.♔f1 ♖he8 31.♖e4!

[Mamedyarov taşlarını büyük bir yaratıcılıkla geliştiriyor. Kale çok sıra dışı bir şekilde olsa bile merkeze gelmeyi başardı! Siyahın hala kompansasyonu var, özellikle de şimdi f5'i almayı deneyebileceği göz önüne alınırsa, ancak beyazın da karşı şansları mevcut.]

31...♕f6 32.♖c1 ♕×f5 33.♘×e5?!

[Ancak bu fazla iyimser bir hamle!]

33...♖d2! 34.♕e3 ♖ed8 [34...c2! de iyiydi, ♔d1+ tehdidiyle. Örneğin: 35.♘×c6 ♖d1+ 36.♔e2 ♕h5+! 37.♗f3 ♖d2+! 38.♔e1 (38.♕×d2 ♖×e4+−+) 38...♖×e4 39.♕×e4 ♖d4+ 40.♘×b4 ♖×e4+−+]

35.♕f3 ♕×f3 36.♗×f3 [36.♘×f3 ♖d1+ 37.♖e1 c2 38.♖×c2 ♗×e1 39.♘×e1 ♖e8! 40.♖e2 ♖×e2 41.♔×e2 ♖b1 eğer kayıp değilse bile beyaz için çok kasvetli görünen bir oyunsonuyla.]

36...c2 [Beyaz taş fazla, evet, ama c piyonunun ilerleyişini durdurmak için herhangi bir yolu yok. Kale vermek zorunda ve sonrasında siyahın ciddi bir materyal avantajı olacak.]

37.♔g2 ♖g8+ 38.♔f1 ♖gd8 39.♔g2 ♗a3 40.♖ee1 ♖e8 [Beyaz konumunu artık daha fazla savunamıyor.]

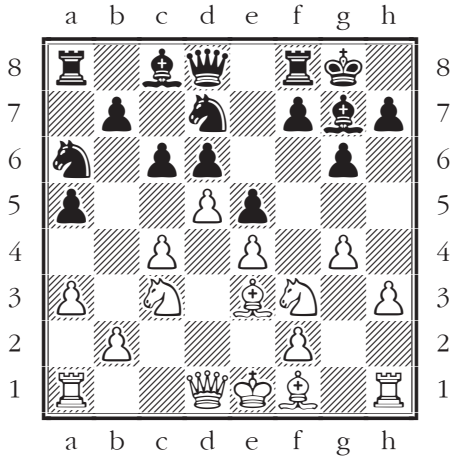
0–1

Yevgeni Tomashevsky – Alexander Grischuk

Tiflis FIDE GP 2015 (3)

Analiz: [Alejandro Ramirez]

1.d4 ♘f6 2.c4 g6 3.♘c3 ♗g7 4.e4 d6 5.♘f3 0–0 6.h3 e5 7.d5 a5 8.g4 ♘a6 9.♗e3 ♘d7 10.a3 c6 [2800'lük bir oyuncu onuncu hamlede piyon verdiğinde, arkasında bir şeylerin olduğunu bilirsiniz.]

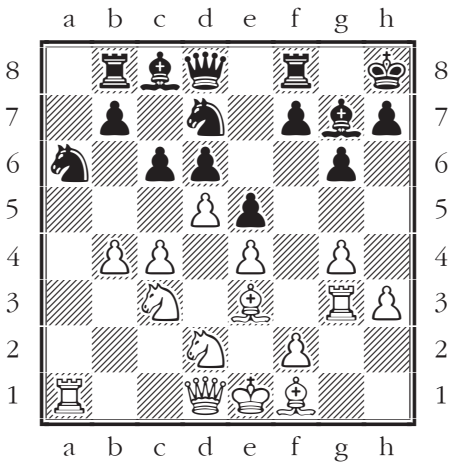
11.♖g1 [Beyaz merkezdeki kırışmayı göz ardı ediyor ve f5'i engellemeye çalışıyor.]

[11.d×c6 ♘dc5! Siyaha son derece fazla kompansasyon veriyor gibi görünüyor. Eğer beyaz b7'yi alırsa siyah fille geri alacak ve sonrasında e4'e yapacağı baskı beyaz için can sıkıcı. 12.b4 ♘e6 13.c5!? b×c6! 14.c×d6 a×b4 15.a×b4 ♘d4!∞]

11...♖b8 12.♘d2 ♘dc5 13.♖b1 ♘d7 [Siyahın konumuna dair pek iyi fikirler veren bir manevra değil.]

14.♕f3 ♘dc5 15.♕d1 ♖a8 16.♖g3 ♔h8 [16...♕b6 tuhaf görünüyor ama belki de b4'ü engellemek siyahın önceliği olmalıydı.]

17.b4 a×b4 18.a×b4 ♘d7 19.♖a1 ♖b8

20.♖×a6! [Kuvvetli bir kalite fedası!]

20...b×a6 [20...c×d5 21.♖×d6 d4 22.c5 d×c3 23.♘b1+−]

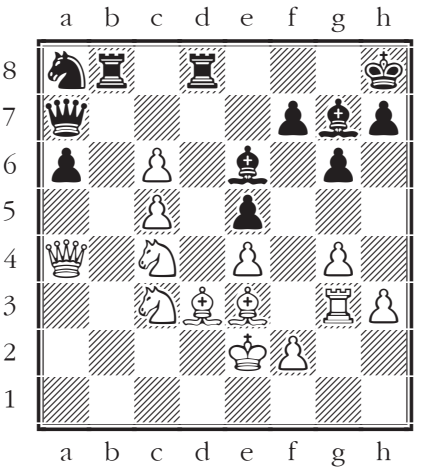
21.d×c6 ♘b6 22.♕a1 [22.b5 biraz daha doğal bir hamleydi, c6'yı en kısa zamanda koruyarak.]

22...♕c7 23.c5!? [23.b5 a×b5 24.c×b5 ♖a8 ♔a1'i anlamsız kılardı.]

23...d×c5 24.b×c5 ♘a8 25.♕a4 [Beyazın, c piyonu sayesinde rakibinin elini kolunu bağlayan konumsal kontrolü elinde tutmak için büyük şansları var. c6 piyonunu korumak için filini f1'den c4'e getirmeyi planlıyor ve sonrasında siyahın neredeyse hamlesi kalmayacak.]

25...♕a7 26.♘c4? [26.♘d5! Oyuncular bu hamlenin yarattığı kuvvetli c7 tehdidini gözden kaçırmış olmalı. 26...♗e6 27.c7! ♘×c7 28.c6+−]

26...♗e6 27.♗d3?! ♖fd8 28.♔e2

28...♘c7 [28...♖d4!?∓ Karşı kalite fedası için harika bir zamandı. d4'teki kırışmalardan sonra siyah daha iyi bile olabilir zira vezirle c5 piyonunu da alacak.]

29.♘b6 ♗f6 30.♗c4 ♗×c4+ 31.♕×c4 ♘e6 32.♘cd5 [Şimdi işlerin siyah için ters gittiği apaçık. Tamamen eli kolu bağlı vaziyette.]

32...♗g7 33.♖f3 ♖e8 34.c7 ♖b7 35.c8♕ ♖×c8 36.♘×c8 ♖b2+ 37.♔f1

1–0

Dr. M. Sabri Koçak
IV. Kademe Antrenör
kocaksabri@yahoo.com

Gelişme üstünlüğü ve hücum

Rakipten daha hızlı ve etkili biçimde sahaya yerleşmenin yolu piyon sürüşlerinin, özellikle merkez piyonlarının iyi yönetilmesinden geçer.

David Navara - Mircea Parligras

16. Avrupa Bireysel Şampiyonası

Kudüs 2015

Satranç oyununda ilk mücadele taşların oyuna gelişmesidir. Taşları hızla ve etkili olabilecekleri karelerden oyuna çıkma bu ilk mücadelenin önde gelen hedefidir. Ancak simetrik bir oyun olan satrançta tabii ki rakibinizin hedefi de budur. Herkes hızlı gelişebiliyorsa o zaman değişen ne olacaktır? İşte burada piyon sürüşleri devreye girmektedir. Özellikle merkez piyonlarının sürüşlerini iyi yönetmek rakibin gelişmesini yavaşlatmak bu sayede kendi gelişmesine hız kazandırmak bakımından önemli bir yer tutar.

1.c4 ♘f6 2.♘c3 e6 3.e4

Satrançta oyunun başından başlayarak tehdit yaratmak önemlidir. Tehdit yaratmak ve tehditleri savuşturmak, savuştururken karşı oyun geliştirmek satrancın olmazsa olmazları. Bazı tehditler güçlü, bazıları cılız olabilir. Ancak hepsini ciddiye almak gerekir. Oyunun hemen başında yaratılan tehditler sahaya daha iyi yerleşme, kendi taşlarının etkisini arttırma ve rakibinin taşlarınının da etkisini azaltma amacını taşımaktadır. Örneğin Beyazın üçüncü hamlesi normal bir gelişme hamlesi gibi görünmekle beraber, piyonun bir daha sürülmesi yoluyla f6'daki atın kovulmasını bu yolla da Siyahın oyunun bozulmasını amaçlamaktadır. Siyah basitçe 3...♘c6 4.♘f3 e5 hamleleri iye bu tehditi savuşturabilir. Ancak Parligras daha aktif bir oyun sergilemek istiyor.

3...d5!? 4.c×d5

4.e5 ♘e4 5.c×d5 ♘×c3 6.d×c3 e×d5 oyundaki konuma dönüşüyor.

4...e×d5 5.e5 ♘e4 6.♘f3 ♘×c3 7.d ×c3

Kuşkusuz bir başka seçenek de piyonları merkezde toplamak: 7.b×c3 c5 8 .d4 ♘c6 9.♗d3 c×d4 10.c×d4 ♗b4+ 11 .♗d2 ♗×d2+ 12.♕×d2 ♗g4 13.♘g5 ♕ b6 (13...♘×d4 14.♘×f7 ♔×f7 15.♕f4+ ±) 14.♕f4 ♗h5 15.♖b1 ♕×d4 16.♕×d 4 ♘×d4 17.♖×b7±

7...♗e7 8.♗d3 ♘d7 9.♕c2 g6?

Siyah h7 karesini savunayım derken siyah karelerde ciddi zayıflık yaratıyor ve rakibe taktik hücum fikirleri sunuyor. Daha iyisi güçlü file hücum etmek: 9... ♘c5 10.♗e2 0–0 11.0–0 ♗g4 12.c4 d ×c4 13.♖d1 ♕c8 14.♗×c4± böylelikle konumda Beyaz yine biraz iyi duruyor ama Siyah taşlar da daha düzenli.

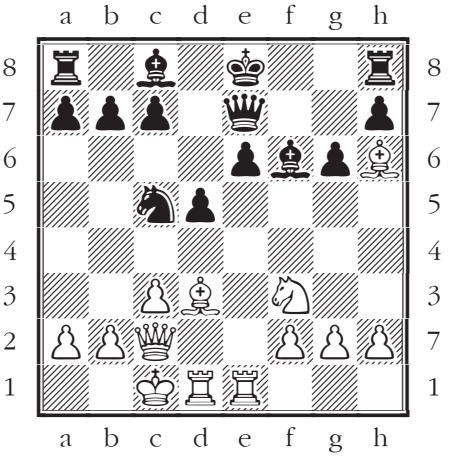
10.e6!

İşte merkez piyon sürüşlerinin yönetilmesine güçlü bir örnek. Beyaz rakibinin konumunu zayıflatmak ve gelişmesini yavaşlatmak için piyon feda ediyor. Ancak alınan bu piyon siyah taşların düzenini bozuyor ki, bu da alışverişin zararlı yönünü oluşturuyor.

10...f×e6 11.♗h6

Hemen fedaya girişip saldırmak Beyaza net bir kazanım sağlamıyor: 11.♗ ×g6+ h×g6 12.♕×g6+ ♔f8 13.♗h6+ ♖ ×h6 14.♕×h6+ ♔f7 15.h4 ♕f8 16.♕h5 + ♔g7 17.♖h3 ♗d6 ve Siyah savunabiliyor.

11...♗f6 12.0–0–0 ♕e7 13.♖he1 ♘ c5

14.g4!

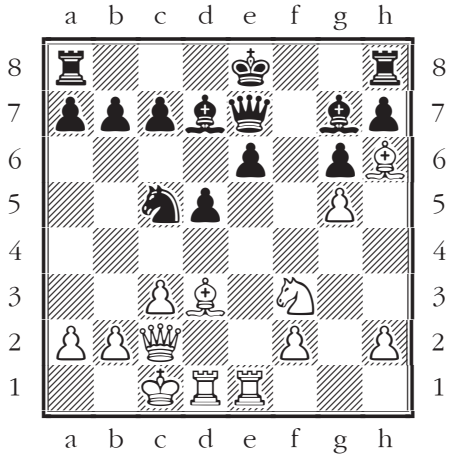
Siyahın h7, g6 piyonlarına karşı g piyonu ile hücum ilk bakışta biraz tuhaf gözüküyor. Ancak dikkatli bakınca tehdit güçlü. Böylelikle Beyaz sürekli tehdit yaratarak Siyahın gelişmesini tamamlamasına izin vermiyor. Siyahın siyah fili oyunda etkili rol alabilen nadir taşlarından. Beyaz, onu g7'ye sürükleyip e5 karesinin kontrolünü tam olarak ele geçirmeyi hedefliyor. Eğer bunu yapmadan atı e5 karesine oturursaydı, 14.♘e5 ♗g5+ 15.♗×g5 ♕×g5+ yoluyla Siyah oyundaki baskıyı düşürebilecekti.

14...♗d7?!

Siyah bir an önce uzun rok yapıp şahını güvenli bir yere taşımayı amaçlıyor ancak bu şu anki Beyazın tehdidine karşı bir yanıt oluşturmuyor. 14...♖g8 ve ar-

dından ♘×d3 Siyahı feda yağmurundan koruyabilirdi.

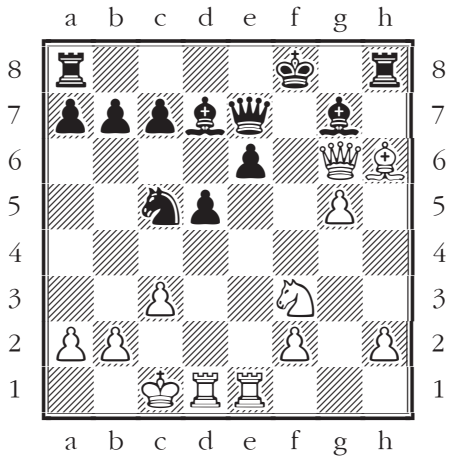
15.g5 ♗g7

16.♗×g6+!

Beyaz bir kez daha rakibinin gelişmesine izin vermiyor ve iyi yer tutan taşlarının karşılığını bu yolla alıyor.

16...h×g6 17.♕×g6+ ♔f8

18.♖×d5!

Beyazın kaleleri çok etkili ve bunun karşılığını veriyorlar. Siyahın e piyonu açmazda, şah güvenliği bozuk ve a'daki kalesi işe yaramıyor. Siyahın iki kaleye karşı vezir değişme imkanı da yok: 18...e×d5 19.♖×e7 ♔×e7 20.♕×g7++–

18...♗×h6?

Beyazın tehdidi açık:
19.♖×c5! ♕×c5 20.♕×g7+ En iyi savunma 18...b6 oynamaktı. Devamında, 19.♖×d7 ♘×d7 (19...♕×d7 20.♘e5+–) 20.♖×e6 ♕f7 21.♗×g7+ ♕×g7 22.♕×g7+ ♔×g7 23.♖e7+ ♔g6 24.♖×d7 hamlelerinden sonra oyun ilginç bir oyun sonu konumuna taşınıyor. Şanslar karşılıklı.

19.♖f5+!

Kale coştu! Şimdi alış zorunlu.

19... e×f5 20.♖×e7 ♔×e7

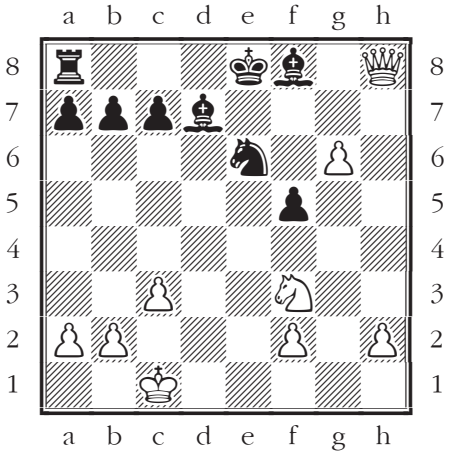
21.♕f6+!

Fili almak için aceleye gerek yok!

21...♔e8 22.♕×h8+ ♗f8 23.g6

Görünüşe göre Siyahın vezire karşı kale ve iki fili var. Konuma bakmazsak yeterli. Ancak gerçekte, Siyah bu taşlarından yararlanamıyor ve Beyazın ilerleyen g piyonu vezire koşuyor.

23...♘e6

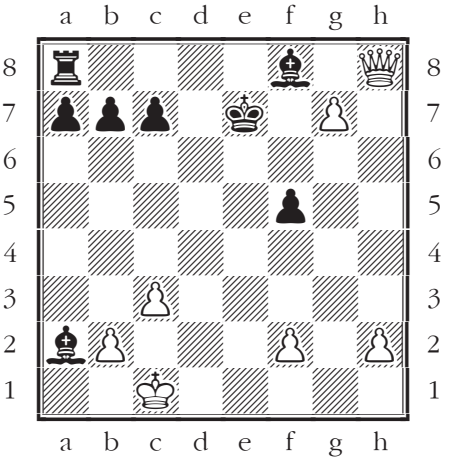
24.♘g5!

Beyaz, g piyonunu vezir yapmak istiyor. Bu amaçla geçecegi karelerin Siyah tarafından kontrol edilmesini engellemek istiyor. Siyah g5'teki atı alamaz çünkü sürüş var: 24...♘×g5 25.g7 ♔e7 26.g8♕+–

24...♔e7

Siyah, rakibinin ilerleyen g piyonuna karşı bir fil vermeye çoktan razı. Ancak Beyaz fazlasını istiyor.

25.♘×e6 ♗×e6 26.g7 ♗×a2

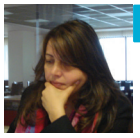

Burada ilk akla gelen hamle basitçe g×f8♕ hamlesidir. Ancak Navara klasını konuşturuyor ve bir fil kazancı ile yetinmeyerek oyunu fazla uzatmıyor.

27.c4!!

1–0

İşte oyunu bitiren hamle. a2'deki filin gidecek yeri yok. c4 karesi Beyaz tarafından dolaylı olarak kontrol ediliyor: 27...♗×c4 28.♕h4+ ♔d6 29.g×f8♕+ ♖×f8 30.♕×c4 ve Beyaz iki fili de alıyor. Eğer Siyah önce g piyonunu ortadan kaldırma yolunu seçerse 27...♗×g7 28.♕×g7+ ♔d6 29.♕c3 ve yine ikinci fil de düşüyor. Eğer Siyah basitçe filini kaçmayı dener ve 27...♗b3 oynarsa,o zamanda esas amaç gerçekleşiyor ve 28.g8♕ ile Beyaz çift vezirle kalıyor.

Fatma Yılmaz
FIDE Hakemi
fyilmazmavikale@gmail.com

Görme Engelliler Türkiye Şampiyonası

Bireyselde, Deniz, Güleryüz, Saltık, Cengiz şampiyon! Takım sıralamasında ise Ankara Altınokta Şampiyon, ikinci İstanbul Altınokta üçüncü Çankaya Belediyesi

2015 Türkiye Görme Engelliler Şampiyonası 26 Ocak - 1 Şubat 2015 tarihlerinde yapıldı.

Görme Engelliler Spor Federasyonu'nun 2015 çalışma takviminin ilk etkinliği olan Türkiye Görme Engelliler Satranç Şampiyonası, Antalya Kemer'de Genel, Kadınlar, Gençler ve Yıldızlar olmak üzere dört kategoride düzenlendi.

2015 Türkiye Görme Engelliler Şampiyonası'nın ilk turu GESFE Başkanı Abdullah Çetin ve TSF Başkanı Gülkız Tulay'ın başarı dileklerinin ardından 26 Ocak 2015 saat 16.00'da başladı.

Beş gün süren şampiyonada Gençlerde 49, Yıldızlarda 38, Kadınlarda 66, Genelde 229 sporcu yarıştı. Yarışma sonunda kadınlarda, genelde, gençlerde ve yıldızlarda bireysel sıralama ilan edilirken, aynı kulüp adına yarışan üç genel, bir kadın ve bir genç sporcunun puanları toplanarak takım sıralaması da ilan edildi.

Bireysel sıralamaların kadın sıralamasında Zeynep Güleryüz beşinci kez şampiyon olurken, geçen yılın altıncısı Merve Köylü ikinci, geçen yılın sekizincisi Fethiye Gülastı üçüncü oldu.

Genel sıralamada Deniz Uğur üçüncü kez şampiyon olurken geçen yılın yedincisi Ünal Dönmez ikinciliğe yükseldi. Genel olarak görme engellilerin eski şampiyonları yerlerini gençlere devrederek çok daha alt sıralara düşerken geçen yılın şampiyonu emektar Mümin Aksu bu yıl üçüncü oldu.

Gençler kategorisinde ise geçen yılın üçüncüsü Süleyman Saltık şampiyonluk koltuğuna yerleşirken geçen yılın dördüncüsü Ümit Selçuk ikinci, geçen yılın on beşincisi Tayfun Kuş ise üçüncü oldu.

İki yıldır düzenlenen Yıldızlar kategorisinde ise Şampiyon değişmedi ve Hüseyin Cem Cengiz 7 turda kazandığı 6,5 puanla yeniden şampiyon olurken yarışmaya bu yıl ilk kez katılan Emre Eren Balcı ikinci, İsmail Uysal üçüncü oldu.

Takım sıralamasında ise iki büyük şehir arasındaki çekişme bu senelik başkent lehine sonuçlandı: Ankara Altınokta şampiyon, İstanbul Altınokta ikinci, Ankara Çankaya Belediyesi Görme Engelliler Spor Kulübü ise üçüncü oldu.

Yarışma 1 Şubat 2015 tarihinde dereceye giren sporculara ve kulüplere ödüllerinin verilmesinin ardından son buldu.

Şampiyon Uğur Deniz ve turnuva ikincisi Ünal Dönmez GESFED yöneticileriyle

2015 Türkiye Görme Engelliler Satranç Şampiyonası			
Genel Kategori Final Sıralamada İlk On			
Sıra	Soyadı Adı	UKD	Puan
1	Deniz Uğur	1843	7½
2	Dönmez Ünal	1810	7
3	Aksu Mümin	1792	7
4	Karaköseli Şefik	1608	7
5	Kurnaz Soner	1504	7
6	Dal İbrahim	1624	6½
7	Solak Yusuf	1585	6½
8	Ev Emre	1594	6½
9	Güngör Gökhan	1723	6½
10	Boztepe Süleyman	1710	6

Şampiyon Ankara Altınokta Spor Kulübü

Zeynep Güleryüz, Merve Köylü, Fethiye Gülastı GESFED Yöneticileriyle

Gençlerde ilk üç

Kadınlar Final Sıralamada İlk On			
Sıra	Soyadı Adı	UKD	Puan
1	Güleryüz Zeynep	1309	7
2	Köylü Merve	1089	6
3	Gülastı Fethiye	1061	5½
4	Akbulut Merve	1160	5½
5	Gürses Bahar	1323	5
6	Eryılmaz Hediye	0	5
7	Kurbetoğlu Yeşim	1127	5
8	Çetintaş Huriye	0	5
9	Görmez Saadet	1127	5
10	Bulut Tülay	0	5

Gençler Final Sıralamada İlk On			
Sıra	Soyadı Adı	UKD	Puan
1	Saltık Süleyman	1523	7
2	Selçuk Ümit	1228	6
3	Kuş Tayfun	1222	6
4	Ergüleç Cüneyt	1272	5
5	Kıran Bünyamin	1230	5
6	Balcı Seyit	1290	5
7	Polat Burak Koray	1142	5
8	Çolak Recep	1136	5
9	Maviş Üzeyir	1125	5
10	Selçuk Emre	1084	4½

Şampiyona ikincisi İstanbul Altınokta Spor Kulübü

Şampiyona Üçüncüsü Çankaya Belediyesi

Yıldızlar ve Satranç Branş sorumlusu Kamil Çam

Takım Sıralaması Final Sıralamada İlk On			
Sıra	Kulüp Adı	Puan	Bh1
1	Ankara Altınokta S.K.	30	168,5
2	İstanbul Altınokta S.K.	30	168
3	Çankaya Belediyesi GESK	29,5	170,5
4	Boğaziçi Engelliler S.K.	27	167
5	Denizli GESK	24,5	156,5
6	Gençlerbirliği GESK	24	142
7	Selçuklu GESK	23,5	144
8	Manisa GESK	23	157
9	Engelsiz Akademi S.K.	23	151,5
10	Kayseri GESK	23	143

Yıldızlar Final Sıralamada İlk 0n			
Sıra	Soyadı Adı	UKD	Puan
1	Cengiz Hüseyin Cem	1236	6½
2	Balcı Emre Eren	0	5½
3	Uysal İsmail	1038	5
4	Dönmez Muhammed	1166	5
5	Muslu Emrullah	1042	5
6	Sayılı Yusuf	0	5
7	Özgür Arda	0	5
8	Kayalı Furkan	1094	5
9	Büken Ahmet	0	5
10	Muslu Ali	0	4½

Şampiyonadan analizli oyunlar:

Ünal Dönmez - Şefik Karaköseli

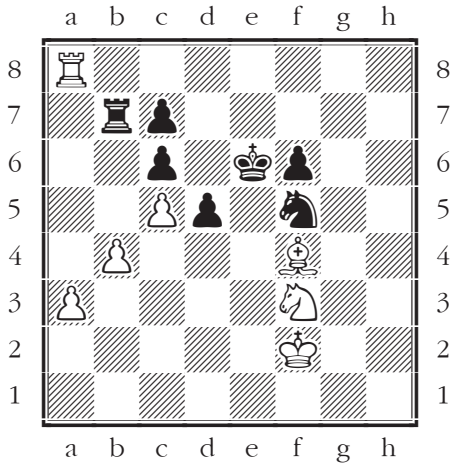
(Analiz: Ünal Dönmez)

Görme engellilerin satranç yaşamları, gören satrançseverlere göre daha yavaştır. Nitekim içinde bulunduğumuz engel hali çalışmalarımızı olumsuz yönde etkileyebiliyor özellikle büyük kaynaklardan (kitaplardan) yararlanamıyoruz. Böyle olunca da analiz gücümüz bir noktada sınırlı kalabiliyor. Analiz ve oyun gücümü bilsem de severek takip ettiğimiz Mavikale'de yazma düşüncesi beni heyecanlandırdı ve Türkiye ikincisi olarak kendi oyunumu ve Türkiye Şampiyonu Uğur Deniz'in bir maçını analiz ettim. Ancak analizlerim bu bilgiler ışığında okunmalı ve değerlendirmelerin gücümüz oranında olduğu göz ardı edilmemelidir.

26- Ocak 1 Şubat tarihleri arasında Antalya'da yapılan Görme Engelliler Türkiye Satranç Şampiyonasının 4. turunda karşılaştığım basit ama en beğendiğim karşılaşma bu oyun olmuştu

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♗b5 d6 4.0–0 ♗g4 Siyahın bu hamlesinden sonra biraz da ezber kurbanı satranççılar olduğumuzu bir kez daha anımsıyorum çünkü Beyazların 3.♗b5'ten sonra ya ♘f6 ya da 4...a6 sürüşünü bekleriz. **5.h3** teoride ne var pek bilmiyorum ama sorgulanmasını hissettim, bu sebepten daha merkezde bir girişimim olmadı 5...h5 Özel klasik agresif Siyah hamlesi 6.c3 a6 7.♗×c6+ bxc6 8.d4 buraya kadar doğru oynadığımı hissediyorum baskıcı g4 Filinden de kurtulursam rahatlayacağım. Klasik olan merkez kavramını uyguladı Beyazlar. Artık Siyahın her hamlesinde f3 Atını kırmaması durumunu hesaplamam gerektiğini biliyorum 8...♕f6 Evet, beklenen an sanırım geldi dedim, rakibimin hırçın ve agresif tutumlarından etkilensem de yaklaşık 20–25 dakika düşündükten sonra bu vezir hamlesinden çok da korkmamak gerektiği sonucuna ulaştım ve şöyle bir yol buldum: **9.h×g4 h×g4 10.♘g5 ♕h6 11.f4 ♕h2+** Siyahın hamlesinde 11... g3 sürüşüne 12. ♘h3 kapatarak kurtarıyor Beyaz durumu. **12.♔f2** ya da Siyahlar şöyle devam edebilirdi 11... f6 12.♕×g4 f×g5 13.f×g5 ♕h4 13. ♕×h4 ♖×h4 14.

♖e1 devam yolunda ise beyazlar aldığı materyali centilmence verirdi **12... g3+ 13.♔e1 ♕×g2 14.♕f3** işte buraya kadar hesapladım. Şahın cazibesi veziri kendine çekse de **14...♕×f3 15.♘×f3** artık zafer sarhoşu olabilirim dedim fazla materyalin lüksü derler sanırım. **15... g2 16.♖g1 ♖h1 17.♔f2 ♘f6 18.♔×g2 ♖×g1+ 19.♔×g1 ♘×e4 20.f×e5 ♔d7 21.♘bd2 ♘g3** bence de Siyahlar için taş kesmemek uygun ama konum buna müsait değil **22.♔f2 ♘f5 23.♘e4 ♗e7 24.♗g5** ama Beyaza taşları sadeleştirmek uygun diye düşünüyordum **24... d5 25.♘c5+ d4** hanesini kullanabilirim diye düşündüm ve ayrıca şah çekiş rahatsızlık verir ve aklına ilk kırmak gelir diye düşündüm. **25...♗×c5 26.d×c5 ♖b8 27.b4 ♔e6 28.a3 ♖b5 29.♖h1 a5 30.♖h8 f6 31.e×f6 g×f6 32.♗f4 a×b4 33.c×b4** 33. Beyazın hamlesi axb4 hamlesi ile a erini uzak geçer olarak bırakmak istedim **33...♖b7 34.♖a8** işte oyunun en hoşuma giden kısmı burası kalenin a1'den başlayıp a8'e kare şeklinin çizerek gelmesi ve siyah kaleye oyun şansının bulunmadığını söylemesi.

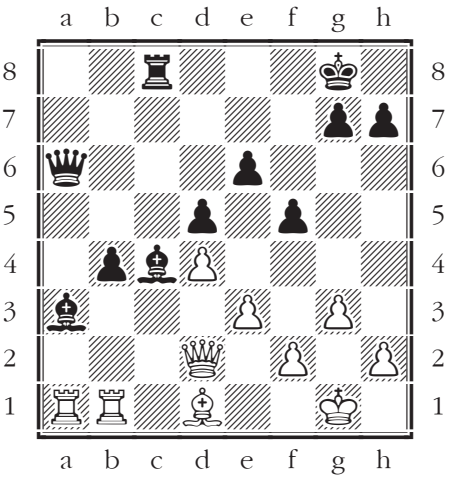
34...d4 35.♔e2 ♔d5 36.♔d3 ♖b5 37.♗d2 37 Beyaz Fxc7 siyah kaleye yataydan oyun verir diye hoşlanmadım Fd2 hamlesi ile a4 sürüşünü yapmak istiyordum **37...♖b7 38.a4 ♘e3** ve oyun bu hatayla bitiyor. **39.♖d8+ ♔e6 40.♘×d4+ ♔e7 41.♘×c6+** Siyahlar zaten bir alet geriydi, kalenin oyun dışı kalmasına Atının düşmesi de eklenince rakibim terk etti. **1–0**

Kerim Altınok (1844) - Uğur Deniz (1834)

(Analiz: Ünal Dönmez)

8. turda Hoca Kerim Altınok - Öğrenci Uğur Deniz karşılaşması güzel başladı ama hesap hatası ile son buldu.

1.d4 ♘f6 2.♘f3 e6 3.c4 b6 4.g3 ♗b7 5.♗g2 ♗b4+ 6.♗d2 ♗e7 7.♘c3 0–0 8.0–0 Konum iki taraf için de gayet hoş ve sakin sularda oynanıyor ancak yine bu tür konumlarda Beyazın hafif üstünlüğünden bahsedilebilir Oyun **8... c6 {8...** Siyahlar Ne4 ya da 8... d5 oynayabilirdi 8... d5 hamlesinden sonra Şöyle bir varyant olabilirdi. 8…d5 9.cxd5 Axd5 10.Kc1 Ad7 11.Va4 Axc3 12.Fxc3 Fd5 12. Kfd1 Ve8 şeklinde bir konum elde edilirdi. **9.♕c2 d5 10.c×d5 c×d5** bence piyon yapısı itibariyle eşit bir konum **11.♘e5 ♘fd7** Siyahın yaptığı son Afd7 hamlesi bence şüpheli, sebebi ise Siyahları sıkışık konumda bırakması. Ad3 çekilirse Afd7 anlamsız kalabilir. **12.♘×d7 ♕×d7 13.♖ac1 ♘c6 14.e3** {14. e3 sürüşünün acelesi yoktu bunun yerine Veziri d3'e gelerek oyundaki Fa6 hamlesini kesmeliydi hem de c hattından vezirini çekerdi. **14...♗a6** {14... Ab4 daha dakiktir sebebi ise 14... Ab4 15. Va4 Vxa4 16.Axa4 Fa6 17.Kc7 Fd8 18.Kc3 Fb5Sebebine gelince 18 Fxf1 19.Fxf1 alışından sonra b4 atı a3 sürüşüne maruz kalabilir a5 sürüsüyle Siyahlar atı kurtarsa bile b6 eri zayıf kalabilir fark şudur: b3 sürdürerek kalenin b3'e gelip b6 erine basmasını engellemek. Sonuçta şöyle bir durum olurdu: 18... Siyahın hamlesi Fxf1 19.Fxf1 a5 20. a3 Aa6 21.Kb3 Ab8 22.Axb6 Fxb6 23. Kxb6 Ad7 24. Kd6 Af6 25. f3'ten sonra kalite geri olmasına rağmen Beyazlar o kadar da perişan değildir. **15.♖fd1** 15... Kac8 hamlesine 16.Fxd5 hamlesi gelir 15. Kfd8 hamlesine ise16. Kc7 şeklinde devam edilir. Beyazlar d5 erini uygun bir zamanda alabilir aksi takdirde Beyazlar 15. Kfd1 yerine 15.Axd5 exd5 16.Vxc6 Vxc6 17. Kxc6 Fxf1 18.Şxf1 hamlelerinden sonra az evvelki kalite fedasından pek de farkı olmadığını görürüz ve bundan daha iyi olan kanımca şudur 18...Kac8 gelir ise 19.Fxd5 hamlesi ile yanıt bulur ya da 18...Kfd8 hamlesine ise 19…Kc7 seklinde devam edilir ve ilerleyen aşamada Siyah d5 erine sarılırsa oyun bulamaz. **15...♘b4 16.♕b1 ♗d3 17.♕a1 ♗c2 18.♖f1 ♗d3 19.♖fd1 ♗g6** Siyahlar Beyazların taşlarının ahengini bozmakla kalmayıp b7 Filini de daha kuvvetli bir çapraza getirdi bu oyunda b4 Atının da hakkı yenmez. **20.a3 a5** 20...a5 güzel gözükse de 21. e4 sürüşünden sonraki varyant da ilginçtir. 20...a5 21. e4 Ad3 22.exd5 Axc1 23. dxe6 fxe6 24.Vxc1 hamlesinden sonra oluşan konumda bence Siyah sadece hafif üstündür. Kac8 hamlesinden sonra **21.♘e2 b5 22.♘f4 ♘d3 23.♘×d3 ♗×d3 24.♗×a5 ♗c4 25.b4 f5 26.♕c3 ♖fc8 27.♕d2** hamleleriyle devam etti. 27.Vc3 ve ardından Vd2 hamleleri Vb2 hanesinden de yapılırdı. Kale f8'de kalabilirdi ama mücadele zaten vezirkanadında. **27...♖×a5 28.b×a5 ♗×a3** Evet, taktik temalar satrancın bir parçasıdır bu kalite fedasından sonra Siyahın o kadar da kötü olması beklenemez. Filler pozisyonu idare eder gibi ancak Siyah ciddi bir üstünlük ummamalı. **29.♖a1 b4 ♔b1** daha iyi olabilir. **30.♖db1 ♕a4 31.♗f3 ♕×a5 32.♗d1** 32.Fe2 olmalıydı. Aynı renkli filler değişilse kalite üstünlüğü fayda verebilirdi ancak Va6 hamlesi buna da müsaade etmez. 32...♕a6

Evet, hesap hatasının olduğu kısma geldik ve Siyahlar hem kalesini geri alır hem de materyal üstünlüğünü sağlar. **33.♖×b4** Oyunda Kxb4 yerine Fc2 de oynanabilirdi. **33...g6** Şg2 Şg7 **34.h4** Kc7 şeklinde sürerdi **0-1**

Abdullah Sözen
Antrenör
mimarsozen@gmail.com

SAVUNMA USTASI

Geza Maroczy, 3 Mart 1870'de, Macaristan'ın Szeged kentinde doğdu ve 29 Mayıs 1951 tarihinde Budapeşte'de öldü. Matematik eğitimi alan ve satrancı 15 yaşında öğrenen Maroczy, mesleği nedeniyle satrançla fazla uğraşamadı. Geza'nın yıldızı 1895 – 1908 arasında kazandığı turnuvalarda parladı. Bu da ona dünya şampiyonluğu maçı yapma şansını getirdi. 1908'den sonra çok az sayıda turnuvaya katılan Maroczy, 1950'de FIDE tarafından "uluslararası büyük usta" ünvanıyla ödüllendirildi. Tek önemli bir maçı, diğer bir Macar efsanesi olan Rudolf Charousek'i +6-2=6 skoruyla yendiği maçtır.

Turnuva başarıları şunlardır: 7. Britanya Amatör Şampiyonası Hastings 1895; birincilik (ünlü ve sansasyonel Hastings 1895 turnuvasıyla karıştırmayın), Nuremberg 1896; Lasker'in arkasından ikincilik, Londra 1899; yine Lasker'in arkasından Pillsbury ve Janoswki ile paylaşmalı ikincilik, Viyana 1904; Schlechter'in önünde birincilik, Paris 1900; Lasker ve Pillsbury arkasından üçüncülük, Münih 1900; Pillsbury ve Schlechter ile paylaşmalı birincilik, Monte Carlo 1902; birincilik, Monte Carlo 1903; Tarrasch'ın arkasında ikincilik, ve yine Monte Carlo 1904; birincilik, Ostend 1905; birincilik, Barmen 1905; Janoswki ile paylaşmalı birincilik, Karlsbad 1907; Rubinstein'in arkasından ikincilik ve Viyana 1908; paylaşmalı birincilik.

Daha az aktif olduğu yıllarda da çeşitli ödüller kazandı: Amsterdam 1920; Reti'nin arkasından ikincilik, Karlsbad 1923; Alekhine ve Bogoljubov ile paylaşmalı birincilik, Scarborough 1930; ikincilik, Dresden 1936; üçüncülük, 1926-27 Manhattan Satranç Kulübü Şampiyonası; birincilik.

En iyi savunma: Karşıhücum!

Reti, Maroczy'yi şöyle anlatıyor: "Satranç öğrencisi Maroczy'nin oyunlarını genel satranç el kitaplarında pek sık bulamaz, çünkü onlar parlak saldırı oyunları değildir. Onun gücü temel olarak savunmalarında ve o seviyedeki başarılı satranç oyuncularında olduğu gibi oyunsonunda yatar."

Maroczy, en iyi savunmanın karşıhücum olduğunu iyi bilen ve uygulayan bir oyuncuydu. Üstüste kazandığı Monte Carlo turnuvalarından iki örnek:

Jacques Mieses – Geza Maroczy
Monte Carlo 1902

1.e4 c6 2.d4 d5 3.♘c3 d×e4 4.♘×e4 ♗f5 5.♘g3 ♗g6 6.f4 e6 7.♘f3 ♘f6 8.♘e5 a6 9.♗c4 ♗e7 10.0–0 0–0 11.f5

Zamanın parlak atak oyuncularından, Alman asıllı olup daha sonra İngiliz vatandaşı olan Jacques Mieses hemen saldırıya başlıyor.

11...e×f5 12.♘×f5 ♗×f5 13.♖×f5 c5!

Temel savunma kuralı 1: Kanat saldırısına en iyi cevap merkez karşısaldırısıdır!

14.c3 b5 15.♗b3 c×d4 16.c×d4 ♕b6 17.♗g5 ♘c6 18.♔h1 ♖ad8 19.♗×f6 ♗×f6 20.♕h5 ♘×e5 21.d×e5 g6 22.♕g4 ♗g7 23.♖×f7 ♖×f7 24.♖f1 ♔h8!

Temel savunma kuralı 2: Rakip saldırmak için materyal feda ettiğinde, sana avantaj sağlayacak en uygun anda onu geri ver!

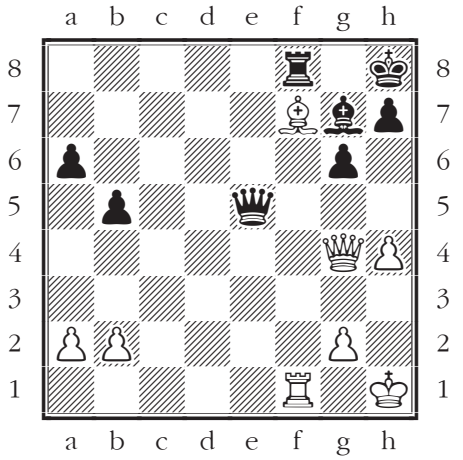
25.♖×f7 ♕e3!

Temel savunma kuralı 3 ve en önemlisi: En iyi savunma karşıhücumdur!

26.♖f1 ♕×e5 27.♗f7 ♖f8!

Maroczy şu tuzağa düşmüyor: 27... ♕×b2? 28.♗×g6! h×g6 29.♕h4+

28.h4?

Bu hamle oyunu kaybeder, siyahın taşlarının aktifliğinden dolayı açık üstün olduğu bu konumda Mieses şöyle direnebilirdi: 28.♕d1 ♕×b2 29.♗b3 Beyaz bir piyon geri olmasına rağmen ters renkli filler nedeniyle berabere şansları var. Şimdi Maroczy, piyon finaline kadar kesin hesaplanmış zorunlu bir kombinezonla oyunu sonlandırıyor. Oyunsonu tekniğinin kusursuzluğunu da gösteriyor.

28...♕e7! 29.♕f4 ♖×f7 30.♕×f7 ♕×h4+ 31.♔g1 ♗d4+ 32.♖f2 ♕×f2+ 33.♕×f2 ♗×f2+ 34.♔×f2 ♔g7 35.♔f3 ♔f6 36.♔f4 g5+ 37.♔e4 h5 38.b4 h4 39.a3 ♔e6 0–1

Maroczy, ertesi yıl, yine aynı şehirde, yine aynı rakip ile karşılaştı.

Jacques Mieses – Geza Maroczy

Monte Carlo 1903

1.e4 e5 2.d4 e×d4 3.c3

Danimarka gambitine günümüzde (1920 -30 yılları) turnuvalarda pek rastlanmıyor. Bir nedeni piyon fedasının doğruluğunun tartışılır olmasıdır. Diğeri de siyah fedayı reddedip, gambiti etkisiz kılar (Reti).

3...d×c3 4.♗c4 c×b2 5.♗×b2 d6

5...d5 6.♗×d5 ♘f6 7.♗×f7+ ♔×f7 8.♕×d8 ♗b4+ 9.♕d2 ♗×d2+ 10.♘×d 2'den sonra materyal eşit olmasına rağmen, vezir kanadı piyon çoğunluğundan dolayı siyah üstündür (Schlechter).

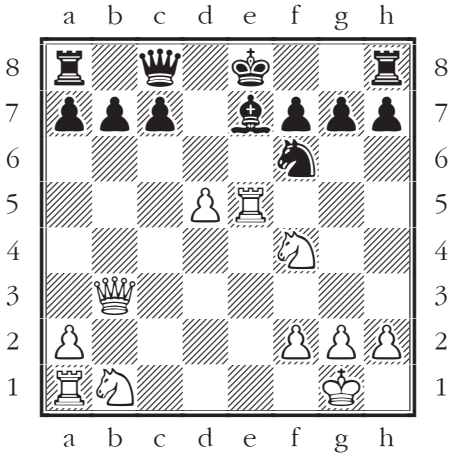
6.♘e2 ♘c6 7.0–0 ♗e6 8.♗d5

8.♗×e6 f×e6 9.♕b3 ♕d7!'de sonra siyah iyidir, eğer 10.♕×b7?? ♖b8 beyaz alet kaybeder.

8...♘f6 9.♕b3 ♕c8 10.♘f4 ♗×d5 11.e×d5 ♘e5!

Gambit oyunlarına karşı doğru savunmanın tipik bir örneği. Siyah materyal fazlasının üstüne yatmayıp önce birini sonra da ötekini iade ediyor. Böylece beyazın piyonlarını geri almak için kaybettiği tempolar, siyaha gelişimini tamamlama zamanını kazandırıyor ve siyah saldırıya geçiyor. Bu şans eseri değil, tipik plandır (Reti). Nitekim: 11... ♘d8? 12.♖e1+ ♗e7 13.♗×f6 g×f6 14. ♘h5 ♔f8?? 15.♕e3 siyah için felaket olurdu.

12.♖e1 ♗e7 13.♗×e5 d×e5 14.♖×e5

14...♕d7!

Siyah ikinci piyonu da geri veriyor. 15.♕×b7 0–0'den sonra siyah açık üstün olurdu, o nedenle Mieses g piyonuna saldırıyor,fakat Maroczy bununla da ilgilenmeyip uzun rok atıyor. (Reti).

15.♕g3 0–0–0

Gerçi burada 15...0–0 oynanabilir: 16.♘c3 ♗d6 17.♖g5? h6! 18.♖×g7+ ♔h8 ve şimdi 19...♗×f4 tehdidi bitiricidir. Ancak Maroczy planına sadık kalıyor.

16.♕×g7

Şimdi materyal eşit fakat beyaz taşlar arasında işbirliği yok. Saldırı bittikten sonra karşıhücum kazanır kuralı bir kez daha haklı çıkıyor (Reti).

16...♕d6 17.♕g5

17.♖f5'den sonra siyahın çok güçlü bir hamlesi var: 17...♕b4! 18.♘d3 ♕d 4; eğer: 17.♘d3 ♘d7 tehdit: ♗f6

17...♖he8 18.♘d2 ♘d7 19.♖×e7 ♕×e7 20.♕g3 ♕b4 21.♘f3?

21.♘f1taş kaybını önler ama oyun yine de beyaza kayıptır.

21...♖g8 22.♕h4 ♕c3 23.♖b1 ♕×f 3 24.♕h6 ♘b6 0–1

Gambitlere karşı mücadelesini gösteren ünlü bir örnek Karl Helling ile olan oyunudur. Oyunu inceleyen İngiliz FM Steve Giddins şunları yazmış: "Bu partide temelsiz bir hücumun, sakin ince bir savunma tarafından refüte edilişi görülüyor. İlk hamleden itibaren rakibine saldırmaktan çekinmeyen Helling, bu planını vezir kanadı taşlarını geliştirmeden ve Maroczy herhangi bir somut hata yapmadan uyguluyordu. Bu gibi durumlarda savunan tarafın sakinliğini koruması ve hücumu durdurmak için, materyal fazlasını geri verebileceği en uygun anı kollaması gerekir. Saldıran tarafın konumsal zayıflıklarının faturası er geç kendisine kesilecektir." Oyunu Giddins'in yorumlarıyla verelim:

Geza Maroczy – Karl Helling

Dresden 1936

1.e4 d5 2.e×d5 ♘f6 3.♗b5+ c6

"Siyahın piyon fedası fikrini taşıyan nadir görülen bir varyant. Bu konumda normal hamle: 3...♗d7"

4.d×c6 b×c6 5.♗e2 e5 6.d3 ♗c5 7.

♘f3 ♘g4 8.0–0 f5

"Siyah baştan beri niyetini açıkça ortaya koydu. Rakibin şanına saygı göstermeden (Maroczy 1.Dünya savaşı öncesindeki 10 yıl boyunca döneminin en kuvvetli satranç ustaları arasında yer alıyordu), basitçe beyaz şaha yönelik bir saldırı başlattı. Ancak beyazın mücadelede herhangi bir somut hata yapmamış olması siyahın hücumunun başarıya ulaşmaması gerektiğini düşündürüyor. Savununa tarafın incelikleri ortaya koyması gerektiğinden bahsetmişken, şimdi de Maroczy'nin prematüre atakların nasıl öğretici bir şekilde savuşturulması gerektiği konusunda güzel bir dersini izleyeceğiz."

9.♘c3

"Siyahın 9.h3 ile atın kovulmasına karşıkalenin hala h8'de olması nedeniyle 9...h5 yanıtı vardı. O zaman atın dokunulmaz olmasının yanı sıra, beyaz şahın konumunda zayıflık da yaratılmış olurdu. Maroczy bu nedenle bir gelişim hamlesi yapıyor."

9...♕f6 10.♕e1!

"Küçük fakat önemli bir hamle. Vezirin e dikeyinde bulunması, d4 sürüşü gibi taktik olanaklara neden olacağından siyahı kısa rok atmaya zorlayacak. Böylece h3'e karşı siyahın h5 sürüşü temelsiz kalacak. Fakat Helling yine de bu yola girecek."

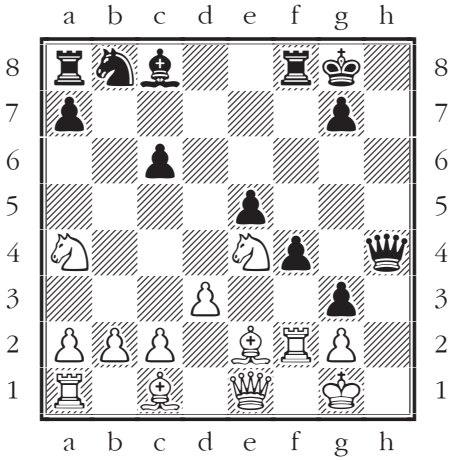
10...0–0 11.h3 h5 12.h×g4 h×g4 13.♘g5 g3 14.♘a4!

"Başka bir basit fakat önemli hamle daha. Beyaz, siyahın önemli bir saldırı taşını kırışmaya zorlayarak standart bir savunma tekniği uyguluyor. Siyahın tehditlerinin hala tehlikeli görünmesine rağmen Maroczy doğru hesaplamıştı."

14...♗×f2+ 15.♖×f2 f4

"Helling'in bu denemeleri takdiri hak ediyor, fakat kendisi adeta kafasını bir taş duvara vuruyordu."

16.♘e4 ♕h4

17.♘×g3!!

"Beyaz 17.♗f3 ile de savunabilirdi. Fakat Maroczy materyali geri verme ilkesini benimsemiş bir oyuncuydu."

17...f×g3 18.♖×f8+ ♔×f8 19.♗f3! ♘d7

"Siyah 19...♕×a4 ile verdiği tüm materyali geri alabilirdi. Fakat 20.♕×e5! sonrasında kendisini tamamen kayıp konumda bulabilirdi. Vezir dışında hiçbir taşının gelişmediği ve şahının çıplak konumu nedeniyle 20...♕h4'den sonra beyaz 21.♕f4+ kazanç bir oyunsonuna girmek yada 21.♗e3 ile hoş bir oyunortasına girmek arasında zevkli bir tercih yapabilirdi. Bunları gören Helling, kalan taşlarını hücuma sokmak çabasına giriyor, fakat artık çok geç."

20.♕e4 ♕h2+ 21.♔f1 ♘f6

"21...♕h1+ 22.♔e2 beyaz şah son derece güvenli bir yerdedir."

22.♕×c6 e4 23.d×e4 ♕h1+ 24.♔e2 ♗a6+ 25.♕×a6 ♖d8 26.♗f4!?

"Tabi ki bu hamle tek olanak değildir. Maroczy'nin bu tercihi saldırıyı durdurmak için fazla materyali geri verme 'ruhunu taşıyordu'. Beyaz partiyi sonlandıracak karşıhücuma geçmek için kale bırakıyor. Siyahın son debelenişlerine yorum yapmaya gerek yok."

26...♕×a1 27.♗d6+ ♔f7 28.♕c4+ ♔g6 29.e5 ♕g1 30.♕c5 ♕c1 31.e×f6 g×f6 32.♗e4+ ♔h6 33.♕f5 1–0

Bilet alamadan treni kaçırmak

Satrancın devler arenasında kazandığı turnuva başarıları, Maroczy'nin Lasker ile ünvan maçı yapmasını gündeme getirmişti. Görüşmeler sonunda anlaşmaya varıldı. Maç 1906 yılında, 1 Ekim tarihinde başlayacak, taraflardan birisi üç oyun kazanana kadar Viyana'da, iki oyun kazanana kadar Havana'da, ve maç sonuçlanana kadar New York'da oynanacaktı. O dönemde Küba'da iç karışıklık çıkması nedeniyle Georg Marco maçın tamamının Viyana'da oynanmasını öne sürdü. New York, Lasker için önemliydi ve bunun üzerinde diretti. Bu arada Maroczy de maç için gerekli depozitoyu toparlayamamıştı. Tüm bu gelişmeler üzerine, maç oynanmadan iptal edildi. Böylece, Maroczy Dünya Şampiyonluğuna giden trene bilet bile alamadan kaçırmış oldu. Eğer maç gerçekleşseydi, dönemin en kuvvetli iki savunma oyuncunun mücadelesi oldukça ilginç olacaktı.

Turnuvalarda, Maroczy'nin zamanının Dünya Şampiyonlarına karşı toplam skorları genelde negatifti: Wilhelm Steinitz (+1–2=1), Emanuel Lasker (+1–4=2), Jose Raul Capablanca (+0–3=5) ve Alexander Alekhine (+0–6=5); fakat istisna olarak Max Euwe (+4–3=15). Savunmadaki ustalığı, atak oyunculara karşı skorunda kendisini göstermişti: Joseph Henry Blackburne (+5–0=3), Mikhail Chigorin (+6–4=7), Frank Marshall (+11–6=8), David Janowski (+10–5=5), Efim Bogoljubov (+7–4=4) and Frederick Yates (+8–0=1).

Zirvede olduğu 1905 yılına ait, oyunortası kitaplarının rakibi sıkıştırma konusunda örnek olarak gösterdiği, klasik-

leşmiş bir oyununu inceleyelim:

Geza Maroczy - Hugo Suechting

Barmen 1905

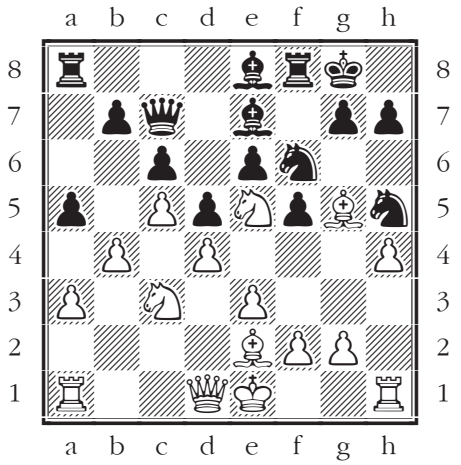
1.d4 d5 2.c4 e6 3.♘c3 ♘f6 4.♗g5 ♘bd7 5.e3 ♗e7 6.♘f3 0–0 7.♕c2 c6 8.a3 ♘h5?!

Vezir gambitinin Ortodoks savunmasında "tuhaf" bir hamle. Maroczy de ilginç bir karşılık veriyor.

9.h4!? f5

9...f6 10.♗d3! (Nimzovich).

10.♗e2 ♘df6 11.♘e5 ♗d7 12.♕d1 ♗e8 13.c5 ♕c7 14.b4 a5

15.g3!

Serbestleştirme hamlelerinin (burada ...f4) nasıl önleneceğini Maroczy'den daha iyi kimse bilemez (Nimzovich).

Piyon yapısı açıkça gösteriyor ki beyazın planı vezir kanadında yarma işlemi yapmaktır. Hemen 15.b5 olmazdı, çünkü 15...♗×c5! vardı. Fakat beyazın acelesi yok. Önce Siyahın e5 ya da f4 gibi merkeze karşı oyunlarını önlüyor (Pachman).

15...a×b4 16.a×b4 ♖×a1 17.♕×a1 ♘e4 18.g4! ♘×c3 19.♕×c3 ♘f6

19...f×g4 20.♗×g4 (Nimzovich).

20.♗f4! ♕c8

21.♘g6 tehdit ederek, g5 için tempo kazanarak (Nimzovich).

21.g5 ♘d7 22.♘d3!

Beyazın alan üstünlüğünden dolayı taşları değişmemesi gerekir. Özellikle vezir kanadında önemli görevleri alacak atını (Pachman).

22...♗f7 23.♔d2

Aslında burada rahatlıkla kısa rok atılabilirdi. Fakat olası bir oyunsonuna girişte beyaz şahın vezir kanadında bulunması belirleyici olur. (Pachman).

23...♗d8 24.♖a1 ♗c7 25.♖a7 ♖e8 26.♗×c7 ♕×c7 27.f4

Siyahın e5 ile merkezi yarma olanağını kesin olarak sonandırıyor.

27...♖b8 28.b5 ♕c8

Pachman burada 28...c×b5 29.♘b4 ♗e8 30.c6 varyantını vermiş fakat 30.♘a6 çok daha net bitiriyor.

29.b6!

Yeni plan saldırıyı piyon zincirinin temeli olan b7'ye yöneltmek. Maroczy ♘b4 ve arkasından ♕a3–a4 ile c6'ya da saldırıyı devam ettirebilirdi, fakat b7 saldırısı daha kuvvetli ve daha önemlisi güvenlidir. Siyah artık çaresizdir (Nimzovich).

29...♗e8 30.♘c1 ♘f8 31.♘b3 e5!

b piyonunu kurtarmanın tek yolu yoksa 32.♘a5 arkasından 33.♘×b7 gelirdi, eğer 33...♖×b7 o zaman 34.♗a6 vardı (Nimzovich).

32.d×e5 ♘e6 33.♗d3 g6 34.h5 ♗f7 35.♘a5 ♘d8 36.e6! ♕×e6

Bizim bloke olmayan geçer piyon fedamız, şimdi gerideki taşlar hayat kazanıyor (Nimzovich). Diğer alışlar şöyle kaybederdi: 36...♗×e6 37.h6 ♕d7 38.♕e5 ♖c8 39.♗a6+–; 36...♘×e6 37.♘×b7 ♖×b7 38.♗a6 ♘d8 39.♗×b7 ♘×b7 40.h6+– Şimdi siyah umutsuz bir vezirle sürekli şah arama çabasına giriyor ama oyun kayıp.

37.h6 d4 38.♕×d4 ♕a2+ 39.♔e1 ♘e6 40.♕e5 ♖e8 41.♘×b7 ♕b3 42.♗e2 ♕b1+ 43.♔f2 ♕h1 44.♘d6 ♕h4+ 45.♔g2 ♘×f4+ 46.♕×f4 ♗d5+ 47.♗f3 ♗×f3+ 48.♔×f3 1–0

1908 yılından sonra aktif satranç oynamayı bırakan Maroczy, seyrek olarak turnuvalara katılıyordu. İşte açılış teorisine geçen tarihi bir oyunda, geleceğin dünya şampiyonuna karşı kazandığı bir zafer.

Geza Maroczy - Max Euwe

Scheveningen 1923

1.e4 c5 2.♘f3 ♘c6 3.d4 c×d4 4.♘×d4 ♘f6 5.♘c3 d6 6.♗e2 e6

Bildiğimiz Sicilya savunmasının Scheveningen varyantının 6.♗e2 devamyolu. İşte bu oyun ile Hollanda'nın küçük Scheveningen kasabası adını satranç tarihine yazdırdı. Bu oyundan önce bu varyantın bir örneği yok.

7.0–0 ♗e7 8.♔h1!

Reti burada şunları yazmış: "Maroczy, kendisi de sicilya savunmasını sıklıkla oynadığı için, pozisyonel olarak nasıl başa çıkacağını iyi biliyordu. Siyah c hattını ele geçirip atını e5 yada a5 üzerinden c4'e yerleştirir. Bunu engellemek için 9.f4 ile e5 karesini kontrol etmek isteyen Maroczy şahını ♕b6 hamlesine karşı güvenceye alıyor." Günümüzde de bu konumda, genellikle Reti'nin fikirleriyle uyumlu olarak 8.♗e3 oynanıyor. Örneğin:8...♕b6?? 9.♘×c6 ♕×c6 10.♗b5

8...0–0

O dönemde, Euwe bu hamlenin yanlış olduğunu, doğrusunun 8...a6 olması gerektiğini belirtmiş. O zaman beyaz hem b5'i, hem de atın c4'e yerleşme fikirlerinin ikisinin birden önleyemeyeceğini yazmış. Oysa bugün en çok kullanılan hamle yine de 8...0–0.

9.f4 ♕c7 10.♘b3 a6 11.a4 b6 12.♗f3 ♗b7 13.♗e3 ♘b4

Anlaşılacağı gibi siyah d5 sürmek istiyor. Oysa Sicilya savunmasının bu tip konumlarında, beyaz e5 ile karşılıyabiliyorsa d5 hamlesi yanlış olur. Çünkü beyaz şah kanadında üstünlük sağlar ve saldırıya geçer. Siyah ise d4 beyazın kontrolünde olduğu için bir vezir kanadında başarı sağlayamaz. (Reti).

14.♕e2 d5 15.e5 ♘e4?! 16.♗×e4 d×e4 17.♕f2 b5 18.a×b5 a×b5 19.♘d4

Siyah piyonunu zor koruyor. 19.♘×b5 ♕×c2'den sonra siyah yeterli kompansasyonu olurdu (Reti).

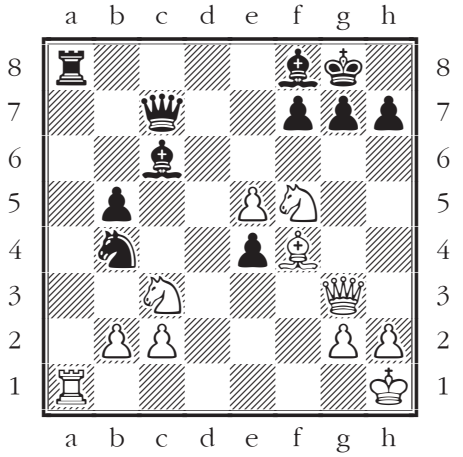
19...♗c6 20.♕g3! ♖×a1 21.♖×a1 ♖b8?!

Siyah savunma için f8'i file boşaltmak zorundaydı. Kalenin b8'e b piyonunu korumak için geldiğini anlıyoruz. Fakat ileride bunun yeterli olmadığı görülecek (Reti). 21...♕c8 daha güvenliydi.

22.f5 e×f5 23.♘×f5 ♗f8 24.♗f4

Maroczy , burada çok açık bir kazancı kaçırıyor: 24.♖a7!

24...♖a8

25.♖c1

İyi düşünülmüş kazanç hamlesi. e6–e7 tehditlerine karşı savunma yok. Vezir yerini terk edemiyor çünkü: 26.♘×g7 ♗×g7 27.♗h6 f6 28.e×f6 var. 25.♖×a8 yeterli olmazdı: 25...♗×a8 26.e6 ♕a7 tehdit: ♕a1+. 25.♖f1'den sonra siyah şöyle kurtarırdı: 25...♘d5 26.♘×d5 ♗×d5 27.e6 ♕c4! (Reti).

25...g6 26.e6 ♕b7 27.e7 ♗g7

27...♗×e7 28.♘×e7+ ♕×e7 29.♗d6+– (Reti).

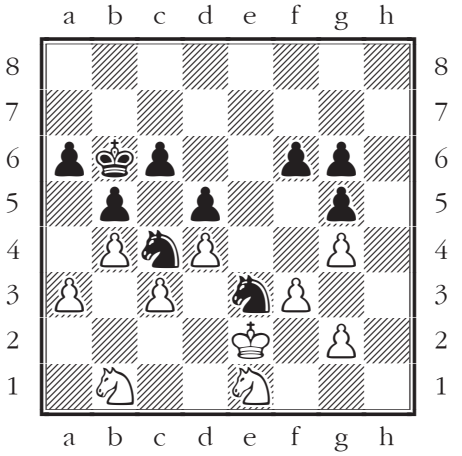
28.♘×g7 ♔×g7 29.♕h4 f6 30.♕h6+ ♔g8 31.♗d6 1–0

Yüksek teknik

Daha önce de Maroczy'nin oyunsonunun çok kuvvetli olduğunu belirtmiştik, şimdi onun yüksek oyunsonu tekniğini tarihi bir örnekte izleyelim:

George Marco - Geza Maroczy

Kolisch Anma Turnuvası Viyana 1899

Beyazın 35. Hamlesinden sonra ulaşılan ve son derece eşit görünen bu konumda gerçekte siyahın açık üstünlüğü var. Çünkü beyaz hemen hemen zugzwangda sayılır; e1 atı oynarsa, siyah ♘c2 oynayıp a3 piyonunu düşürür, b1 atı ise a3 piyonunu savunduğundan hareket edmiyor. Beyaz sadece şahıyla git-gel hamleleri yapmak zorunda. Maroczy'nin planı vezir kanadını tamamen hareketsizleştirdikten sonra şah kanadından yarma işlemine girmek.

35...a5! 36.♔f2

36.b×a5+? ♔×a5 beyaz için intihar olurdu.

36...a4

Siyah a6 piyonunu a4 karesine ilerleterek ne kazandı? Çok şey! Vezir kanadını hiçbir şekilde beyazın karşı oyununa olanak vermeyecek şekilde sabitledi. Muhteşem yerleşmiş atları zaten beyazın iki atını oyundışı bırakmış. Artık şah kanadı operasyonları sıkıntısız başlayabilir.

37.♔e2 ♔c7 38.♔f2 ♔d6 39.♔e2 ♔e7 40.♔f2 ♔f7 41.♔e2 ♔g7 42.♔f2 ♔h7 43.g3 ♔h6 44.♔e2 f5!

Harekete geçmenin tam zamanı!

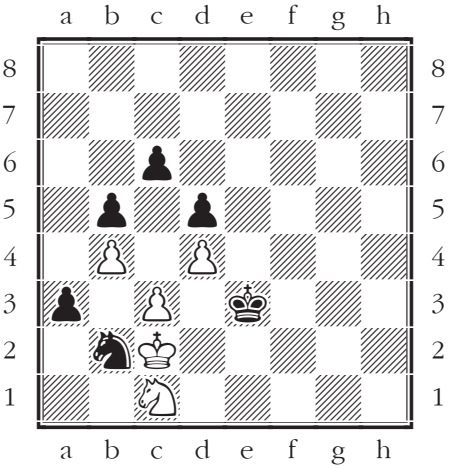
45.g×f5 g×f5 46.♔f2 ♔h5 47.♔e2 f4 48.g×f4 g×f4 49.♔f2 ♔g5 50.♔e2 ♔h4 51.♔f2 ♔h3 52.♘d3 ♘c2 53.♘×f4+ ♔h4 54.♘d3

Beyaz da bu anı bekliyordu. Şahıyla oynaması rakip şahın dalmasına neden olacağından a3'e karşı, f4 piyonunu alacak. Fakat bu oyunu kurtarmasına yetmiyor.

54...♘2×a3 55.♘×a3 ♘×a3 56.♘c1 ♘b1 57.♘a2 ♔h3! 58.♔e3 ♔g3 59.f4 ♔g4

Beyaz zugzwangda olduğu için f piyonu düşüyor.

60.f5 ♔×f5 61.♔d3 ♔f4 62.♘c1 ♔f3 63.♔c2 ♘a3+ 64.♔d3 ♔f2 65.♔d2 ♘c4+ 66.♔d1 ♔e3 67.♔c2 a3 68.♘a2 ♘b2 69.♘c1

Doğru zamanlanmış manevralarıyla kesin kazanç konuma ulaşan Maroczy artık şova başlıyor.

69...♘d3! 70.♘b3

70.♘×d3 a2 71.♔b2 ♔×d3 72.♔×a2 ♔×c3 basit kazançtı.

70...♘e1+ 71.♔d1 ♔d3!!

Çok şık bir feda.

72.♔×e1 ♔×c3 73.♘a1 ♔×d4!

En temizi. Maroczy şu devamyolundan sonra kazansa bile oldukça fazla zorlukla karşılaşırdı: 73...♔b2 74.♔d2 ♔×a1 75.♔c1 a2 76.♔c2 c5 77.d×c5 d4 78.c6 d3+ 79.♔×d3 ♔b2 80.c7 a1♕ 81.c8♕

74.♘c2+ ♔c3 75.♔d1

75.♘×a3 ♔b2'den sonra atın gidecek yeri yok.

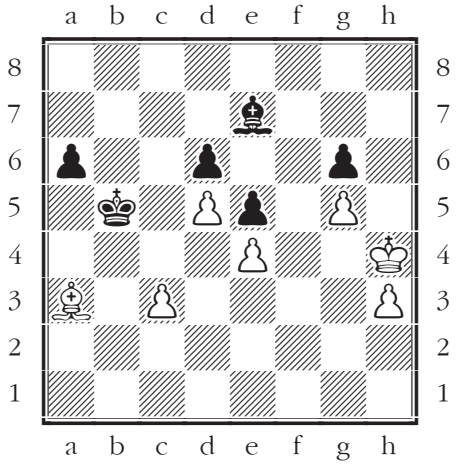
75...a2 76.♔c1 d4 77.♘a1 d3 78.♘c2 c5!

Son tuzak: 78...d×c2 pat olurdu. 0–1

Aşağıdaki oyunda da Maroczy'nin oyunsonundaki yaratıcılığını görüyoruz:

Geza Maroczy - Richard Teichmann

Monte Carlo 1902

Siyahın 56. Hamlesinden sonra bu konuma ulaşıldı. Burada bir piyon önde olan beyazlar şah kanadında bir geçer elde edebilir, fakat siyahın şahı oldukça aktif ve zaten bir geçeri var. Beyaz sürpriz bir hamleyle kazanacak (Nunn).

57.♔g4 ♔a4 58.♗c1 ♔b3

58...a5 59.h4 ♔b3 60.h5 g×h5+ 61.♔×h5 a4 62.g6 ♗f8 63.c4! a3 64.♗×a3 ♔×a3 65.c5'den sonra beyaz kazanır (Nunn).

59.h4 ♔×c3 60.♗a3!!

Bu hamle çok tuhaf görünüyor, çünkü fil iki hamle önce bu kareyi boşaltmıştı. Fikir d6'dan fil fedasıdır. Doğal görünen 60.h5 hamlesi berabereden fazla birşey getirmezdi: 60...g×h5+ 61.♔×h5 ♔d4 62.g6 ♗f6 63.♔h6 ♔×e4 64.♗g5 ♗h8 (Nunn).

60...♔b3

60...♔d3 61.♔f3 a5 62.h5! ve beyaz kazanır, yada 60...a5 61.h5 g×h5+ 62.♔×h5 a4 63.g6 ♗f8 64.♔g4 ♔b3 65.♗×d6 ♗×d6 66.g7 a3 67.g8♕ a2 68.♕a8 ♗a3 69.♕b7+ ♗b4 70.♕a7 ♗a3 71.♕e3+ ♔b2 72.♕d2+ ♔b1 73.♕d1+ ♔b2 74.♔f5 beyaza kazançtır (Nunn).

61.♗×d6! ♗×d6 62.h5 a5

62...g×h5+ 63.♔×h5 a5 64.g6 a4 65.g7 a3 66.g8♕ a2 67.♕g3+ ♔b2 68.♕f2+ ♔b1 69.♕b6+ ♔c2 70.♕×d6 a1♕ 71.♕c5+ kazanç bir vezir finalidir (Nunn). Oyunun devamını Maroczy'nin üstün tekniğini göstermek için veriyoruz.

63.h6 a4 64.h7 a3 65.h8♕ a2 66.♕h3+ ♔b2 67.♕g2+ ♔b1 68.♕f1+ ♔b2 69.♕b5+ ♔c1 70.♕a6 ♔b1 71.♕×d6 a1♕ 72.♕×g6 ♔c2 73.♕c6+ ♔d3 74.d6 ♔e3 75.♔f5 ♕f1+ 76.♔×e5 ♕f7 77.d7 ♕e7+ 78.♕e6 ♕×g5+ 79.♔d6 ♕d8 80.e5 ♕f8+ 81.♔c7 ♕c5+ 82.♔b7 1–0

Atak ustası Maroczy!

Elbette Maroczy'nin dünyanın zirvesindeki yerine ulaşması sadece ve sadece savunma yapmasıyla olmadı. Saldırıları da oldukça iyiydi. Zaten iyi bir savunma oyunculuğunun olmazsa olmazı atak yapmayı çok iyi bilmmektir. Aşağıdaki oyun ilginçliği açısından satranç tarihine geçmiştir.

David Janowski - Geza Maroczy

Münih 1900

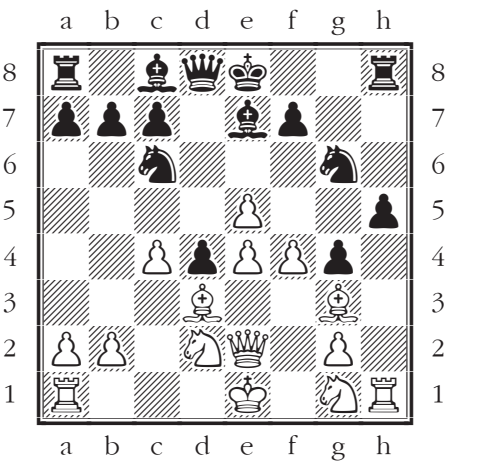
1.d4 d5 2.c4 e5 3.d×e5 d4 4.e4

Romanya asıllı olup, Almanya ve Viyana'da satranç dünyasına giren Adolf Albin'in bulduğu Albin karşı gambitinde nadir kullanılan bir hamle. Genellikle bu konumda 4.♘f3! oynanıyor ve beyaz hafif üstün kalıyor. Gambitin ünlü tuzağına da düşmemek lazım: 4.e3? ♗b4+ 5.♗d2 d×e3! 6.♗×b4 e×f2+ 7.♔e2 f×g1♘+! 8.♖×g1 ♗g4+

4...♘c6 5.♗f4 ♘ge7 6.♗g3 h5!? 7.h3 g5!?

Maroczy'nin son iki hamlesiyle oyun alışılmış yollardan çıktı ve sıradışı bir konum oluştu.

8.h4 g4 9.♘d2 ♘g6 10.f4 ♗e7 11.♗d3 ♘×h4 12.♕e2 ♘g6

13.e6! h4!

Siyah açılış savaşında verdiği piyonu üstün konumda geri aldı. Şimdi Janowski taşlarını iyileştirmek için ilginç yollara başvuruyor. 13...♗×e6? 14.f5 vardı; 13...f×e6 14.e5 ise beyazın d3 filini aktifleştirip iyi karşı şanslar verirdi. Siyah da yaptığı hamleyle oyunu daha da ilginç hale getiriyor.

14.♕×g4 ♗×e6 15.f5 ♗c8 16.♗h2 ♘ge5 17.♕e2 ♘×d3+ 18.♕×d3 ♘b4 19.♕b3 a5 20.♘h3?

Siyaha fırsat veriyor 20.a3 a4 21.♕d1 ♘d3+ 22.♔f1'den sonra beyazın bazı sıkıntıları olsa da çok kötü durumda olduğu söylenemezdi, tabi siyah b2 piyonuna dokunamaz: 22...♘×b2? 23.♕b1+–

20...a4 21.♕d1 ♘d3+

Fakat Maroczy de bu fırsatı kaçırıyor. Doğrusu 21...d3! hamlesiydi, o zaman siyah ya 22.♖c1 ♘×a2 yada 22.0–0 ♘c2 23.♖b1 ♘e3 ile kayıp konuma girerdi.

22.♔f1 ♘×b2 23.♕g4 ♖a6 24.♘f4 ♔f8

♔g8 oynamak için. Beyaz taşlarının yerini yapabildiği kadar iyileştirdi, fakat şahı göreceli olarak saldırıya açıkken siyah şah oldukça güvenli bir yerde. Siyah bundan yararlanmanın yollarını arıyor.

25.♘d5 ♖c6 26.♗e5 ♖g8 27.♕h5 ♗g5 28.♘f3 ♘×c4 29.f6?!

29.♘×g5 ♕×g5 30.♕×g5 ♖×g5 31.♗f4 ♖g4 sonrasında Janowski, karşısında Maroczy gibi bir oyunsonu uzmanı olmasının bilincinde olarak, oyunsonunun kendisine kötü olduğunu görüyor ve dolayısıyla saldırmak için oynuyor. Fakat yaptığı hamle siyahın saldırısını başlatıyor. Artık siyaha kazançtan bahsedebiliriz.

29...♘e3+! 30.♘×e3 ♗×e3 31.♖d1 ♗g4 32.♕×h4 ♗×f3 33.g×f3 ♖c2 34.♗×d4 ♕a8!?

Aslında bu hamle oyunu kazanmak için yeterli, ancak çok daha net bir kazanç vardı: 34...♗×d4! Maroczy muhtemlen 35.♕h6+ ♔e8 36.♕g7! hamlesinden korktu, çünkü; 36...♖×g7?? 37.♖h8+ ♔d7 38.♖×d8+ ♔e6 (38...♔×d8?? 39.♖×d4+ ♔e8 40.f×g7 ♖c1+ 41.♔f2 ♖c2+ 42.♔g3 şimdi terk etmesi gereken taraf siyah!) 39.f×g7 ♗×g7 sonrasında siyah berabere yapmak için kıvranır. Oysa 36.♕g7!'den sonra sıradışı oyununda, sıradışı kazanç var: 36...♕×f6!! 37.♕×g8+ ♔e7 beyaz rahatlıkla terk edebilir.

35.♖d3?

Bu hamle zaten beyaza kayıp olan oyunu derhal sonlandırıyor. Şu da olmazdı: 35.♗×e3? ♕a6+ 36.♔e1 ♕e2#. Fakat ilginçlikleri tükenmek bilmeyen oyunda, beyazın yapabileceği son deneme sadece etüdlerde ve problemlerde görebileceğimiz türdendi: 35.♗a7!? 35...♕×a7?? 36.♖d8# yada 35...♗×a7 36.♕h6+ ♔e8 37.♕g5!! (en büyük sürpriz!) ♖f2+ 38.♔e1 ve beyaz kazanan taraf. Siyahın bu etüd gibi hamleyi refütesi de etüd gibi: 35...b6!! beyaz siyahın bütün tehditlerini önleyemez.

35...♕a6 0–1

Taktik çalışmak için ideal ve olağanüstü bir oyun. Son olarak Maroczy'nin "sıradan" bir saldırısına bakalım:

Geza Maroczy - Esteban Canal

Karlsbad 1929

1.e4 c5 2.♘f3 e6 3.d4 c×d4 4.♘×d4 ♘f6 5.♘c3 d6

Yine Scheveningen!

6.♗e2 ♗e7 7.0–0 0–0

Genel kural olarak; eğer acil bir stratejik önemi varsa rok erken atılmalıdır. Yoksa en uygun anı beklemek gerekir. Peki buradaki stratejik aciliyet nedir? Yanıtı bulmak kolay: önlem alma ve fazla koruma. Burada; ileride sürülecek olan f4 ve e5 hamlelerini 7...a6 8...♘bd7 9...♕c7 ile karşılamak (Nimzovich).

8.♔h1 ♘c6 9.♗e3 ♕c7 10.f4 ♖d8?

Bu hamle zayıf! Siyah 10...a6 ve arkasından ...♘c6–a5–c4 ile karşı oyunla c dikeyinden devam etmeliydi (Nimzovich).

11.♗f3 a6 12.♕e1 ♘a5

Çok geç! Artık bu saldırı kolayca püskürtülür (Nimzovich).

13.♖d1 ♘c4 14.♗c1 ♖b8

...b5 ile devam etmek için, şu anda bu hamle 15.e5 nedeniyle yapılamıyor (Nimzovich).

15.g4 d5

Her ne kadar kanat saldırısına en iyi yanıt merkezden karşılık vermek olsa da burada 15...b5 oynamak daha iyiydi, eğer: 16.g5 ♘d7 ve ...♘c5 ...♗b7 ile e4'e baskı var.(Nimzovich).

16.e×d5 ♘×d5 17.♘×d5 e×d5 18.♕g3 b5 19.♕g2 ♗b7

...♗c5 ...♕b6 manevrası daha çekiciydi; 20.c3'e 20...b4 var (Nimzovich).

20.h4 ♗c5

20...♗×h4? 21.g5!

21.c3

21.g5 ♘d6! 22.♗×d5? ♗×d4 23.♖×d4 ♘f5–+ (Nimzovich).

21...b4 22.c×b4 ♗×b4 23.b3! ♘b6

Atı b6'daki "mağarasına" gönderiyor (Nimzovich). Fakat burada ilginç

bir olanak: 23...♘d6!? 24.♗×d5 ♗×d5 25.♕×d5 ♘b5 26.♘×b5 ♕e7! 27.♕f3 ♖×d1 28.♖×d1 ♕×h4+ 29.♔g2 a×b5 eşite yakın bir konum olurdu.

24.f5 ♖e8 25.g5 ♗c3 26.g6!?

Maroczy atak için oynuyor (Nimzovich).

26...♗×d4?!

Canal burada iyi bir savunma fırsatı kaçırıyor: 26...f×g6 27.f×g6 h6!'dan sonra beyazın atağının nasıl gelişeceği görünmüyor, eğer: 28.♗×h6? g×h6 29.♘f5 ♗g7! sonrasında beyazın feda ettiği taşın karşılığı yok.

27.♖×d4

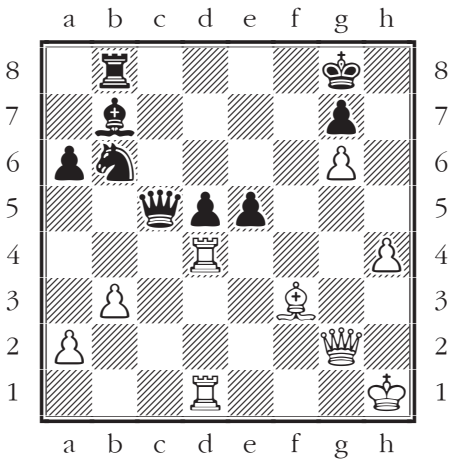
Her iki oyuncunun da 27.g×h7+! hamlesini görmemiş olması şaşıtıcı. Bundan sonra Maroczy'ye bütün saldırı yolları açılırdı.Oyunda yapılan hamleden sonra Maroczy, siyahın da yanlış oyunuyla siyahın konumunu açmayı başarıyor.

27...h×g6? 28.f×g6 f6 29.♗f4 ♕c5 30.♖fd1 ♖e5!?

Nimzovich bu hamleye ♕g4 tehdidinden dolayı "zorunlu" demiş, fakat siyahın daha dirençli bir hamlesi var: 30...♖bd8 gerçi bu hamle de siyahı kurtarmaz: 31.♕g4 ♘d7 32.♖×d5! sadece bu kazanır (32.♕h5? ♘f8! siyah kurtulur). Şimdi siyah kaleyi alırsa mat olur: 32...♗×d5 33.♗×d5+ ♔f8 (33...♔h8 34.♕h5#) 34.♕h5 ♔e7 35.♖e1+ ♘e5 36.♖×e5+! f×e5 37.♕×e5+ ♔d7 38.♕f5+ Kaleyi almazsa da beyazın atağı tüm hızıyla devam eder.

31.♗×e5 f×e5

Şimdi Maroczy üstüste şık hamleler yaparak belirleyici üstünlüğe ulaşıyor. Oyunun bundan sonrası arka sıra mat tehditlerinin nasıl kazanca dönştürüleceğine mükemmel bir örnek sunuyor.

32.♖×d5! ♕e7

32...♗×d5 33.♗×d5+ ♘×d5 34.♕×d5+ kale oyunsonu beyaza kazançtır (Nimzovich).

33.♖×e5 ♕×e5 34.♗×b7 ♕h5 35.♖d4 ♖e8 36.♕e4! ♕b5 37.♗d5+ ♔h8 38.♕f3! ♘×d5 39.♖×d5 ♖e1+ 40.♔g2 ♕e2+

Vezirleri değişmekten sürekli kaçınan siyahın, şimdi kendisi değişmek zorunda! Arka sıra zayıflığı hala siyahın başını ağrıtıyor.

41.♕×e2 ♖×e2+ 42.♔f3 ♖e8 43.♖d6 ♖a8 44.b4 ♔g8 45.a3 1–0

Maroczy'nin bu oyundaki rakibi Esteban Canal'dan biraz bahsedelim. Bu ismi açılış teorisinde duyarız, çünkü neredeyse her açılışta bir "Canal" hamlesi yada devamyolu vardır! Satranç Avrupa'da Viyana, Paris, Londra gibi merkezlerde, Avusturyalı, Macar, Çek, Alman, İngiliz, Fransız, özellikle de Rus ve Polonyalı oyuncular tarafından gelişiyordu. 1920-30 yılları arasındaki Avrupa turnuvalarında iyi dereceler yapan Esteban Canal'ı ilginç yapan ülkesiydi; kendisi Peruluydu! 1896'da Peru'da doğan Canal 1920'de İtalya'ya yerleşti ve öldüğü yıl olan 1981'e kadar burada yaşadı. Onun hemen her taktik kitabında yer alan, "Perulu immortali" diye bilinen unutulmaz minyatüründen bahsetmeden geçmeyelim.

Esteban Canal – NN

Simultane gösterisi Budapeşte 1934

1. e4 d5 2. e×d5 ♕×d5 3. ♘c3 ♕a5 4. d4 c6 5. ♘f3 ♗g4 6. ♗f4 e6 7. h3 ♗×f3 8. ♕×f3 ♗b4 9. ♗e2 ♘d7 10. a3 0–0–0?? 11. a×b4!! ♕×a1+ 12. ♔d2! ♕×h1 13. ♕×c6+! b×c6 14. ♗a6# 1–0

Maroczy'nin açılışlara katkısı "Maroczy düğümü" adıyla bilinen konumdur. Sicilya savunmasında bir çok varyantta karşılaşılan bu kavram, siyahın önemli ...d5 sürüşünü kesmek amacıyla c4 sürmesidir. Siyahın buna izin vermesi büyük sıkıntılara girmesi demektir. Taimanov varyantındaki en çok rastlanan "Maroczy düğümü" şöyle oluşur: 1.e4 c5 2.♘f3 e6 3.d4 c×d4 4.♘×d4 ♘c6 5.c4 yada Paulsen varyantında: 4...a6 5.c4

Satranç tarihinde savunmanın da saldırı kadar önemli olduğunu vurgulan Geza Maroczy'yi saygıyla anıyoruz.

Kaynaklar:

1- http://www.chessgames.com

2- http://en.wikipedia.org

3- R.Reti, Masters of the chessboard, Dover publishing.

4- P. W. Sergeant, Championship chess, Dover publishing.

5- S. Giddins, 50 öğretici satranç dersi, Analiz Yayıncılık.

6- L. Pachman, Modern Chess Strategy, Dover publishing.

7- A. Nimzovich, Carlsbad international chess tournament, Dover publishing.

8- A. Nimzovich, My system 21st century edition, Hays publishing.

9- J. Nunn, Oyunsonlarını anlamak, Analiz Yayıncılık.

Mert Özateş
Sporcu
ozatesmert@gmail.com

Grenke Chess Classic 2015

Şampiyon Kazanmaya Devam Ediyor

2015 Grenke Chess Classic 8 büyükustanın katılımıyla 2-9 Şubat 2015 tarihleri arasında Baden-Baden'de düzenlendi. Tek turlu döner sistem üzerinden oynanan turnuvaya dünya şampiyonu Magnus Carlsen, ELO listesinde 2 numarada bulunan ve birçokları tarafından Carlsen'in en ciddi rakibi olarak gösterilen Fabiano Caruana, eski dünya şampiyonu Viswanathan Anand, 2777 ELO puanlı Ermeni büyükusta Levon Aronian, 2738 ELO'lu Michael Adams, Fransa'nın en iyi oyuncularından Etienne Bacrot ile evsahibi ülkeyi temsil eden büyükustalar Arkadij Naiditsch (2706) ile David Baramidze (2594) katıldı. 7 tur sonunda 4,5 puan toplayan Carlsen ve Naiditsch şampiyonu belirlemek için tie-break maçları oynarken gülen taraf Carlsen oldu ve 2015 yılındaki ikinci turnuva galibiyetini aldı. Büyük bir sürpriz yaparak Carlsen ile tie-break maçları oynamaya hak kazanan ve tie-break maçlarında da 5.oyuna kadar rakibine geçit vermeyen Arkadij Naiditsch ikinci olurken üçüncülüğü 4 puanlı Michael Adams elde etti.

Henüz geçen ay Tata Steel'i kazanan Carlsen bu turnuvaya da favori olarak çıkarken onun en büyük rakibi olarak görülen Caruana'nın kazanacağını düşünenlerin de az olmadığını düşünüyorum. Kasım ayında Carlsen'e dünya şampiyonluğu unvan maçında kaybettikten sonraki ikinci turnuvasına çıkan Anand'ın performansı da Anand-severlerin merak konusuydu. Tüm maçların beraberlikle sonuçlandığı ilk turda Etienne Bacrot turnuvanın zayıf halkası Baramidze'ye karşı ağır üstün olduğu

konumda basit 27.f×g4 kazancını kaçırırken turnuvanın kalanında bunun devamının geleceğinden habersizdi. Dünya şampiyonu Carlsen Aronian'a karşı oyunortasında sevdiği tarz hafif bir üstünlük yakalasa da oyunsonunda bunu kazanca dönüştüremeyip turnuvaya yarım puanla başlarken Caruana-Anand ve Adams-Naiditsch maçları başından sonuna kadar dengenin fazla bozulmadığı maçlar olarak göze çarptı. İkinci turda ise tek galibiyet Adams karşısında beyaz taşlarla oynayan Carlsen'den geldi. Oyunun başından itibaren inisiyatifi elde etmek için oynayan genç şampiyon, piyon öne geçtikten sonra rakibinin 33... Va8? hatasını iyi kullanarak kazanç bir kale finaline girdi ve tekniğiyle 1 puanı hanesine yazdırmayı bildi. Naiditsch'e karşı beyaz taşlarla oynayan Anand her iki tarafın da ikişer kalelerinin olduğu ve kendisinin bir piyon fazla olduğu oyunda rakibinin piyon yapısı da oldukça bozuk olmasına rağmen kazancı kaçırarak hayranlarını hayal kırıklığına uğratırken genç İtalyan yıldız Caruana, Etienne Bacrot'a karşı zaman zaman üstünlük elde etse de agresif oyununun karşılığını alamadı. Baramidze-Aronian maçının da berabere bitmesiyle 2.tur sonunda liderlik koltuğuna oturan Carlsen oldu.

Üçüncü tur sadece Bacrot-Anand maçının berabere sonuçlandığı bir tur olurken Carlsen siyah taşlarla açılışta deyim yerindeyse "umursamaz" oynadığı Naiditsch karşısında, henüz 10.hamlede filini iki piyona karşı bırakarak ilginç bir feda yaparken açılıştan kötü çıksa da oyunortasında konumu eşitlemeyi başardı. Tam da alışılageldiği biçimde Carlsen eşit konumu kazanca zorlayacak mı denirken genç şampiyonun yaptığı hataları iyi değerlendiren Naiditsch kendi a geçerini oldukça etkili kullandı ve son konumda rakibinin tehlikeli gözüken geçer piyonlarını soğukkanlı biçimde savunarak şampiyona karşı galip gelebilen nadir isimlerden biri oldu. Baramidze'ye karşı beyazlarla oynayan Adams oyunortasında yaptığı güzel kalite fedasının ardından kolay kazanırken açılıştan oyunortasına geçerken rakibinin vezirle tempo kaybetmesi işini kolaylaştırdı. Turun diğer maçında ise Aronian'ı siyah taşlarla yenen Caruana Naidtsch ile beraber zirveye oturdu. Dördüncü tur ise son iki dünya şampiyonluğu unvan maçını oynayan büyükustaların oyununa sahne oldu. Unvan maçında olduğu gibi beyazlarla d4 ü tercih eden Anand Carlsen'in Hollanda Savunması karşısında çift fianchettolu sistemi seçerken oyun ortasında vezir kanadındaki alan üstünlüğü ve a3 piyonunun zayıflığı Hint büyükustaya hafif üstünlük sağlamıştı. Ancak rakibine merkezden ve şah kanadından etkili biçimde cevap veren genç şampiyon önce a2 piyonunu alarak hafif üstünlüğü ele geçirirken ardından rakibinin 32.Kd7?? ile yaptığı fedayı ka-

bul etti ve şık 33..♕d1 ara hamlesiyle kendisinin iki kalesi karşısında rakibinin veziri kalsa da a ve h piyonlarının gücüyle oyunu kolayca kazandı. Alman büyükustaların maçında siyahlarla oynayan Naiditsch rakibinin yanlış at fedasını iyi değerlendirerek kolay kazandı ve 4 maçta 3 puana ulaştı. Caruana-Adams maçında Caruana piyon fazlası ve güçlü e geçerinin olduğu oyunortasını iyi değerlendiremeyince oyun beraberlikle sonuçlanırken turun diğer maçı Bacrot-Aronian maçında da denge bozulmadı.

Beşinci turda Baramidze'ye karşı beyaz taşlarla oynayan Carlsen İspanyol Açılışı'nın Breyer Varyantı'nda rakibine oyunortasında kurduğu baskının meyvesini alıp üst üste ikinci galibiyetini alırken Naiditsch-Caruana maçının beraberlikle sonuçlanmasıyla zirveye ortak oldu. Adams-Bacrot maçında oyunortasından itibaren üstün bir oyun oynayan Bacrot net kazanç konumda basit 55..♕d1 kazancını kaçırırken sonrasında Adams'ın a piyonu kendisine yeterli karşı oyunu sağladı ve Fransız büyükusta turnuvada ikinci net kazancını kaçırmış oldu. Turun belki de en ilginç maçı ise Aronian-Anand maçıydı. Bir aydan kısa bir süre önce Carlsen'in kendisine karşı kazandığı açılışı Anand'a uygulayan Aronian karşısında eski dünya şampiyonu şah kanadından ciddi bir karşı oyun elde etti. Ancak ağır üstün konumda önce doğal 23...h×g3 hamlesini kaçıran Anand rakibine oyunu eşitleme şansı verirken 25...♕g7 hamlesinden sonra üstünlük beyaza geçti ve Ermeni büyükusta üstün konumunu iyi kullanarak maçtan bir puanla ayrılmayı başardı. 6.turda turnuvanın son iki sırasındaki oyuncular karşı karşıya gelirken Anand Baramidze karşısında ilk galibiyetini aldı. Turnuvanın merakla beklenen Caruana-Carlsen maçı, geçen ay oynanan Tata Steel Chess'teki maçın aksine oldukça sakin geçti. Berlin Savunması'nın ana varyantının oynandığı oyunda Caruana'nın 21.h4 hamlesiyle oyun siyahın sürekli şahıyla sonuçlanan forse berabereye gitti. Bacrot-Naiditsch maçının berabere sonuçlanmasıyla Naiditsch son tura Carlsen ile beraber lider girerken ters renkli filleri içeren vezir finalinin oynandığı Aronian-Adams maçı berabere sonuçlansa da turnuvanın en ilginç partilerinden biri oldu.

Son turda Bacrot karşısında beyaz taşlarla oynayan Carlsen kendisinden oyunortasında görülmeye alışık olmadığımız biçimde kazancı kaçırınca başından sonuna kadar eşitliğin pek bozulmadığı Naiditsch-Aronian partisinin de beraberlikle sonuçlanmasıyla şampiyonu tie-break maçlarının belirleyeceği belli oldu. Baramidze karşısında siyah taşlarla oynayan Caruana turnuvada birincilik iddiası olması için kazanması gereken maçta bir piyon üstün girdiği at finalinde kendi atını rakibinin üç piyonu karşılığında feda etmek de dahil olmak üzere kazanmak için her şeyi yaparken berabere konumda rakibinin 71.♘d2?? hamlesini Kd4 hamlesiyle değerlendirebilse zirveye ortak olacaktı. Bunun yerine Kf6 ile piyonu feda etmemeyi seçen İtalyan yıldız rakibinin doğru savunması karşısında beraberlikten fazlasını elde edemeyince hayranlarını hayal kırıklığına uğratmış olmalı. Turnuvanın 40 yaş üstü iki oyuncusunun maçında siyah taşlarla oynayan Anand savunulması zor bir kale finalini yaklaşık 30 hamle boyunca iyi savunsa da 84.♔e5?? hamlesiyle rakibinin h geçerinin ilerlemesine izin verdi ve kaybetmekten kurtulamadı. Bu sonuçlarla Adams ve Caruana 4 puanla üçüncülüğü paylaşırken 4,5 puanlı Carlsen ve Naiditsch tie-break oynamaya hak kazandı. Tie-break maçlarında ise heyecan doruktaydı. Hızlı oyunlardaki üstünlüğüyle bilinen Carlsen, beklendiği gibi ilk oyunu alırken ikinci oyun sıra dışı olaylara sahne oldu. Oyun ortasında %100 kazanç konumda olan Naiditsch 37 ve 38.hamlelerde g5 ile basitçe kaleyi düşürmek yerine vezirleri değişmeyi tercih edince Carlsen oyunu eşitledi. Tam da Carlsen hayranları şampiyonun, kendisi için karakteristik biçimde kötü konumlarda direnç gösterip ardından kazanarak turnuvayı bitireceğini düşünmeye başlamışken Norveçlinin hatasını iyi değerlendiren Naiditsch oluşan kale+hafif taş finalini ustaca oynayarak skoru eşitledi. Üçüncü oyun sıradan bir beraberlikle sonuçlanırken Carlsen'in hafif üstün olduğu dördüncü oyunda Alman büyükustanın ustaca savunması karşısında galibin belirlenmesi son maça kaldı. Sinirlerin oldukça gerildiği son maçta, Carlsen adeta neden dünya şampiyonu olduğunu gösterircesine kusursuz bir oyunla turnuvayı kazanırken beklenenden zor da olsa dünyanın elit büyükustalarının yer aldığı bir turnuvadan daha zaferle ayrılmış oldu.

Öncelikle arka arkaya iki ayda kazandığı iki büyük turnuva için şampiyonu tebrik etmek gerekiyor, ancak bu turnuvada geçen ayki Tata Steel Chess'teki kadar formda olmaması ve tie-break maçlarında Naiditsch'e karşı fazla zorlanması dikkat çekti. Şampiyonun yeni unvan maçındaki rakibi için en büyük aday olarak gösterilen Caruana geçen aya göre daha toparlanmış gözükürken yine de genç yıldızın üzerindeki beklentinin onun üzerinde baskı yarattığını ve oyununu olumsuz etkilediğini düşünüyorum. Arkadij Naiditsch turnuvanın en düşük ELO'lu ikinci oyuncusu olmasına rağmen hem ilk 7 maçtaki performansı hem de tie-breaklerde Carlsen'i terletmesiyle beğeni toplarken Anand'ın şampiyonluk maçının kötü etkilerini üzerinden atamamış dağınık görüntüsü bu satırların yazarı gibi Anand taraftarlarını üzmüş olmalı. Yazımıza turnuvadan seçilmiş iki oyunun analiziyle noktayı koyarken okurlara keyifli incelemeler diliyoruz.

(1) Levon Aronian - Fabiano Caruana [E39]

[Analizler: Alejandro Ramirez]

1.d4 ♘f6 2.c4 e6 3.♘c3 ♗b4 4.♕c2 0–0 5.♗g5 c5 6.d×c5 ♕a5 7.♗d2 ♕×c5 8.e3 ♕c7 9.♘f3 ♗e7 10.♗d3 ♘c6 11.a3 b6 12.♘b5 ♕b8 13.♗c3 h6 [Konum kirpi yapısına benzeyecek. Siyah b5'teki atı a6 ile geri gönderip d6 oynayacak. Beyazın iki ana planı var, rok atıp kalelerini d ve c hatlarına koyarak Siyahı baskı altına almak ya da agresif biçimde g4 sürmek. İkisi de uygulanabilir.]

14.♖d1 [14.g4!? Bilgisayarın gösterdiği kadar kötü değil.]

14...a6 15.♘bd4 ♘×d4 16.♗×d4 d6 17.0–0 ♗d7 18.e4

18...e5! [Harika bir stratejik karar! c3'ten d5'e gelebilecek bir at olmadığı için bu ilerleme oldukça güvenli ve siyah taslara ihtiyaç duydukları alanı sağlıyor.]

19.♗c3 ♖c8 20.♕e2 ♗e6 21.♘h4 g6 22.g3 ♕c7 23.♘g2!? [Aronian piyon feda ederek atını iyi bir kareye getirmeye çalışıyor]

[23.♗d2 ♗×c4 24.♗×h6 Eşit taşlar ve oynanabilir bir konumla.]

23...♗×c4 24.♘e3 ♗×d3 25.♖×d3 ♘×e4 [25...b5!?]

26.♗×e5 d×e5 27.♘d5 ♕d6 [27...♘×g3 daha riskli. 28.f×g3 ♕a7 29.♖df3 Beyazın e ve f hatlarında tehditleri var ve hangi devamyolunun daha güçlü olduğu belirsiz.]

28.♕×e4 [Beyaz d5'teki kuvvetli at ve d hattındaki kontrol nedeniyle feda ettiği piyona karşılık kompanzasyona sahip. Ayrıca Siyahın kötü filini iyileştirebilecek kesin bir yolu yok.]

28...♗f8 29.♖fd1 b5 30.♕f3 ♔g7?! [Taktik bir hata!]

31.♘c3

[31.♘c7!! Oyunun kaderini tam tersine döndürebilirdi. 31...♕×c7 (31...e4 32.♖×d6 e×f3 33.♖d7 ♖ab8 34.♖1d3±) 32.♖d7 ♕c4 33.♖1d5! ♗e7 Yedinci yataydaki tehditleri önlemenin tek yolu. 34.♖×e7 ♖f8 35.♖d6! Güçlü bir baskıyla]

31...♕e6 32.♖d7 ♗c5 [Artık siyah piyon fazlası avantajını pekiştiriyor. d4 teki blokaj fili beyazın atağını durduracak.]

33.♕e4 ♖a7 34.♖d8? [Zaten savunulması zor olan pozisyondaki ölümcül hata.]

34...♖×d8 35.♖×d8 ♗×f2+ b6'deki çatal tehdidinden dolayı file dokunulamaz.]

36.♔g2 ♗b6 37.♖d2 ♖c7 38.♕a8 ♗d4 39.♘e2 ♖d7 40.b4 h5 [Zaman kontrolüne ulaşıldığında Beyaz basitçe iki piyon geride.]

0–1

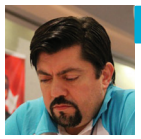
(2) Viswanathan Anand - Magnus Carlsen [A90]

[Analizler: Alejandro Ramirez]

1.d4 f5! Hollanda Savunması! Carlsen bu açılışta yakın zamanda Wojtaszek'e bir maç kaybetti ama hala Anand'a karşı bir deneme yapmak istiyor. **2.g3 ♘f6 3.♗g2 e6 4.c4 c6** Hollanda Savunmasının değişik bir yolu, bununla birlikte Taşduvar olarak biliniyor. Şah kanadı fianchettosunu içeren Leningrad'dan tamamen farklı bir sistem. Konumlar oldukça karmaşık. Bu yapı, bilgisayarlar buradaki planlar hakkında az bilgiye sahip olduğundan anti-bilgisayar konumları olarak oldukça popüler. **5.♘f3 d5 6.0–0 ♗d6 7.b3 ♕e7** Bu konumu oynamanın birçok yolu var ama Beyaz basitçe e5 te bir ileri karakola sahip olup genellikle vezir kanadından oynuyor, Siyah da aynısını şahkanadında yapıyor. **8.♘e5** [8.a4 Fa3 ile filleri değişme denemesi de çok oynanan bir fikir.] **8...0–0 9.♘d2 a5 10.♗b2 ♘bd7 11.♕c2**

a4!? a4 piyonunun bu küstahça ilerlemesi oldukça sorun yaratıcı. Beyaz piyon yapısını bozmamak için onu almak istemiyor ama ilerlemiş halde bırakılırsa a3'e ilerleyerek vezirkanadını bloke edecek **12.♘df3 ♘e4 13.e3 a3 14.♗c3 ♘×e5 15.♘×e5 ♗d7 16.♘×d7 ♕×d7 17.c5 ♗c7 18.b4** Beyazın vezir kanadındaki alan üstünlüğü onun bu kanattaki atak şanslarını canlı tutuyor ama bu tip konumlarda konum bir şekilde acılana kadar fil çifti oldukça anlamsız. **18...h5 19.♗e1 e5!?** Çaprazı açmak her zaman çift taraflıdır ama bu hamle ile c7 filini aktifleştirmek oldukça cezbedici. **20.d×e5 ♗×e5 21.♖d1 ♕e6 22.f3 ♘f6 23.♗h3 g6 24.e4** Bu hamle oldukça çekici ve bir dizi hesaplanması oldukça zor varyantlara yol açıyor. Ana nokta f5 piyonunun zayıflığı ama ilginç bir şekilde a piyonunun vezir olma sansına sahip olmasına izin veriyor. **24...d×e4 25.f×e4 ♗b2!** Carlsen'in amacı a2 piyonu düştüğünde a3 piyonuna ilerleyecek bir yol açmak. Bu beyaza birçok ciddi sorun yaratacak ve beyaz bunu şah kanadında hızlıca dengelemeli. **26.e×f5 ♕×a2 27.♗f2** [27.f×g6?? Bu hamlenin mümkün olmaması önemli. **27...♗d4+** vezir düşer.] **27...g5** Siyah kötü bir şeye izin vermemek için şah kanadını kapatıyor. **28.♖fe1**

♕f7! 29.♖e6 ♘g4 [29...♖fe8!?] 30.♗×g4 h×g4 31.♖g6+ ♔h7 32.♖d7?? Büyük bir hesap hatası. [32.♖e6! Siyah hala Kfe8 ile kazancı zorlayabilir, ama pozisyonu hafif kötü gözüküyor, Beyazın kesinlikle oyunu var.] **32...♕×d7 33.f6** Oyunda oynanan hamle kazancı sağlayan tek hamle olmamasına rağmen Anand'ın neyi kaçırdığı tamamen açık değil **33...♕d1+** En bariz yol. [33...♗×f6 34.♖×f6+=; 33...♖×f6! 34.♖×f6+ ♔g8 35.♖g6+ ♔f8 Beyazın şahı yok.] **34.♕×d1 ♔×g6 35.♕d3+ ♔h6** Beyazın başka şahı yok ve materyal eşit. Ancak a2–a1'e karşı savunma olmaması Anand için büyük bir problem. **36.h4 g×h3 0–1**

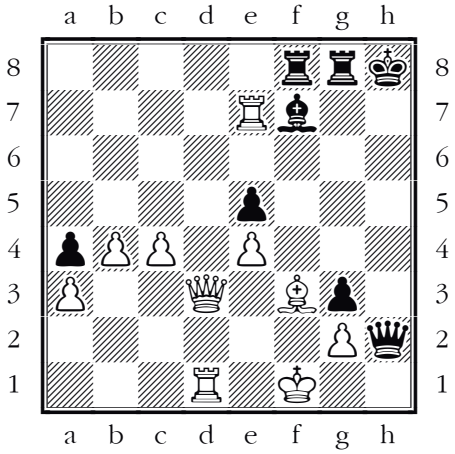

Prof. Dr. Ergin Çiftçi
Sporcu
erginciftci@gmail.com

Kazancı görme ve hesaplama

Bu sayımızda 2015 Türkiye Kupasından seçtiğimiz diyagramlarla çıkıyoruz karşınıza. Bakalım siz de kazancı görebilecek misiniz?

(1) Bulut Evrim Aluç - Dinçer Taşdöğen
Antalya 2015

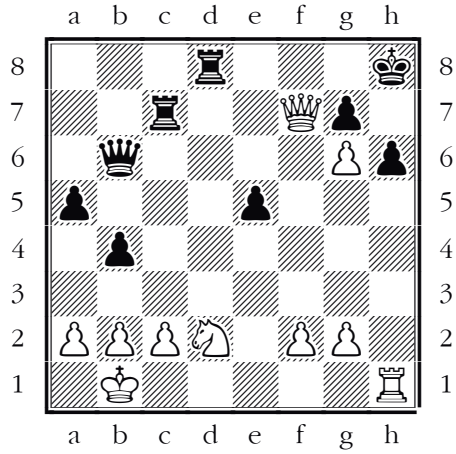

wKf1,Qd3,Bf3,Rd1,e7,Pa3,b4,c4,e4,g2/bKh8,Qh2,Bf7,Rf8,g8,Pa4,e5,g3

Siyah oynar ve kazanır.

1...♕g1+ 2.♔e2 ♕×f3+ 3.♔d2 ♕×d1+ 4.♔c2 ♕c1+ 5.♔b2 ♕×a3#

(2) Ekin Menken - Hakkı Berat Dalgar
Antalya 2015

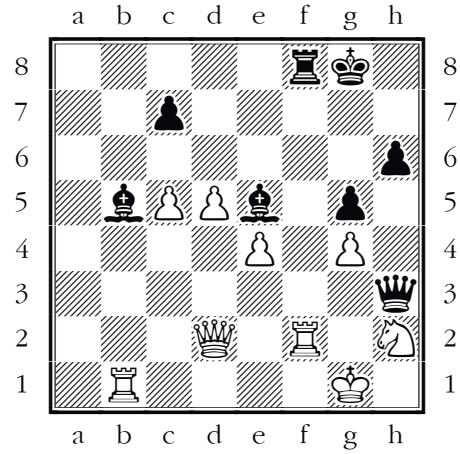

wKb1,Qf7,Nd2,Rh1,Pa2,b2,c2,f2,g2,g6/bKh8,Qb6,Rc7,d8,Pa5,b4,e5,g7,h6

Beyaz oynar ve kazanır.

1.♕×h6+!! 1–0 [1...♔×h6 2.♕g7+ ♔h7 3.♕g8#

(3) Murat Veysi İlçin - Cem Kaan Gökerkan
Antalya 2014

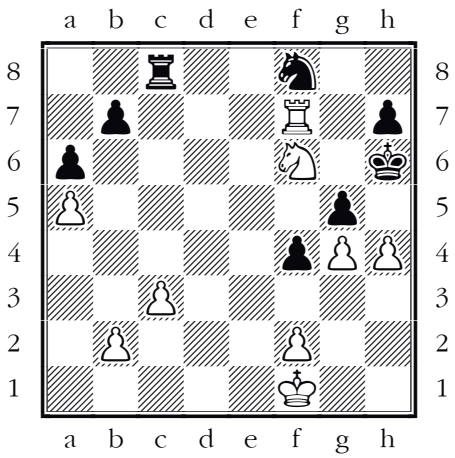

wKg1,Qd2,Nh2,Rb1,f2,Pc5,d5,e4,g4/bKg8,Qh3,Bb5,e5,Rf8,Pc7,g5,h6

Siyah oynar ve kazanır.

1...♔×h2+! 2.♖×h2 ♖f1+ 0–1 [3.♖×f1 ♕×f1#]

(4) Onur Kınsız - Ekrem İzi
Antalya 2014

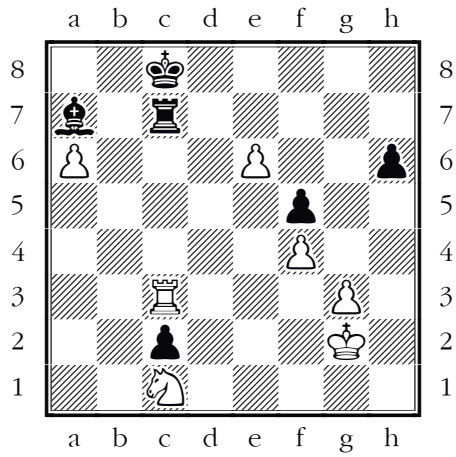

wKf1,Nf6,Rf7,Pa5,b2,c3,f2,g4,h4/bKh6,Nf8,Rc8,Pa6,b7,f4,g5,h7

Beyaz oynar ve kazanır.

1.h5! 1–0 [1...♖d8 2.♘g8#; 1...♔e6 2.♖×h7#]

(5) Mualla Hatun İkizler - Metin Altınok
Antalya 2014

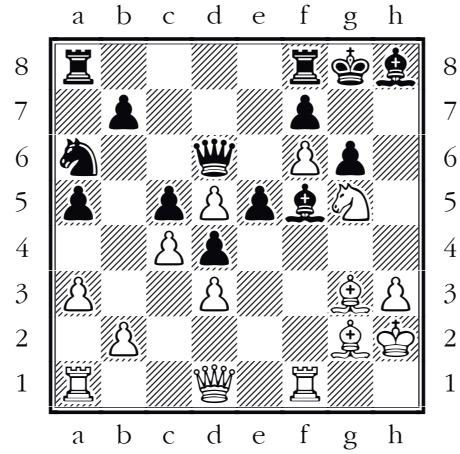

wKg2,Nc1,Rc3,Pa6,e6,f4,g3/bKc8,Ba7,Rc7,Pc2,f5,h6

Beyaz oynar ve kazanır.

1.e7! ♖×c3 2.e8♕+ ♔c7 3.♕c6+ 1–0

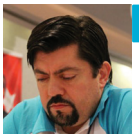
(6) Volkan Sevgi - Mutlu Gönen
Antalya 2014

wKh2,Qd1,Ng5,Bg2,g3,Ra1,f1,Pa3,b2,c4,d3,d5,f6,h3/bKg8,Qd6,Na6,Bf5,h8,Ra8,f8,Pa5,b7,c5,d4,e5,f7,g6

Beyaz oynar ve kazanır.

1.♖×f5! g×f5 2.♕h5 1–0

Prof. Dr. Ergin Çiftçi
Sporcu
erginciftci@gmail.com

Arcibel'in Oyunu

Satranç Devrimci Bir Oyundur

Mavikale'nin bu sayısında, büyük kısmı bir hapishanede geçen bir filmi tanıtacağım: Arcibel'in Oyunu

FİLMİN KÜNYESİ	
Türkçe adı	Arcibel'in Oyunu
Orijinal adı	El Juego de Arcibel
İngilizce adı	Arcibel's Game
Yönetmen	Alberto Lecchi
Yapım yılı	2003
Yapımcı ülke	Arjantin
Orijinal dil	İspanyolca
Süresi	115 dakika
Oyuncular	Darío Grandinetti, Diego Torres, Juan Diego, Rebeca Cobos, El Rengo
Yaş sınırı	13 yaş
IMDB Puanı	7.1

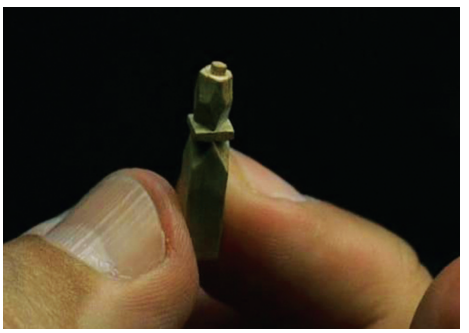
Perde, altıgen taşlarla döşenmiş bir yer döşemesinin üstüne açılır. Yönetmen bize filmde emeği geçenleri tanıtırken kareleri altıgen bir tahtada farklı bir satranç oyununa tanıklık ettiğimiz hissine kapılırız. Zemin birden kurgusal bir Latin Amerika ülkesi olan Miranda Cumhuriyeti'nin haritasına dönüşür. Kendimizi loş bir odada sorgulanan yaşlı bir mahkûm ve sorgulayan askerle baş başa buluruz. Haritanın üstünde tek başına siyah bir piyon durur; Ahşaptandır, yıpranmıştır, siyah boyası yer yer dökülmüştür, sanki sorgulanan mahkûm kadar yaşlıdır. "Neden buradayız?" sorusuna yanıt aramak için yönetmen zamanı geriye sarar.

Yıllar öncesine, 1967 yılına gideriz. Miranda Cumhuriyeti'nin önemli gazetesi El Mundo'nun satranç, yıldız falı ve kare bulmaca köşesi yazarı genç Arcibel Alegría ile tanışırız. Yanı başında duran satranç tahtasında siyahlarla bir piyon hamlesi yaptıktan sonra oyunu analiz ettiği yazısına döner (Diyagram 1 ve 2). Gazetenin yayın yönetmeni her zaman olduğu gibi bu yazıya da müdahale edecektir: "Siyah Şah beyaz piyonlar tarafından sıkıştırılmış durumda ve yalnızca bir mucize onun hayatta kalmasını sağlayabilir." Yayın yönetmeni genç yazarı uyarır: "Bizler gazeteciyiz, şair değil!" Bu sırada yayın yönetmeninin istediği iki fotoğraf gelir, bunlardan biri ülkeyi yöneten General Abalorio'ya aittir. Satranç yazısı, at yarışı haberinin altında yer alacak, başlığı "Köşeye sıkışmış Siyah Şah" olacak, altında da satranç yazarı Arcibel Alegría'nın imzası bulunacaktır.

Yazısını teslim eden Arcibel, sanki bir daha buraya dönmeyeceğini biliyormuşçasına son hamleyi yapan siyah piyonu yanına alır. Sokağa çıkan Arcibel'i giderek daha yakından tanırız. Yalnız bir adamdır o. Tek varlığı, boşandığı eski eşiyle yaşayan küçük kızı Rosalinda'dır. Yaşadığı maddi sorunlar nedeniyle kızını görmesine izin verilmemektedir. Umutsuzca sokaklarda dolaşırken tek bir kez gördüğü güzel bir genç kızı düşleyecek kadar yalnızdır.

Aceleyle basılan gazetedeki yazısının basımı sırasında yapılan yanlışlık Arcibel'in bütün hayatını değiştirir. Satranç yazısı, "zor durumdaki siyah şah" ile devlet başkanını kastettiği anlaşılacak şekilde, başkanın fotoğrafının hemen yanına basılmıştır. Bu yanlış anlama onu otoriter devlet düzeni içinde hızla hapishaneye düşürecektir.

Arcibel'in hemen komşu hücresinde bulunan mahkûm Palacios duvara vurarak daha ilk günden onunla iletişim kurmaya çalışır. Arcibel bu iletişimde kullanacağı aracı çıkarır cebinden; gazetedeki satranç takımından geride kalan tek yadigâr olan pırıl pırıl, siyah bir piyon.

Kibrit çöpünden yapılmış bir satranç taşı.

Arcibel kibritten satranç takımı ile oynuyor.

Hapishane çeşitli muhalif ideolojileri benimsemiş mahkûmlarla doludur. Buraya bir tek Arcibel farklı bir nedenle düşmüştür: Satranç! Palacios ona gerçekten iyi bir satranç oyuncusu olup olmadığını sorar. Arcibel, Amerikalı Şampiyon Wilson ülkelerine geldiğinde 20 oyuncuya karşı oynadığı gösteriyi hatırlatır; Arcibel bu gösteride beraberlik yapmayı başarmıştır! Bu haber Palacios'u fazlasıyla heyecanlandırır, sonunda satranç oynayacak dişine göre bir rakip bulmuştur. "Ama bir satranç takımımız bile yok" diye itiraz eder Arcibel. Palacios cebinden ilginç bir satranç takımı çıkararak ona yanıldığını gösterir hemen. Bu bir kibrit kutusundan üretilmiş yegâne satranç takımıdır. Kutunun üstüne kareler çizilmiş, kibrit çöplerinin bir ucu satranç taşları olarak yontulmuş, diğer ucu kibrit kutusundaki karelere açılmış deliklere tam oturacak biçimde inceltilmiştir. Hapishanede bulunduğu uzun yıllar boyunca bir takım olmadan satranç oynamaya alışmış Palacios bu eşsiz takımı Arcibel'e hediye eder. Aralarındaki haberleşmenin nasıl olacağını anlatır, her taş için bir vuruş sayısı olacaktır; piyon 1, fil 2, at 3, kale 4, vezir 5 ve şah 6... Palacios aralarında 1000 oyunluk bir turnuva önerir. Ne de olsa zamandan bol bir şeyleri yoktur.

Bir gün bulmaca çözerken Latin Amerikalı dünya satranç şampiyonu sorulur, Arcibel kolaylıkla yanıtlar: Capablanca. Günler, aylar, yıllar geçer, zamanın durduğu bu yerin dışında akan hayattan haberler gelmeye devam eder, Che Guevera'nın ölümü, Berlin Duvarı'nın yıkılması, Körfez Savaşı… Bu arada kızı Rosalinda büyümüş, bir zamanlar babasının çalıştığı El Mundo gazetesinde yıldız falı ve kare bulmaca köşesinde işe başlamış, bu sayede babasının, annesinin söylediği gibi ölmediğini, hala hayatta olduğunu keşfetmiştir. Rosalinda babasının suçunu sorduğunda gazetecilerden biri "Bir satranç piyonu çalmak." olarak açıklar. Arcibel yanından hiç ayırmadığı o siyah piyonu o zaman gösterir kızına. Artık özgür olmayı dilemek için haklı bir gerekçesi vardır. Ancak özgürlük bir türlü gelmek bilmez. Bu zamanın donduğu, akmak bilmediği mekânda arkadaşı Palacios elinde kibritten satranç takımı, son hamlesini yapamadan göçüp gider.

Nihayet ülkeye demokrasi gelir, seçim yapılır, General Abalorio seçimi kazanarak devlet başkanı olur! Seçimden sonra politik suçlular için af çıkarılsa da Arcibel af kapsamının dışında kalır. "Anlaşılan satranç oyuncuları tehlike arz etmeye devam ediyor!" demekle yetinir.

Yeni dönemde artık hapishane adli suçlularla dolacaktır. Arcibel bundan sonra iki kişilik bir hücrede kalacağını öğrenince hücre arkadaşının hiç olmazsa satranç bilmesini talep eder. Artık onunla arası düzelen gardiyan en iyisini yapacağını söyler. Ancak getirdikleri saldırgan genç adam için "Üzgünüm, satranç bildiğini hiç sanmıyorum." demek zorunda kalır. Yeni hücre arkadaşı Pablo giderek Arcibel'e hayranlık duymaya başlar. Arcibel ona okuma, yazma ve meditasyon öğretir.

Hapiste 20 yılını dolduran Arcibel'e diğer mahkûmların bir sürprizi vardır, mahkûmlardan oluşan bir satranç takımı! Arcibel, bu canlı satranç takımında, Pablo ile ortak olarak oynadığı maçı kaybedince çok sinirlenir. Pablo bir türlü iyi bir satranç oyuncusu olamayacak gibi görünmektedir. Arcibel sonunda Pablo için başka bir oyun geliştirmeye karar verir. Hücrenin zeminine Miranda haritası çizer, önemli şehirlerin yerini işaretler, durumu ifade eden kartlar ve orduları gösteren düğmeler ve şişe kapakları kullanarak iki kişilik bir savaş oyunu geliştirir. Her iki taraf zar kullanarak hamlesini yapacak, Pablo'nun amacı, gerilla kuvvetleriyle, Siyah piyonun temsil ettiği, diktatörü devirmek olacaktır. Zaman geçtikçe Pablo bu yeni oyunda Arcibel'i şaşırtacak kadar büyük

Arcibel, genç Pablo'yu eğitiyor.

Arcibel'in doğum günü için hazırlanan canlı satranç takımı.

bir başarı gösterir. Yinelenen oyunlarda yeni stratejiler geliştirerek muhteşem bir savaşçı olduğunu kanıtlar. Sonunda oyunun mucidini yenerek Miranda'nın kontrolünü eline geçirir. Gün gelir Pablo başarılı bir planla hapishaneden de kaçar. İlk işi Rosalinda'yı bulmak ve onunla mücadeleye başlamak olur.

Arcibel sorgulansa da hücre arkadaşı Pablo'nun kaçışı konusunda sır vermez. Kısa bir rahat bırakılma döneminin ardından Arcibel üstündeki baskılar yeniden yoğunlaşır. Ülkede Pablo'nun liderliğinde bir gerilla hareketi başlamış, giderek halk desteği kazanmış, kentin duvarları isyanın altıgen sembolü ile dolmuştur. Arcibel'den bu oyunu öğrenmek, böylece Pablo'nun hedeflerini önceden kestirmek isteyen dikta yönetimi baskısını yoğunlaştırsa da devrim gerçekleşir. Pablo mücadele sırasında hayatını kaybetse de hareketin artık lidere ihtiyacı kalmamıştır. Arcibel özgürlüğüne ve mahkûmken hayal ettiklerine geç de olsa kavuşacak, perde artık umutlu bir ülkenin üstüne inecektir.

Arcibel, hapishane dışında bir yaşam düşlüyor.

Arcibel'in Oyunu, Arjantinli yönetmen Alberto Lecchi'nin en başarılı filmlerinden biri. Yönetmen senaryonun yazımında da katkıda bulunmuş. Latin Amerika dışında çok tanınmayan yönetmenin kendi ülkesinde aldığı çok sayıda ödülü bulunuyor.

Arcibel'in Oyunu, satrancı filmin ana omurgasına yerleştirdikten sonra Latin Amerika'nın geleneğinde bulunan totalitarizm ve ona tepki olarak oluşan devrim tutkusunu başarıyla birleştirerek sağlam bir bütünlük oluştu-

Che Guevara, satranç oynuyor.

ruyor. Filmin öncelikle çok başarılı bir hapishane filmi olduğunu belirtmeliyim. Arcibel'in bir satranç köşesinde yanlışlıkla yorumlanan devrimci mesajının yine satranç benzeri bir oyun ile otoriter rejimin sonunu getirmesi oldukça ironik. Arcibel'in Pablo'ya diktatörden yoksun bir ülkeyi hayal etmesini sağlaması piyonların şahı gerçekten de köşeye sıkıştırmasıyla sonuçlanıyor.

Arcibel'in Oyunu, satranca geniş biçimde yer veren bir film olmasına karşın satrançsever izleyiciyi mutlu edecek konumlar sunamıyor. Filmde en açık görünen konumda sanki şah ve vezirlerin yeri yanlışmış gibi görünüyor. Bu konumlarda şah olması oyunda bir kural hatası olduğunu gösteriyor. Konumlarda şah ve vezir yer değiştirse bile yapılan siyah piyon hamlesi anlamsız kalıyor. Bu kaba hataya karşın, filmde Arcibel insanlardan oluşan takımın "yanlış" dizildiğini fark ediyor.

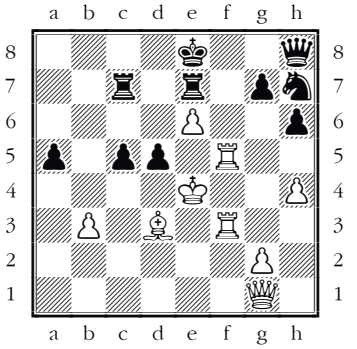
Film bitiyor, kahramanlar, olaylar, duygular birer birer geçiyor aklımdan. Düşüncelerim en çok Arcibel'in ilk arkadaşları Palacios ve El Rengo'ya takılıyor. Berlin duvarının yıkılışını komünizmin bütün dünyaya yayılması olarak görecek kadar romantiktiler. Che Guevara'nın devriminde bizzat onun tarafından dışarı salınacaklarına inanıyorlardı. Uzun uğraşlardan sonra onları boşuna beklememeleri için ikna ediyorum. Birlikte kaçıyoruz o hapishaneden, günler sürüyor Bolivya'ya varmamız. Bizi bulan gerillalar iyi tanıyor yanımdaki iki kafadarı, komutanlarına götürüyorlar hemen bizi. "Merhaba" diyorum, "meslektaşız biz." "Siz de devrimci misiniz?" diye soruyor elimi kuvvetle sıkarken. "Hayır" diyorum; "şairim ben, satranç oyuncusu ve doktor." "Evet ben de anlarım bunlardan biraz." diyor gülerek. Palacios'un kibritten takımıyla oynarken fark ediyor satrancı ne kadar özlediğini. Öyle güzel ki gözlerim kamaşıyor. Ona bakınca içimden şiir yazmak geçiyor ama yapamıyorum. Akif'in "Bir hilâl uğruna, yâ Rab, ne güneşler batıyor!" dizesi geliyor aklıma nedense. Ve o uğursuz gün gelip çatıyor, hiçbir kurşunun ona ulaşmasına izin vermiyorum, beni delip geçmeden.

"Arcibel'in Oyunu" filminin DVD kapağı

FİLMDEN DİYAGRAMLAR

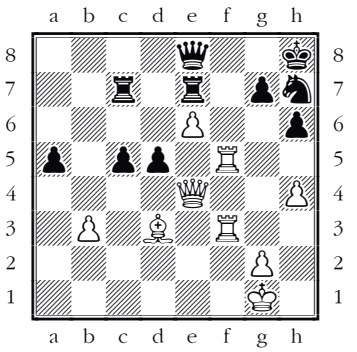
Diyagram 1

Siyah hamlededir.

1... d4

Diyagram 2

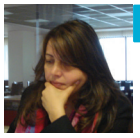

Siyah hamlededir.

1... d4

Kaynaklar

1. http://www.imdb.com/title/tt0317772/ (Erişim tarihi: 22.03.2015)

Fatma Yılmaz
FIDE Hakemi
fyilmazmavikale@gmail.com

1976 Türkiye Şampiyonu
FM Feridun Öney
1974 Grubunda Avrupa Gençler Üçüncüsü

Feridun Öney
7. Balkan Birinciliği

Biz sizi ülkemizin önde gelen satranç sporcusu, 1976 Türkiye şampiyonu, olarak tanıyoruz. Ayrıca müzik hocasısınız. Bu yönünüzle de binlerce gencimizin hayatına yön vermişsinizdir. Bütün bunların detaylarını sizden dinleyelim. Kısacası, eğitimiyle, satranç sevgisiyle, müzik hocalığıyla kimdir Feridun Öney?

21.04.1956 İstanbul Üsküdar doğumluyum. Babam Dr. Cahit Öney, kızım Remel Öney, ağabeyim Rıza Öney, eşi Gülümser Öney ve yengemin ailesi Turhan Yılmaz, Lütfi Yılmaz, Gülsevil Yılmaz ve Türkiye eski bayanlar şampiyonu olan Nimet Öney ve yine eski bayanlar şampiyonu olan Fatmanur Öney. Kısacası geniş bir satranç ailesi sayılırız biz.

Annem ev hanımı, babam radyoloji mütehassısıdır. Satrancı babamdan öğrendim. Kendisinin şiir, müzik, edebiyat, satranç ile ilgili birçok yayınları vardır. Daha fazla bilgi edinmek isteyenler cahitoney.com adresini ziyaret edebilirler.

Kızım Remel Öney şu an Fransa'da Psikokriminoloji üzerine yüksek lisans yapmaktadır. Kendisi gerek ülkemizde gerekse yurt dışında birçok satranç turnuvasına girmekte ve satrancını üst seviyelere çıkartmayı amaçlamaktadır.

Bana gelince hali hazırda İTÜ Türk Müziği Devlet Konservatuarı'nda "sanatçı öğretim görevlisi", Kompozisyon Bölümü başkanlığı görevlerimi sürdürmekteyim. Ayrıca ve İTÜ Rektörü Mehmet Karaca'nın danışmanıyım.

Ayda bir yayınlanır — Sayı : 69
Kuruluş : 6/12/1969 — Mart 1976

SÜER
SATRANÇ DERGİSİ

ÖZBEÖZ TÜRK SATRANÇSEVERLERİNİN MALIDIR

Danışma : PK. 496 Beyoğlu - İstanbul — Fiyatı : 10 TL.

Kupanın sahibi kim?
1976 Türkiye Birinciliği'ni eşpuanda Birinci bitiren ÖNEY F. ile İPEK maç yapacaklar.

Ali İpek- Feridun Öney

Oturan Dr. Necmi Uysal, Feridun Öney (arkası dönük), en sağda Rıza Öney, en arkada ayakta Hazım Müftüoğlu

Satranç ve müzik… İkisi bir arada kulağa çok hoş geliyor… Gerçek yaşamda da öyle mi? Benzerlikleri var mı örneğin?

Satranç ve müziğin benzer yönleri çok fazla. Her ikisini de bilim, matematik ve sanat çerçevesi içinde inceleyebiliriz.Her ikisinin de sahip olduğu muazzam kombinatif alternatifler cezbedicidir. Her ikiside kişiyi dinlendirir bir de işin içine iyice girebilmişseniz aldığınız haz vazgeçilemez ve mukayese edilemez cinsten olur. Her ikisinde de hüzün ve sevinç bir arada yaşanır. Hayatımda satranç ve müziğin olmasını babam Dr. Cahit Öney'e borçluyum. Çünkü her ikisine de onun sayesinde başladım...

1970 sonları

29. Satranç Olimpiyatı-1990

Gelelim satrancın hayatınızdaki detaylarına… Ne zaman başladınız, hangi turnuvalarda oynadınız, hangi başarıları elde ettiniz?

1969'da başladım. Hoca hiç yoktu. Ağabeyim Rıza Öney'e ve bana babam öğretmişti, tek hocamız da o oldu diyebilirim. O dönem elimizde çok fazla kaynak, çok fazla olanak da yoktu. TSF yöneticisi Cavit Uzman 6 ayda bir, abonelerine Informator getirirdi. Dünyada satranç adına ne olup bittiğini ondan öğrenmeye çalışırdık. Yine o dönemdeki tek kitabımız Selim Palavan'ın Türkçe'ye çevirdiği Satrancın Esasları idi. Bir de 70'li yıllarda babam "Europe Echecs" dergisine abone olmuştu. Açılışlara da ondan çalışıyorduk. Bu çalışmalar sayesinde Alekhine Savunmasını başarılı bir şekilde oynamaya başladım. Hatta Alekhine Defence 2001'de kitaplaşınca benim Azzopardi'ye, Nedev'e karşı oynadığım oyunlar bu kitapta yer aldı.

Ayrıca satrancımın gelişmesinde yine babamın desteğiyle gittiğim yurt dışı turnuvalarının da katkısı olmuştur.

Yurt dışındaki bireysel turnuvalara tek mi gidiyordunuz?

Birkaçına şimdi Çapa Diş Hekimliği'nde profesör doktor olan arkadaşım Sami Büyükgökçesu'yla gittiğimizi hatırlıyorum. Fransızcasının iyi olması benim için de avantajdı.

Bu süreç 2002'ye kadar devam etti.

2002 yılına kadar dediniz, 2002'den sonra ara mı verdiniz?

Ara vermek demeyelim çünkü satranca gerçek anlamda hiç ara vermedim vermeyi de düşünmedim ama 2002'de İTÜ'deki işlerim yoğunlaşınca satranca ara vermek zorunda kaldım. O tarihten sonra da vakit buldukça turnuvalara katılır oldum.

Sizin döneminizin önde gelen oyuncuları kimlerdi?

Nevzat Süer, İlhan Onat, Ateş Ülker, Siracettin Bilyap, Adnan Şendur,

Suat Soylu, Can Arduman, Teoman Ulucan, Özgür Solakoğlu, Feridun Öney ve Ali İpek

TSF Başkanı Emrehan Halıcı, Konya Yapı Spor kaptanına birincilik kupasını verirken Feridun Öney ile.

Ergun Gümrükçüoğlu, İsmail Doğantuğ, Murat Pamuk, Can Arduman, Turhan Yılmaz, Ali İpek, Suat Soylu, Can Yurtseven, Fatih Atakişi, Suat Atalık, Erdinç Arbil ve 1980 Türkiye Bayanlar Şampiyonu Joan Arbil şu anda ilk aklıma gelenler.

Bu saydıklarım içerisinde İzmir'de yaşayan Arbil ailesinin hepimizden farklı bir yönü vardı. 1970'leri düşünürsek o dönem bizler için hayal bile edilemeyecek sayıda, belki yüz tane kitapları vardı. Ayrıca oturdukları evin bir katını İzmir Satranç Derneği'ne ayırmışlardı. Bu nedenle İzmir satrancının temelleri daha o yıllarda Arbil ailesinin çabaları, Ergun Gümrükçüoğlu, İlhan Onat, Siracettin Bilyap gibi isimlerin destekleri ile atıldı, güçlendi diyebiliriz.

Bu süre içerisinde elde ettiğiniz üst düzeyli başarılarınız?

Çok turnuvada oynadım, başarılı olduğum epeyce de turnuva oldu ama bunları tek tek hatırlamam mümkün değil ne yazık ki ama Türkiye gençler ve 1976 Türkiye şampiyonu olmam ilk aklıma gelenler. O dönemde Avrupa Gençler şampiyonası tek kategoride yapılmıyordu, gruplara ayrılarak yapılıyordu. Ben de kendi grubumda Avrupa üçüncüsü olmuştum. 1984'te ilki yapılan Uluslararası Selanik Turnuvası birinciliğim, 2002'ydi sanırım Almanya'da yapılan bir turnuvadaki birinciliğim sayılabilir.

Bunların dışında 1973 yılından 2002 yılına kadar Olimpiyatlar, gençler birincilikleri, Balkan birincilikleri ve özel turnuvalar da dahil olmak üzere pek çok turnuvada Türkiye'yi temsil ettim, temsil ettiğim bu turnuvalarda takım kaptanlığı da yaptım.

FM unvanınızı ne zaman aldınız?

1984'te. Selanik Turnuvası sonrasında.

Neredeyse yarım asırdır gerek ülkemizde gerekse yurtdışındaki pek çok turnuvada satranç oynuyorsunuz. Bu oyunlarınız içerisinde sizde iz bırakanlar desem…

Pek çok ama ilk aklıma gelenler Velimiroviç, Şuba, Makropoulas ve Azzopardi'ye karşı kazançlarım. Ayrıca Çekoslavakya, Groningen'de Lubomir Ftacnik'e karşı da çok öğretici bir biçimde kazanmıştım. Etik olmayacağını düşündüğüm için yerli oyunculara karşı başarılarımı söylemeyeyim.

Türkiye satrancının geçmişi ve bugünü. Yönetim, sporcu, kaynak, hakem, antrenör turnuvalar vb. açısından değerlendirir misiniz?

Benim satranca aktif olarak katıldığım yıllarda en önemlisi maddi zorluklar vardı. Kabaca bazen sadece parası olanlar uluslararası etkinliklere katılabilirdi. Kesinlikle yaş grupları diye bir olgu yoktu. Ben 20 yaşında Türkiye birincisi olduğumda en genç oyuncuydum turnuvada. Halbuki şimdi gençler kendi yaş kategorilerinde yarışabiliyorlar. Sorunuzun ikinci kısmıyla inanın ilgilenmiyorum. Satranç nevi şahsına münhasır olmalı. Her şeyi ile.

Satranç yöneticiliği yaptınız mı?

Emrehan Halıcı'nın başkanlık yaptığı dönemde federasyonda görev almıştım ancak çok kısa sürmüştü. Ankara'ya gidip gelmeler okulumu engelliyordu. Musa Tebi ve Uluğ Nutku zamanında da İSD'de görev aldım. Yöneticilik sayılır mı bilmiyorum ama yaklaşık on yıldır İTÜ'de de simultaneler (çoğul gösteriler) yapmaktayım. Bu yılki gösterimiz de 22 Nisan'da.

Peki, satranç yazarlığınız?

İki üç yıl kadar bir bulmaca dergisinde, yine iki yıl kadar da Birgün gazetesinde yazdım. Yine üç yıl kadar TRT 2'de satranç programı yapmıştım.

Ayaktakiler (soldan sağa) Aydın Guseinov, Ali İpek, Can Arduman, Evgeni Vasiukov, Suat Soylu Önsıra ortada Turhan Yılmaz ve Ferid

Bu kadar uzun süre satrancın içinde olunca ülkemiz satrancının önde gelen, satranca emek veren isimlerinin neredeyse tamamını tanıyorsunuzdur ama bir sıralama yaptığınızda kimler ön plana çıkıyor?

Nevzat Süer, Mübin Boysan, Cavit Uzman, Musa Tebi, Seracettin Bilyap, Selim Palavan, Uluğ Nutku… Saydığım isimler gerek oyuncu gerekse yönetici olarak ülkemiz satrancının önemli kilometre taşlarıdır. Selim Palavan Satranç Kitabım ile Türk satrancında çok önemli bir yer tutar. Ancak Nevzat Süer'in tek başına çıkardığı Süer Satranç Dergisi ve yine kendisinin ön ayak olduğu liselerarası satranç birincilikleri satrancın Türkiye sathında gelişmesinde çok çok önemli rol oynamıştır.

Peki, sizin açınızdan dünya satrancında ön plana çıkan isim ya da isimler desem?

Boby Fischer!

Neden Fischer?

Fischer, tek başına koskoca Rus ekolünü devirdiği için Fischer…

Gelelim günümüz satrancına, satranççılarına… Günümüz satrancını ve satranççılarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Şu anda adeta profesyonel bir algı var gibi. Şöyleki ülke genelinde turnuvaya katılabilmek için kişinin başka bir işi olmaması gerekiyor.

Size huzur veren, sabretmeyi öğreten satrançla ilgili olarak çocuklara, ailelere, eğitmenlere önerileriniz nelerdir?

Bugünün Türkiye'sinde yaşayan aileler ve tabi ki çocukları çok şanslı sayılır. Şu andaki imkanlar dahilinde satrancın vermiş olduğu önemli değerlerin yanı sıra kazanılan unvanlar ve turnuvalar ile gençlerimiz amatörlükten de sıyrılabilirler. Tabi ki bu bağlamda ailelere de çok önemli görevler düşmektedir. Çocuklara önerim severek oynasınlar, hoca desteği, aile desteği çok önemli ama çalışmak çok daha önemli, ellerinde bilgisayar gibi her daim hazır bekleyen bir araç var, onu iyi kullansınlar. Ailelere tavsiyem ise kendileri de satrancın içinde olsunlar, çocuklarını desteklesinler, ama kesinlikle zorlamasınlar.

Onca yıl, onca emek, onca başarı, peki bunlara bağlı anılar?

Hangi birisini anlatmalı…Türkiye birincisi olduğum yıl. Şampiyonluğumun hemen arkasından Cumhuriyet gazetesinde soyadı İstanbulluoğlu olan bir gazeteci benimle röportaj yapmış ve de gazetede yayınlamıştı. Ben de akabinde kendimi ödüllendirmek adına o güne kadar yapmadığım bir şeyi yapmış ve Büyükada'ya tek başıma gezmeye gitmiştim.

Zannederim bahar aylarıydı, .Ada'yı dolaştım, sonra dönmek için vapur beklemeye başladım ancak hava yağmurlu. İskelenin karşısındaki kahvehane, çay bahçesi karışımı yerde vapuru bekleyeyim dedim. İçeriye girdiğimde içerdeki ustaların satranç oynadığını gördüm. Önce biraz karıştım, hep terslediler, sonra çok biliyorsan gel oyna dediler. Oynadık, ama hepsi çok zayıf, hepsi yeniliyor benim gibi çocuğa. En sonunda Ada'nın en iyisini apar topar evinden getirdiler, o da kaybedince "Böbürlenme, bir Feridun Öney var, oyun bile alamazsın1" dediler. Ben de "O Feridun Öney benim" dedim elbette inanmadılar ve beni kahveden kovaladılar.

Bizim zamanımızda federasyon desteği yoktu. Ben babamın katkılarıyla üç kez Groningen'deki turnuvaya katıldım. Bu turnuvaların bir güzel yanı da okul çocuklarına verdiğim simultanelerle harçlığımı çıkarabilmemdi.

Harçlığımı çıkarmam ne kadar güzelse planör uçuşum bir o kadar tehlikeliydi. Eskiden oyunlar ajurneye kalırdı. Yani bu gün oynadığınız oyuna hakem kararıyla, belli kurallar çerçevesinde ertesi gün devam edebilirdiniz.

2014 İstanbul Körleme Turnuvası

Benim de son maçım ajurneye kalmıştı. Maçlar Groningen'de benim uçak biletim Amsterdam'dan. Maç bitince soluğu planörlerin yanında aldım, planörler acemi. Acemi planörler eşliğinde Groningen'den Amsterdam'a yolculuk ama ne yolculuk!

Feridun Öney Kanun Başında-2015

Hayatınızda hep olan, bazen sevindiren, bazen hüzünlendiren satranç size ne kazandırdı?

Satranç bana kısaca sabırlı olmayı öğretti diyebilirim. Kötü zamanlarımda dahi onun varlığı bana huzur veriyor.

Söyleşimizin sonunda biraz da hobilerinizden söz edelim. Satranç dışında nelerle ilgileniyorsunuz?

Müzik, müzik, müzik...

Müzik hobiniz mi, işiniz mi?

Hobim de diyebilirim, işim de… Hobimin işime dönüşmesi de… Hatta yaşam tarzım bile desem abartmış olmam. Kızımın adı Remel biliyorsunuz. Remel Türk müziğinde 28 zamanlı bir usul. Benim master tezimdi. Ve kızımın adı buradan geliyor.

İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuarı'nda 31 yıldır bu işi yapmaktayım. Şu an halen konservatuar kompozisyon (bestecilik) bölümü başkanlığı görevimi ifa ediyorum. Kanun sazını icra etmekteyim.

Peki besteleriniz?

Bestelerim de var elbette, ilk aklıma gelenlerse

"Sen benim biricik gülümdün"

"Her aşık olan ah mı eder."

"Elin avcumda çicek taze mine"

"Kim demiş, kış günü yaz olmaz diye..."

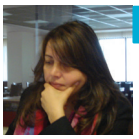
En sevdiğiniz müzik eseri?

Aslında şarkıları birbirinden ayırmam ama Artaki Can'a ait nihavent "Koklasam saçlarını bir gece ta fecre kadar" adlı eserin yeri bende farklıdır.

Bu güzel söyleşi için okurlarımız adına size, desteklerinden dolayı Gülümser-Rıza-Mehmet Öney ailesine ve kızınız Remel Öney'e çok teşekkür ediyoruz.

Kaynakça:

1. Gülümser-Rıza Öney Satranç Arşivi
2. Satranç ve Hayat, Kasım-Aralık 1997
3. TSF, 7. Balkan Satranç Birinciliği Dergisi
4. Süer Satranç Dergisi, Mart 1976
5. www.istanbul.tsf.org.tr
6. http://istanbul.tsf.org.tr/turnuva-haberleri/920-2014-istanbul-koerleme-satranc-turnuvasnda-1-guen
7. http://www.chessgames.com/player/feridun_oney.html

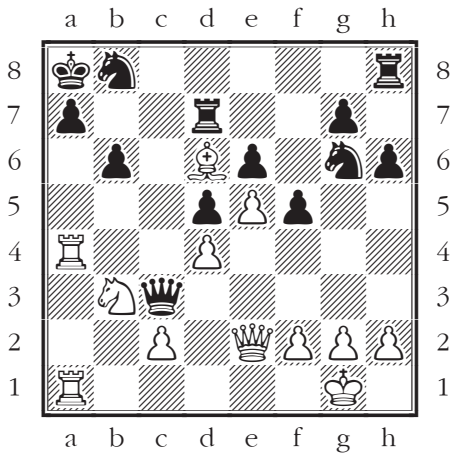

Fatma Yılmaz
FIDE Hakemi
fyilmazmavikale@gmail.com

Bu sayımızın sorularını, Söyleşe Söyleşe köşemizin konuğu FM Feridun Öney'in maçlarından, Remel Öney seçkisiyle sunuyoruz sizlere. Bakalım siz-ler de usta oyuncumuz gibi kazançları görebilecek misiniz?

Soruları çözmeye çalışırken rakibin şah çekebileceği yerleri, kazançlarını, kı-sacası en iyi hamlelerini de göz önünde tutmayı unutmayınız.

Feridun Öney - Charles Azzopardi
EU-ch U21 prel Groningen,1974

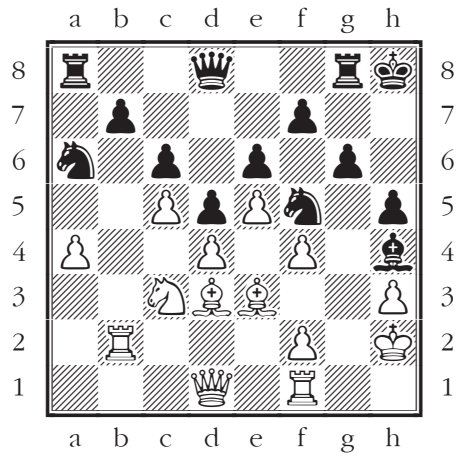

wKg1,Qe2,Nb3,Bd6,Ra1,a4,Pc2,d4,e5,f2,g2,h2/bKa8,Qc3,Nb8,g6,Rd7,h8,Pa7,b6,d5,e6,f5,g7,h6

1. Beyaz oynar, kazanır.

1.♕b5 ♕c6 2.♖×a7+ ♖×a7 3.♖×a7+ ♔×a7 4.♗×b8+ 1–0

Andrew J Muir - Feridun Öney
EU-ch U21 fin-B Groningen,1975

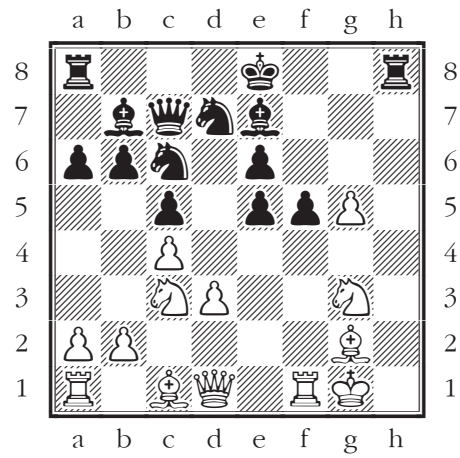

wKh2,Qd1,Nc3,Bd3,e3,Rb2,f1,Pa4,c5,d4,e5,f2,f4,h3/bKh8,Qd8,Na6,f5,Bh4,Ra8,g8,Pb7,c6,d5,e6,f7,g6,h5

2. Siyah oynar, kazanır.

1... ♗g3+ 2.♔g2 ♕h4 3.♘e2 ♘×e3+ 4.f×e3 g5 5.♘×g3 g×f4 6.♖×f4 ♖×g3+ 7.♔h1 ♖×h3+ 8.♔g2 ♖g8+ 0–1

Feridun Öney - Georgios Makropoulos
Zonal 2, 1978

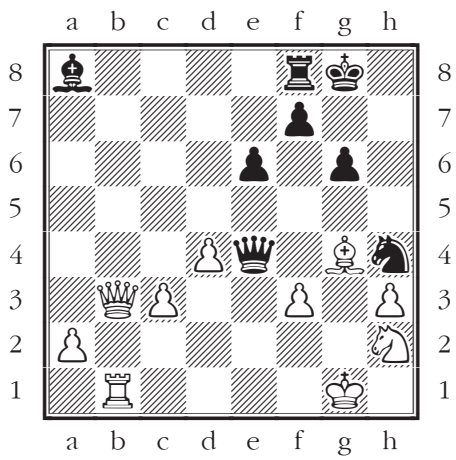

wKg1,Qd1,Nc3,g3,Bc1,g2,Ra1,f1,Pa2,b2,c4,d3,g5/bKe8,Qc7,Nc6,d7,Bb7,e7,Ra8,h8,Pa6,b6,c5,e5,e6,f5

3. Beyaz oynar, kazanır.

1.♖×f5 e4 2.♗f4 ♘ce5 3.♗×e4 e×f5 4.♘×f5 ♔d6 5.♗b7 0–0
6.♗d5+ ♖f7 7.♕e6 ♘×e6 8.♗×e6 ♕d8 9.♕h5 1–0

Ovidiu Doru Foisor (2445) - Feridun Öney (2295)
Thessaloniki,1984

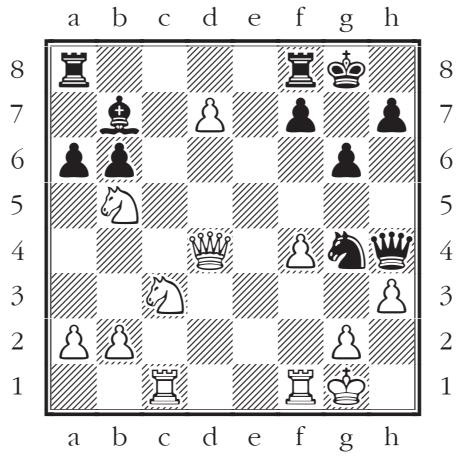

wKg1,Qb3,Nh2,Bg4,Rb1,Pa2,c3,d4,f3,h3/bKg8,Qe4,Nh4,Ba8,Rf8,Pe6,f7,g6

4. Siyah oynar, kazanır.

1... ♕e3+ 2.♔h1 f5 3.c4 ♕f4 4.c5 ♗d5 5.♕c3 f×g4 6.h×g4 ♘×f3 7.♘×f3 ♗×f3+ 0–1

Dragoljub Velimirovic (2500) - Feridun Öney (2295)
Kavala, 1985

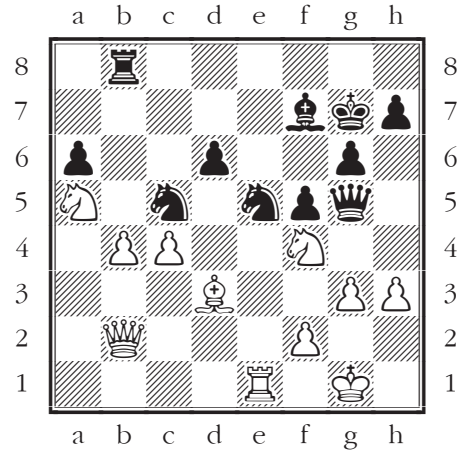

wKg1,Qd4,Nb5,c3,Rc1,f1,Pa2,b2,d7,f4,g2,h3/bKg8,Qh4,Ng4,Bb7,Ra8,f8,Pa6,b6,f7,g6,h7

5. Siyah oynar, kazanır.

1...♕g3 2.♖2 ♘×2 3.♕×2 ♕×2+ 4.♔×2 a×b5 4.♘×b5 ♖ad8 5.♖e7 ♗d5 6.♘d4 ♗e6 7.♘×e6 f×e6 8.♔e3 ♖f7 9.♖b7 ♖d×d7 10.♖×b7 0–1

Trajce Nedev (2445) - Feridun Öney (2305)
EU-Cup Gr6 Heraklio,1997

wKg1,Qb2,Na5,f4,Bd3,Re1,Pb4,c4,f2,g3,h3/bKg7,Qg5,Nc5,e5,Bf7,Rb8,Pa6,d6,f5,g6,h7

6. Siyah oynar, kazanır.

1...♕f6!–+ 2.♕e2 ♖×b4 3.♗c2 ♖b2! 4.♘d5 ♗×d5 5.c×d5 ♖×c2 6.♕×c2 ♘f3+ 7.♔f1 ♘×e1 8.♔×e1 ♕a1+ 0–1

Özgür Akman
Sporcu
ozgur.akman@gmail.com

Ekaterina Atalık:

"Milli takımda oynamayı her zaman istedim"

IM Ekaterina Atalık, 9 Kasım 2005'te Türkiye'nin ilk büyükustası Suat Atalık ile evlendi ve Türkiye adına yarışmaya başladı. Türkiye bayrağıyla yarıştığı dördüncü turnuvada, Kuşadası'nda, Avrupa Bireysel Kadınlar Satranç Şampiyonu oldu ve Türkiye satranç tarihinin en önemli başarılarından birisini elde etti. Sonraki yıllarda, başarılarla dolu kariyerinin yanında geçmiş federasyon yönetimiyle yaşadığı sorunlarla da gündeme geldi. 2015 yılının başında yeniden milli takıma döndü ve artık odaklandığı tek konu satranç.

Ekaterina Atalık, bilindiği gibi 2006'dan beri Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı. İstanbul'da yaşıyor ve Türkçesi de çok iyi, hatta Suat Atalık'la beraber kurdukları internet sitesindeki (www.buyukustaol.com) haber ve analiz metinlerini de zaman zaman kendisi yazıyor.

Tarihi başarı elde ettiği turnuvadan yıllar sonra, bir başka Avrupa Bireysel Satranç Şampiyonası öncesi, Antalya'daki milli takım kampı sırasında kendisiyle görüştük. 8.5 yaşındaki oğlundan, satrançtan, geçmiş ve gelecek kariyerinden, antrenörlük ve çalışan annelere kadar geniş konulardan konuştuk.

Ekaterina Atalık'ın kariyerle ilgili büyük hedefleri var: "Her zaman Türkiye adına oynamak istedim. Türkiye'nin çok daha iyi sonuçlar almasını istiyorum," diyor.

Türkiye öncesi kariyerinizden biraz bahseder misiniz?

5.5 yaşında satranca başladım. Kendi memleketimde, Kirov'da, satranç kursundaki gruptaki en küçük çocuk olduğumu hatırlıyorum çünkü bütün yaş grupları birlikteydi. 6.5 yaşında ilk turnuvamı oynadım ve çok başarılı oldum. Yeteneğim oldukça hızlı bir şekilde kendini belli etti ve çok hızlı ilerlemeye başladım. Rusya'daki 8 Yaş Altı Şampiyonalarında ya birinci ya ikinci oluyordum ve oldukça kuvvetli olduğunu söyleyebilirim. Avrupa ve Dünya Şampiyonaları'nda her zaman ilk beşteydim, bazen birinci veya ikinci de oluyordum. Kirov Üniversitesi'nde Kamu ve Yerel Yönetimler Bölümü'nde okurken satrancı bıraktım. Evlendikten sonra tekrar satranca döndüm, çünkü dünyadaki en önemli antrenörlerden birisiyle evlendim ve büyük bir sorumluluk hissettim.

Bildiğim kadarıyla şu anda antrenörlük de yapıyorsunuz. Ne kadar zaman ayırıyorsunuz?

Haftada bir veya iki kez, ama sonuç beklentisi olmayan, çocukların satranç öğrenmelerini genel gelişimleri için isteyen uluslararası okullara gidiyorum. Derslere gitmeden önce kendimi kötü hissetsem bile derslerle birlikte modum mükemmel hale geliyor. Benim için çok büyük keyif; çünkü çocuklar pozitif enerjiyle dolular.

Oyunculukla antrenörlük bir arada gidebilir mi sizce?

Bence sorun teşkil etmez, ama kimi çalıştırdığınıza da bağlı. Başlangıç seviyesinde olanları çalıştırırsanız, satrancın temellerini öğretirseniz satranç kariyerinizi fazla etkilemez. Bunun dışında, kendinizden biraz daha düşük seviyede birisiyle çalışırsanız, yardımcı bile olabilir. Sonuçta analiz yaparken sürekli konsantre olmanız ve yalan yanlış şeyler göstermemeniz gerekir.

Bir seviye belirtmek gerekirse..?

2200 mesela. Belki faydalı bile olur ama şu an ki turnuva programımda antrenörlüğe vaktim yok.

"Ben her zaman milli takımda oynamak istedim"

Size hassas ama merak edilen bir konuyu sormak istiyorum. Geçen yıl Avrupa Bireysel Şampiyonası'ndan bu yana neler oldu da siz yeniden milli takımda yer almaya başladınız?

Bu yalnız benim kararım sayılmaz. İki taraf da benim takımda olmamı istedi. Ben zaten uzun zamandır oynamak istiyordum.

Daha önce, 2012 İstanbul Satranç Olimpiyatı öncesi davet edilmemiş miydiniz?

Ben o zaman yalnızca kampa davet edildim. Bunun üzerine milli takımda oynayacağıma dair bir garanti istedim. Bu konuda da bana garanti verilmedi. Açıkçası İstanbul'da oynayamamak beni de çok üzdü çünkü oynamayı çok istiyordum.

O zaman da takımda oynamak istemiştiniz yani?

Tabii ki. Her zaman istedim.

Koşullarda anlaşılamamış diyebilir miyiz?

Düzgün bir şekilde davet edilmemiş olmam sorunun bir parçasıydı. Bazı yıllarda hiç çağrılmadım bile.

Şimdi farklı olan nedir?

Bu soruyu belki de federasyon yönetimine sormak lazım. Hiçbir fikrim yok. Önceki TSF Başkanı ile Suat ve benim aramda ilke çatışması vardı. Yönetim değişikliği sonrası bunun olmasını bekliyordum. Önceki yönetim, aramızdaki kontratın bir kısmını ihlal ettiği için dava açmak zorunda kaldım.

"Adım adım en üst seviyeye geri döneceğim"

Bundan sonrası için ne söylemek istersiniz?

İleriye bakmak istiyorum artık geriye değil. İhtilaflardan yoruldum. Malum nedenlerle en üst düzeyde oynayamadığım için kariyerimde önemli yıllar kaybettim. Sadece daha iyi satranç oynamak istiyorum. İşimi yapmak istiyorum. Bunu milli takım için de arzu ediyorum. Türkiye'nin çok daha iyi oynaması ve daha iyi sonuçlar almasını istiyorum.

Dönüşünüzden bu yana kaç turnuva oynadınız? Önümüzdeki dönemde programınız nedir?

Capelle'de, Metz Açık ve Alman Ligi'nde oynadım. Şimdi Avrupa Bireysel Şampiyonası geliyor ve yazın Türkiye İş Bankası Satranç Ligi'ne kadar ara vereceğim. Sonrasında yine yoğun bir program olacak.

Genel olarak bahsetmek ister misiniz?

En üst düzeyde uzun zamandır oynamıyorum. Bütün olanlar beni psikolojik olarak da etkiledi ve son yıllarda fazla iddialı değildim. İyi bir oyuncu olmak istiyorsanız iyi bir savaşçı olmalısınız ve ne için savaştığınızı bilmelisiniz. Adım adım tekrar zirveye döneceğim. Açılış repertuvarım üzerinde daha fazla çalışmak istiyorum ve sigarayı da bıraktım ki bu da bana yardımcı olmalı.

Oğluna Tembihi: "Çalışmadan Başarı Gelmez"

Evde iki satranççı var. Oğlunuz da satranca ilgi gösteriyor mu?

Önceden hiç ilgisi yoktu ama yakın zamanda ilgilenmeye başladı. Biraz öğretmeye çalıştığımızda ilgilenmemişti, ama kısa süre önce benden evde her gün bir şeyler göstermemi istedi. Zamanım elverdiğince elimden geleni yapıyorum. Hatta ona satranç kitapları da veriyorum, özellikle Rusça kitaplar çünkü bu alandaki en iyi yayınlar onlara ait.

Bu kitaplardan bir örnek vermeniz mümkün mü?

Yuri Averbakh'ın mükemmel bir kitabı var ama hiç İngilizce'ye çevrildi mi bilmiyorum. Başlığı "Satranç Krallığına bir Yolculuk" olarak [A Journey into the Kingdom of Chess – Ö.A.] olarak çevrilebilir.

Adını duydum ama içeriğini bilemiyorum. Bahseder misiniz?

Mükemmel bir kitap. (Gülerek) Bugün bile okumaktan keyif alıyorum çünkü satrancı çocuklara uygun bir biçimde hikayesi de var, pek çok egzersiz var ve satrancın temellerini de anlatıyor. Rusya'da defalarca basıldı. Pek çok üst düzey Rus büyükustanın bu kitabı okuduğunu duydum.

Türkçe'ye çevrilmiş muadilleriyle karşılaştırabilir misiniz? Mesela Capablanca'nın "Satrancın Esasları" ile?

Biraz farklı çünkü Satrancın Esasları gerçek satranç bilgisini veriyor, ancak çocuklara çekici gelecek bir hikayeleştirme içermiyor. Capablanca'nın kitabı daha fazla teknik odaklı, ancak Averbakh'ın kitabında daha yaratıcı bir içerik var diyebilirim. O yüzden, çocuklara da bu kitabı okumak zevkli geliyor.

Oğlunuzun Satranç oynamasını ister miydiniz? Eğer Vadim Vedat ebeveynleri gibi profesyonel satranççı olmak isterse ona ne tavsiye ederdiniz?

Tercihi ne olursa olsun kabul ederim. Onu kesinlikle hiçbir şeye zorlamam. İlgilendiği konuda iyi olmasını isterim. Hayatta herhangi bir konuda iyi olması için çalışması gerektiğini öğretmeye çalışıyorum. Çalışmasız sonuç gelmez. Bir şeye kendinizi adamanız gerekiyor. Tabii yaşı henüz bir şey seçmek için erken.

Siz aynı zamanda çalışan bir annesiniz. Profesyonel bir satranççının bir başka çalışan anneye göre ne gibi farkları var?

Anne olmak, bir yandan da ailenin bir nevi günlük hayatını düzenleyen kişi olarak başında olmak satranç kariyeriyle birlikte gitmesi zor bir şey. Annem de bana yardımcı oluyor. Vadim küçükken, yurt dışına uzun süre çıkmam onu rahatsız etmiyordu. Büyümeye başlayınca gittikçe zorlaştı. Seyahat etmeden önceki geceler uyanıp ağladığı dizime sarılıp gitmememi istediği zamanlar oluyordu. Şimdi o bitti ama halen hoşuna gitmiyor. Normal çalışan bir annenin bu açıdan işi daha kolay olabilir.

Nigel Short'un "New in Chess" dergisinin önceki sayısında (2015/2) tartışmalı bir yazısı yayımlanmıştı. Kadınlar ve erkeklerin satrançta aynı ölçüde başarılı olamayacağını ve "kadınlar ile erkeklerin beyinlerinin farklı donanımları" olduğunu söylemişti. Kadınlar ve erkeklerin satrançta eşit derecede başarılı olması sizce mümkün mü? Mevcut farkın sebebi nedir?

Evet, bir fark olduğu doğru. Daha çok erkek satranç oynuyor, erkekler kendilerini satranca kadınlardan daha fazla adayabiliyor çünkü kadınların hep daha fazla sorumluluğu oluyor. Erkeklerin mantığı da biraz farklı işliyor, düz bir yol gibi. Bir başlangıç ve bitiş noktası belirleyip o yolda düz bir şekilde ilerleyebiliyor. Short'un tam olarak ne dediğini bilmiyorum ama kadınları çok iyi tanıdığını biliyorum. Yine de bir kadın değil.

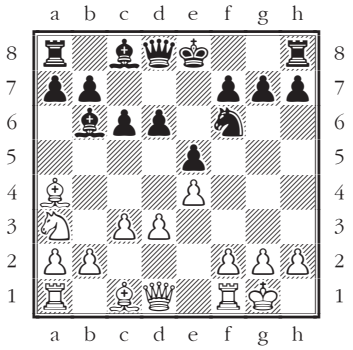
Kadınların daha gelişmiş sezgileri var. Daha esnekler ve daha kolay fikir değiştirebiliyorlar. Satrançta belki de daha dolambaçsız olmanız gerekiyor. Kadınlar evleniyor, çocukları oluyor bunlar da etkiliyor. Toplumsal normlar de etkiliyor. Erkeklerin her şeyi unutup hayatta tek bir şeye odaklanma lüksü oluyor, dolayısıyla satrancı birinci sıraya koyabiliyorlar ama toplumların onlara dayatması nedeniyle kadınlar aynı zamanda eş ve anne de olmak zorundalar. Dolayısıyla bir fark olduğu kesin.

Satranç gücünüzü ölçün

WIM Nilüfer Çınar Çorlulu
III. Kademe Antrenör
nilufercinar@gmail.com

Değerli satrançseverler, puanlı satranç, oyunculuk gücünüz hakkında fikir edinmeniz için yararlı olabilecek eğlenceli bir çalışmadır. Diyagramdaki konumdan başlayarak Beyazın hamlesini bulmaya çalışınız. Düşündüğünüz hamleyi ve aldığınız puanları not ediniz. Puanlarınızın toplamını değerlendirme tablosundan karşılaştırarak kuvvet derecesi puanınızı bulabilirsiniz. Oyunun sonuna kadar kendinize 90 dakikalık süre tanıyınız.

Sergey Fedorchuk – Iossif Dorfman Fransa 2015

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♗b5 ♘f6 4.d3 ♗c5 5.0–0 ♘d4 6.♘×d4 ♗×d4 7.c3 ♗b6 8.♗a4 c6 9.♘a3 d6

Hamle	Puan	Siyahın hamlesi ve yorumlar	Hamle	Puan	Siyahın hamlesi ve yorumlar
10.♘c4	3	... ♗g4 10.♗g5 10.♗b3 10.♗c2 için 1 puan.	**26.♕×f4**	2	... ♔e7
11.♕e1	3	... ♗c7 11.♕c2 için 1 puan. Vezirin yeri şah kanadı.	**27.♖f1**	4	... ♕b6? 27...♖f8 28.♗g8!! ♖×g8 29.♘×e6 f×e6 30.♕f7# varyantını gördüyseniz 4 puan daha alın.
12.♗b3	2	... ♗e6	**28.♘×e6!!**	8	... f×e6 Uzun ve zorunlu bir kombinezon başlıyor.
13.f4	4	... e×f4 Siyah atağa başlamalı. 13.Bg5 için 2 puan.	**29.♕g5+**	3	... ♔d7 Başka hiçbir hamle için puan yok.
14.♗×f4	2	... d5 14.♖×f4 için puan yok, kalenin yeri kötü.	**30.♖f7+**	2	... ♔c6
15.♘d2	2	... ♗×f4 15.♗×c7 için de 2 puan.	**31.♕c1+!!**	4	... ♔b5 24.♘g5! yaparken bu hamleyi gördüyseniz 4 puan daha alın.
16.♖×f4	1	... 0–0	**32.♗d3+**	2	... ♔a5 Fakat ♕b3+ tehdidiyle daha çabuk bitiren 32.♕e3! için 4 puan alın.
17.d4!	4	... ♖e8	**33.♕d2+**	2	... ♕b4
18.e5	2	... ♘d7	**34.♕×b4+!**	5	... ♔×b4 Vezir değişimiyle zorunlu kazanç var.
19.♗c2	3	... c5	**35.♖×b7+**	3	... ♔a5
20.♘f3	2	... c×d4	**36.b4+**	3	... ♔a4 Fakat 36♖×a7+? için 2 puan çıkarın. Zorunlu kazanç varyantından çıkıyorsunuz.
21.c×d4	2	... ♖c8 21.♘×d4 için puan yok.	**37.♗b5+**	3	... ♔a3
22.♗d3	3	... ♘f8	**38.♗×e8**	1	... ♖×e8
23.♕g3	3	... ♘g6	**39.♖×a7+**	1	...♔×b4
24.♘g5!	6	... ♘×f4 24.♗×g6? için 2 puan çıkarın. En iyi atak taşını değişiyorsunuz.	**40.♖×g7**	1	Siyah terk eder.
25.♗×h7+	2	... ♔f8			

Değerlendirme Tablosu - Aldığınız puanların toplamına göre yaklaşık reyting puanınız

80 ve daha fazla ise 2500 ve üstü, 70-79 arası 2400-2499, 60-69 arası 2300-2399, 50-59 arası 2200-2299, 40-49 arası, 2000-2199
30-39 arası 1800-1999, 20-29 arası, 1600-1799, 10-19 arası 1400-1599, 10'dan az ise 1399 ve aşağısı.